ПЕДАГОГІЧНИЙ РЕПЕРТУАР МИСТЕЦЬКОЇ ШКОЛИ

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ЗМІСТУ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

БАРВИСТА МОЗАЇКА ЗВУКІВ

**Обробки та перекладення
для інструментальних ансамблів**

Ірини Візнюк

Частина V

Київ, 2018

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ЗМІСТУ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

БАРВИСТА МОЗАЇКА ЗВУКІВ

Обробки та перекладення
для інструментальних ансамблів
Ірини Візнюк

Частина V

ПЕДАГОГІЧНИЙ РЕПЕРТУАР
МИСТЕЦЬКОЇ ШКОЛИ

Київ – 2018

УДК 785.1.088
В42

Візнюк І. В. Барвиста мозаїка звуків. Обробки та перекладення для інструментальних ансамблів. Педагогічний репертуар мистецької школи. Частина V / І. В. Візнюк. – К. : Видавництво «АГАТ ПРІНТ», 2018. – 96 с.

Затверджено до друку науково-методичною радою
Державного науково-методичного центру змісту культурно-мистецької освіти
(протокол № 1 від 29 листопада 2018 року)

Видано за рахунок державних коштів

Упорядник, автор перекладень і обробок:

Візнюк І. В. – викладач-методист Київської дитячої музичної школи № 14 ім. Д. Кабалевського

Комп'ютерний набір нотного тексту, редагування та коректура:

Грабовська Л. В., Жосан І. А., Троценко В. М. – викладачі-методисти Київської дитячої музичної школи №14 ім. Д. Кабалевського

Рецензенти:

Брусника О. І. – викладач-методист Київської дитячої музичної школи № 1 ім. Я. Степового

Кацарська І. В. – викладач-методист, директор Миргородської дитячої музичної школи ім. А. П. Коломійця

Савков І. І. – викладач-методист Київського інституту музики ім. Р. М. Глієра

Черказова Є. І. – професор кафедри баяна та акордеона Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, народна артистка України

ISMN 979-0-9007161-8-7

© ДНМЦЗКМО, 2018
© Візнюк І. В., 2018

Колективні форми музикування мають велике значення для формування творчої особистості. Гра в учнівському ансамблі або оркестрі привчає дітей до дисципліни, розвиває музично-слухові здібності, сприяє інтелектуальному розвитку, збагачує учнів знанням кращих музичних добутків класики та національної спадщини.

Збірка «Барвиста мозаїка звуків» складається з кількох частин. П'ята частина рекомендується ансамблям оркестрових інструментів у складі 10-15 учнів. Для виконання творів пропонується використовувати інструменти: флейту (можливо сопілку), гітари, баяни, акордеони, бандури, скрипки, віолончелі, контрабас, ударні інструменти. На розсуд викладачів партії можуть дублюватися залежно від підготовленості учнів та якості інструментів.

Твори, що представлені в цій збірці, були озвучені інструментальним ансамблем «Чемериця» Київської дитячої музичної школи №14 ім. Д. Кабалевського – переможцем всеукраїнських конкурсів. Обробки призначені для орієнтовного складу ансамблю: 3 перших скрипки, 3 других скрипки, 2 баяни та 2 акордеони, 2 бандури, 2-3 гітари, флейта, віолончель, контрабас, епізодично ударні інструменти.

Представлені твори здебільшого добре відомі та ґрунтуються на інтонаційних джерелах української музичної культури.

Збірка пропонується як педагогічний репертуар із програми «Ансамбль оркестрових інструментів / великий за складом / (колективне музикування)» для музичних шкіл, музичних відділень мистецьких шкіл.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

І. Візнюк. «Вийшла, вийшла дівчинонька»

Попурі за мотивами українських народних пісень.

Твір складається з трьох частин.

У першій частині використано мелодію танцю «Марена». Після невеликого вступу ця лірична тема проводиться різними інструментами (акордеон, скрипки, баяни) і, поступово набираючи силу звучання та перетворюючись в оркестрове tutti, досягає кульмінації. Ця частина потребує від учасників ансамблю гарного володіння звуком, тонкого відчуття розмаїття динамічних відтінків і якісного виконання штриха legato. У супроводі першого проведення (такт 17) необхідно звернути увагу на виконання *pizzicato* скрипалями. Динамічний відтінок ***pp*** не потребує форсування звука, що дуже часто роблять учні. Для якісного звучання потрібно праву руку скрипалям пересунути ближче до грифу, тоді звук набирає більш приємного тембрального забарвлення. Баяністам і акордеоністам варто нагадати про якісне ведення та охайну зміну міха, а в акордовому проведенні теми (такт 41) вимагати добротного *legato* наскільки це можливо.

У другій частині використано мотив жартівливої пісні «Із сиром пироги». Між першою та другою частинами є невеличкий перехід (такти 49-52), під час якого прискорюється темп від Adagio до Allegretto. Другій частині притаманна рухливість і легкість, яка досягається завдяки використанню штриха *staccato* як у мелодії, так і в акомпанементі. Особливої уваги потребує виконання штрихових комбінацій синхронно у всіх інструментів: ♫ ♫. Треба зробити акцент на такт 79, де характер теми змінюється. Вона має звучати важко, дещо незграбно, у низькому регістрі, прийомом гри апояндо в партії гітар. Скрипалям цей епізод варто виконувати на струні «соль» до такту 86 включно.

Третя частина починається без зміни темпу характерним ритмом ♫♫ ♫♫ у баянів, що імітує цокотіння кінських копит. Бажано цей ритм продублювати на ударних інструментах – малому барабані або коробочці. Побудована на мелодії пісні «Розпрягайте, хлопці, коней» ця частина найбільш складна в технічному плані. Велика кількість пасажів і варіацій потребує від учнів досить високого технічного рівня володіння інструментами. Викладачу потрібно підібрати найбільш зручні варіанти аплікатури. У баяністів використовується прийом гри тремоло міхом (такти 147, 155). Певної уваги вимагає епі-

зод (такти 117-131), де тема спочатку звучить ***pp***, а потім на контрасті – ***ff***. Максимальної різниці динамічних відтінків можливо досягти, якщо виконати ***pp*** на межі звучання інструментів. У скрипалів викликає труднощі швидкий перехід від гри *pizzicato* до гри arco в такті 124. У разі, коли дітям не вдається зробити це швидко, допускається не грати останню ноту *pizzicato*, бо набагато важливіше почати тему разом ***f***. У дитячих колективах можливо прийдеться залучити до виконання цього твору викладачів або випускників шкіл – студентів мистецьких закладів освіти. Найголовніше завдання для викладача та виконавців у цій частині – утримати однаковий темп, бо зміна динаміки провокує учнів до зміни темпу, а технічна складність викликає, як правило, уповільнення темпу.

Т. Кароль. «Намалюю тобі зорі»

Це інструментальна обробка відомої пісні популярної сучасної української естрадної співачки Тіни Кароль. Соло виконують рояль і дві скрипки. Твір технічних складнощів не має, із задоволенням виконується учнями. Особливої уваги потребує ритмічне виконання тріолей в мелодії та якість звуковидобування. Для більш м'якого, теплого звучання скрипалям необхідно змістити смичок ближче до грифа, аналогічно і гітаристам – кисть відвести від підставки.

О. Білаш, вірші Д. Павличка. Лелеченьки

Пісня славетного українського композитора в перекладенні для вокальної групи в супроводі інструментального ансамблю. Твір трагічно-драматичного характеру з наскрізним динамічним розвитком. Акордова фактура партії баяна в кульмінації може бути складною для виконання учнями. У такому разі доцільно виконувати її двом виконавцям (divisi). Значну роль у цьому творі відіграє партія бандури, що створює особливий колорит і настрій. Важливо дібрати виконавця, який добре володіє інструментом. Вокальна партія досить складна, триголосна, особливу увагу потрібно приділити чистоті інтонування. У такті 33 починається кульмінаційне інструментальне проведення теми, де на фоні загальної динаміки ***mf-f*** у партії гітар позначено ***mp*** для того, щоб уникнути неякісного звучання з великою кількістю призвуків (тріску). Останній куплет (такт 45) виконується максимально тихо ***(pp)***, наскільки це дозволить якість інструментарію та майстерність виконавців.

В. Монті. Чардаш

Популярний, добре відомий усім твір у перекладенні для соло скрипки в супроводі інструментального ансамблю. Досить непроста технічно п'єса, що складається з двох частин: першої – повільної та другої – віртуозної. Виконати сольну партію скрипки може інший інструмент – наприклад, флейта, баян (акордеон) чи домра. У будь-якому варіанті виконання потрібно дотримуватися балансу звучання між солістом та ансамблем (за необхідністю скористатися мікрофоном для підзвучки соліста). Твір пропонується для виконання учнями з належним рівнем підготовки, особливо це стосується партій скрипок і баянів (акордеонів). Розпочати вивчення твору бажано з прослуховування найкращих зразків виконання, оскільки популярність цього чардашу подарувала нам його найрізноманітніші інтерпретації. Перевагу, безумовно, мають ті, в яких збережено угорський (циганський) колорит.

Перша частина – повільна – не викликає труднощів у виконавців, окрім деяких агогічних моментів, де ансамбль повинен відчувати та підтримувати соліста. Друга частина – швидка, яскрава – темп визначено як Allegro vivo, а в кінці Molto più vivo, проте в учнівських колективах можливе виконання в більш спокійних темпах. У повільному епізоді (такт 87) можуть виникнути складнощі з інтонацією, скрипалі повинні слухати одразу звучання цілого акорду, а не тільки свого інструмента.

Головне завдання всіх учасників ансамблю – не загубити запальний характер музики до кінця твору, незважаючи на технічні складнощі.

Бажаю всім приємного музикування!

І. Візнюк

"Вийшла, вийшла дівчинонька..."

Попурі за мотивами українських народних пісень

І. ВІЗНЮК

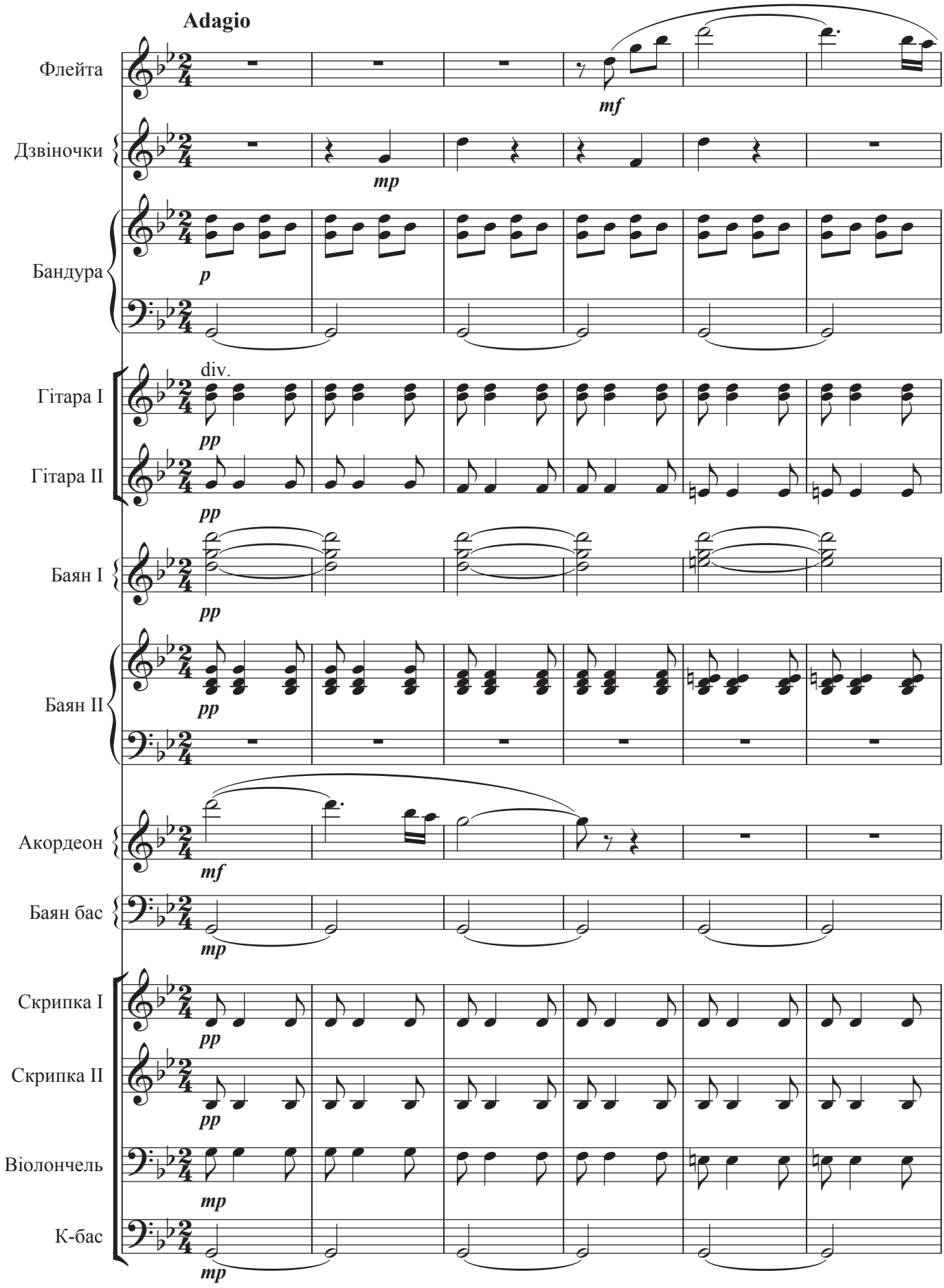

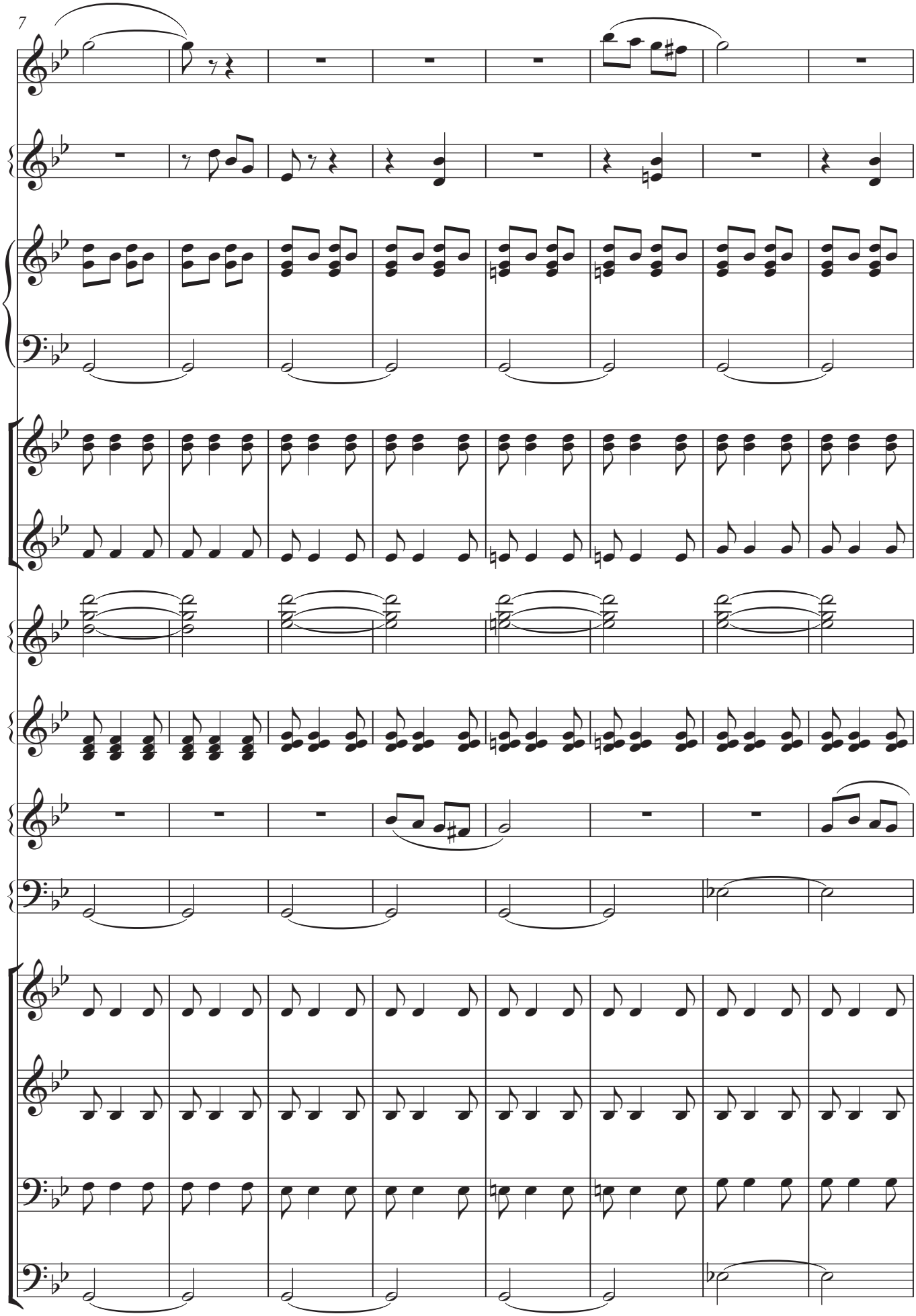
7

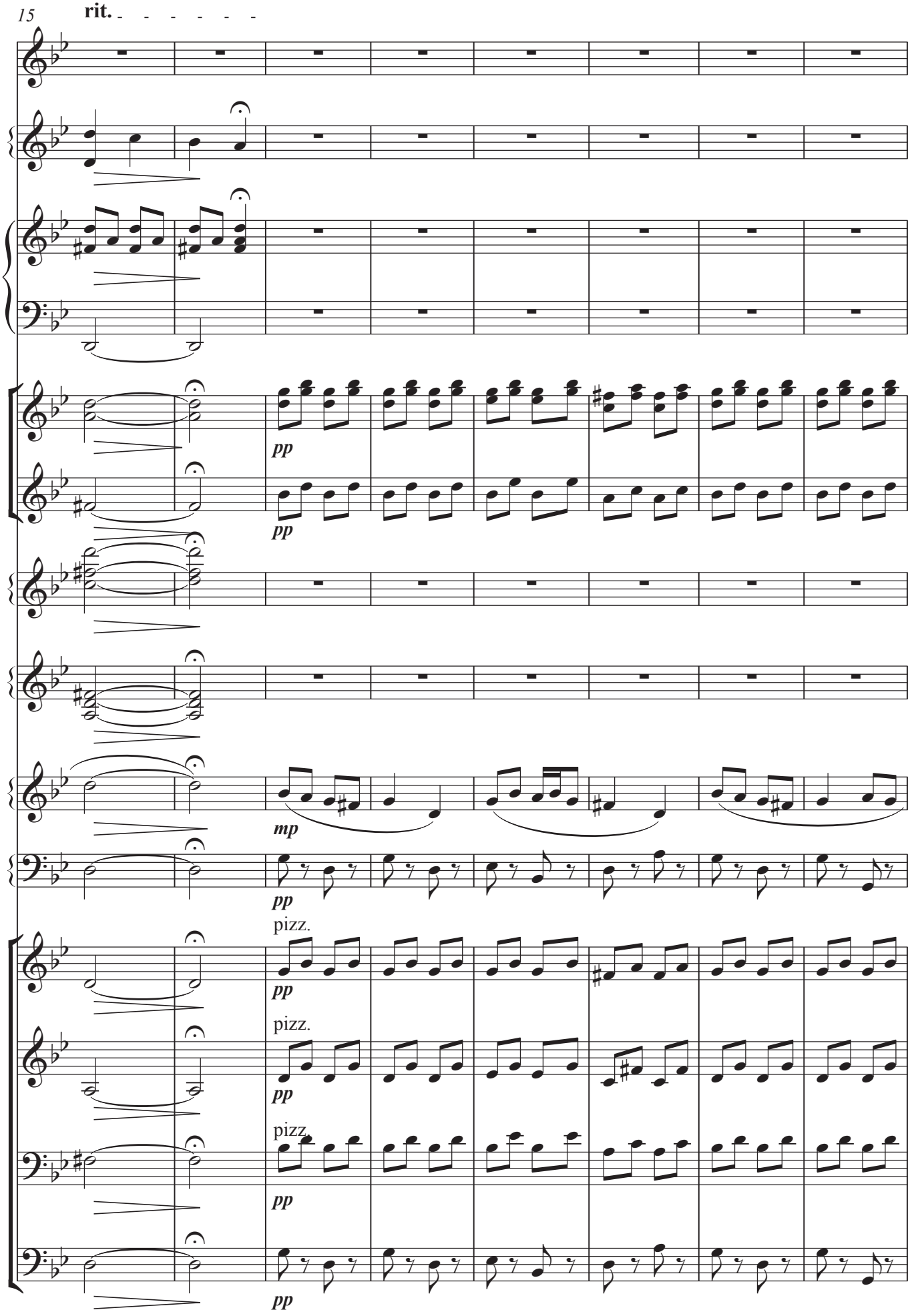
15
rit.
pp
pp
mp
pp
pizz.
pp
pizz.
pp
pizz.
pp
pp

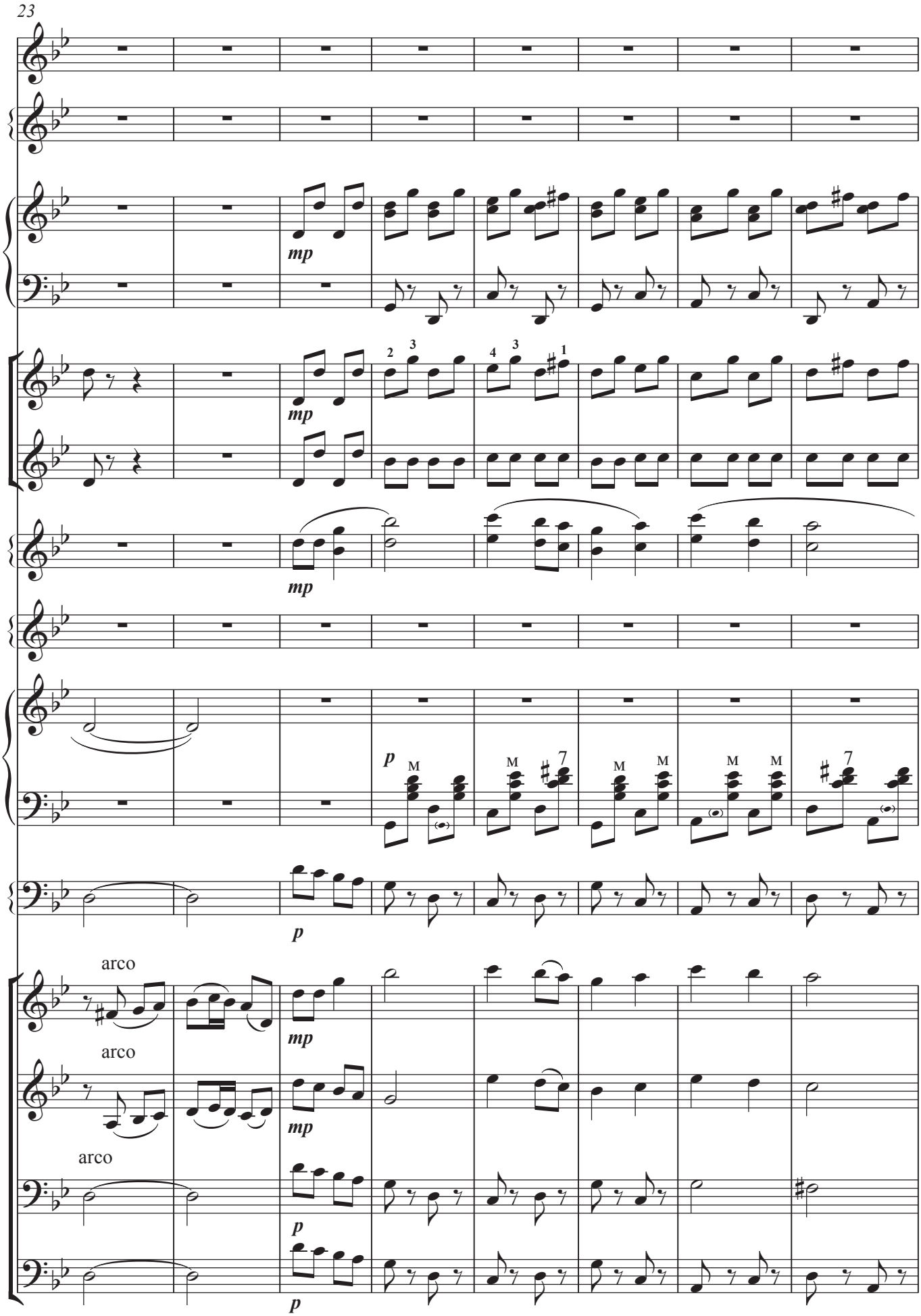
23
mp
mp
mp
p
p
arco
arco
arco
mp
mp
p
p

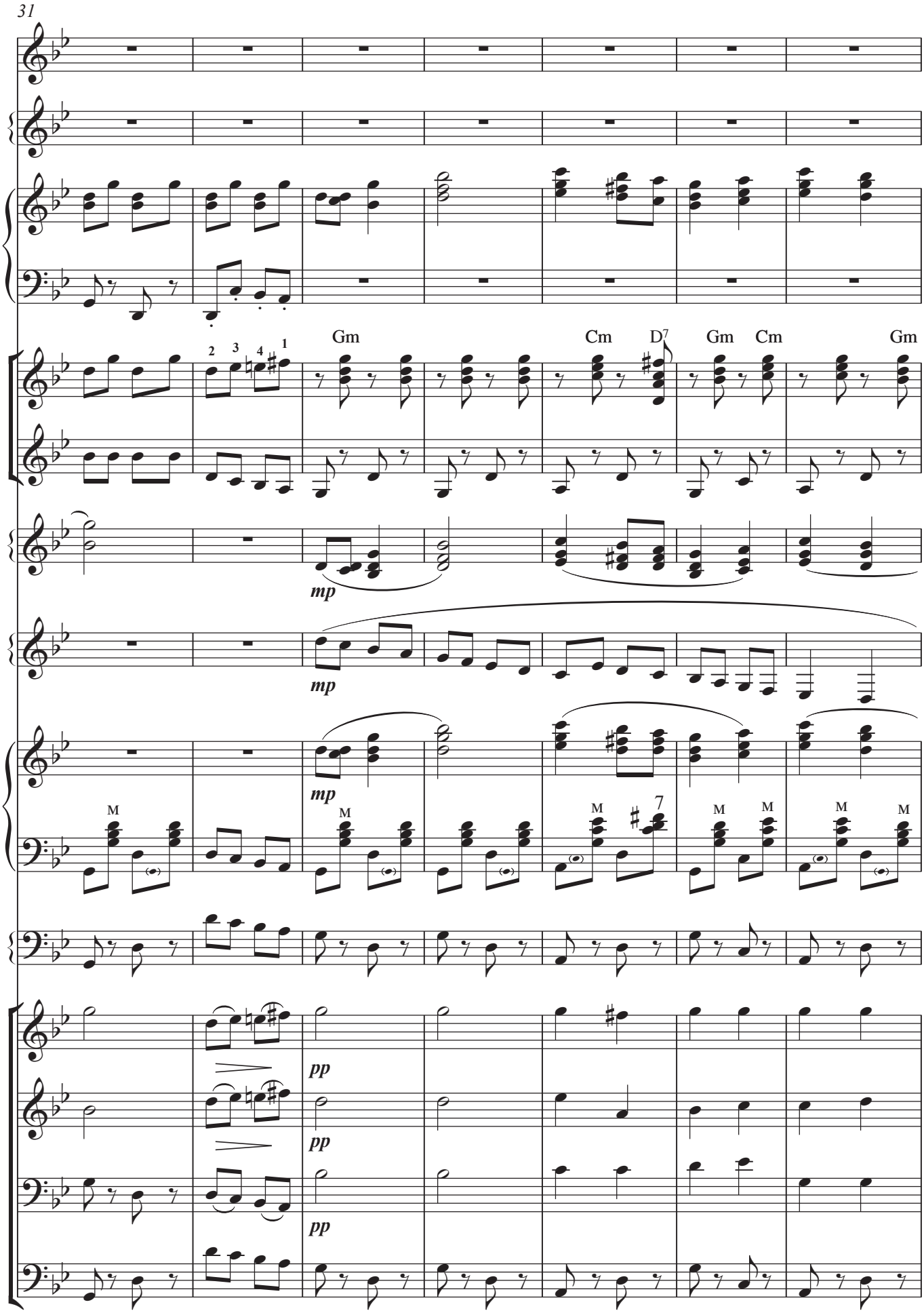
31
Gm
Cm
D7
Gm
Cm
Gm
mp
mp
mp
pp
pp
pp

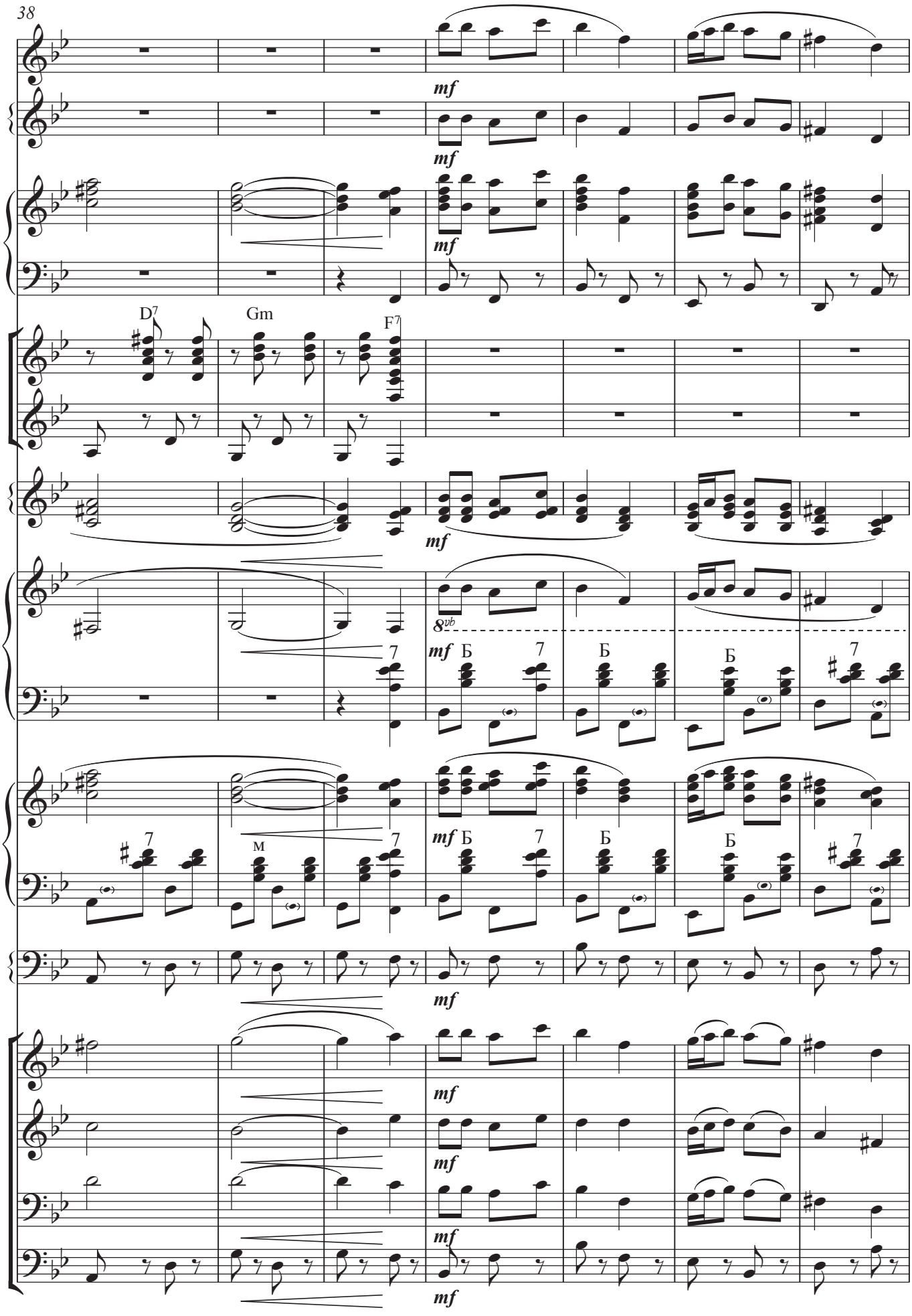
38
mf
mf
mf
D7
Gm
F7
mf
8vb
mf Б 7 Б Б 7
7
м
mf Б 7 Б Б 7
7
mf
mf
mf
mf

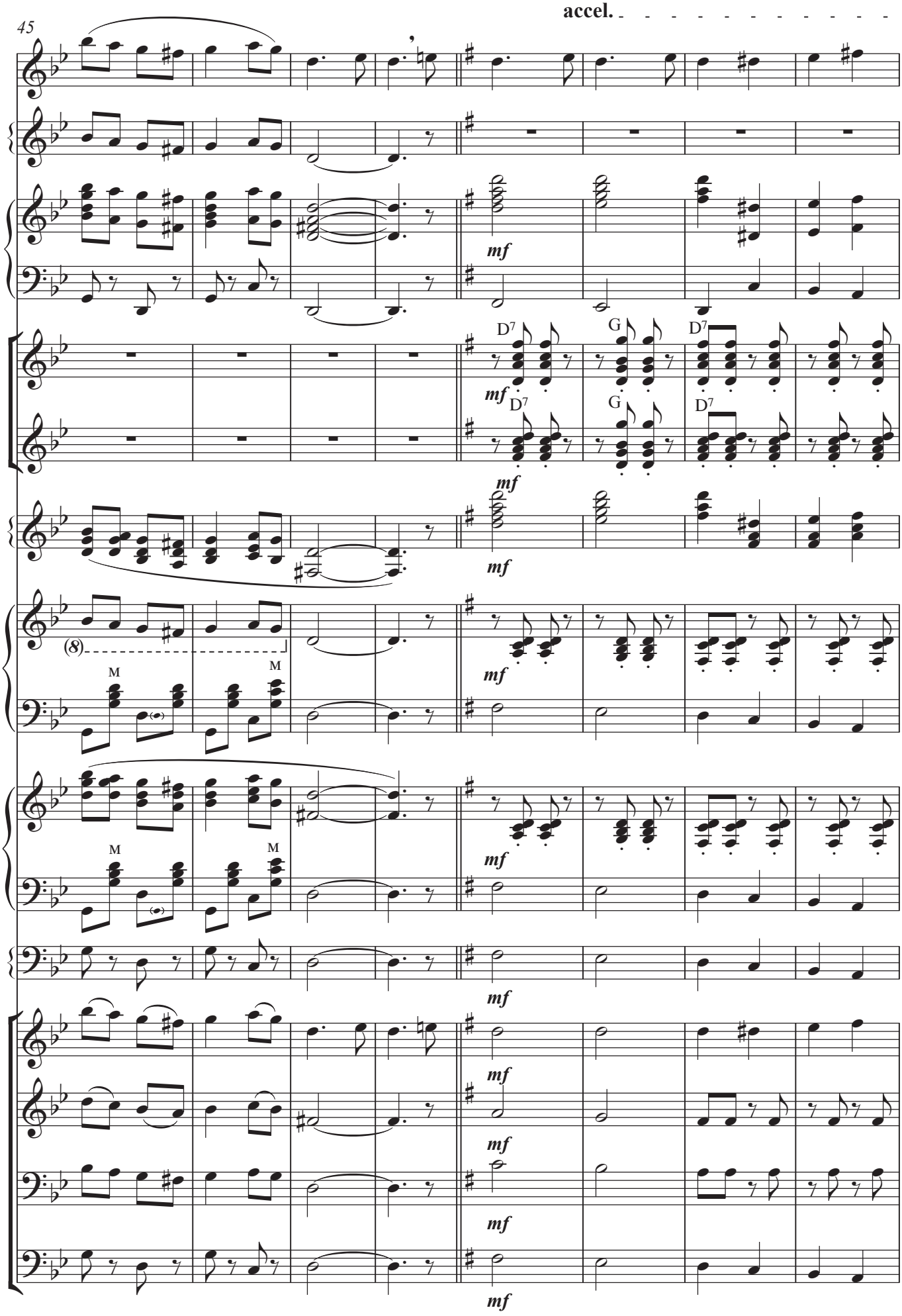
45
accel.
mf
D7
G
D7
(8)
M

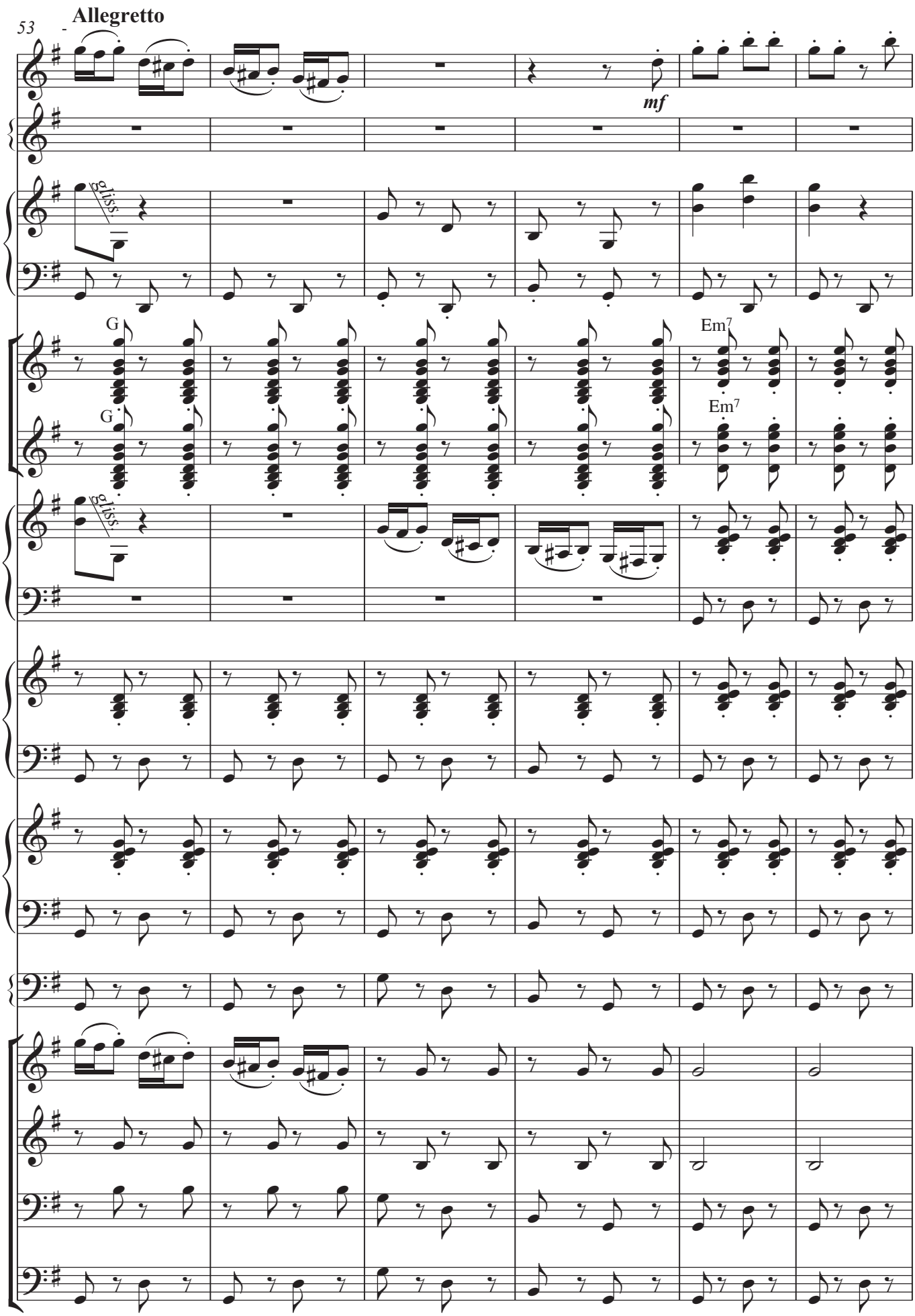
53
Allegretto
mf
gliss.
G
Em7
gliss.

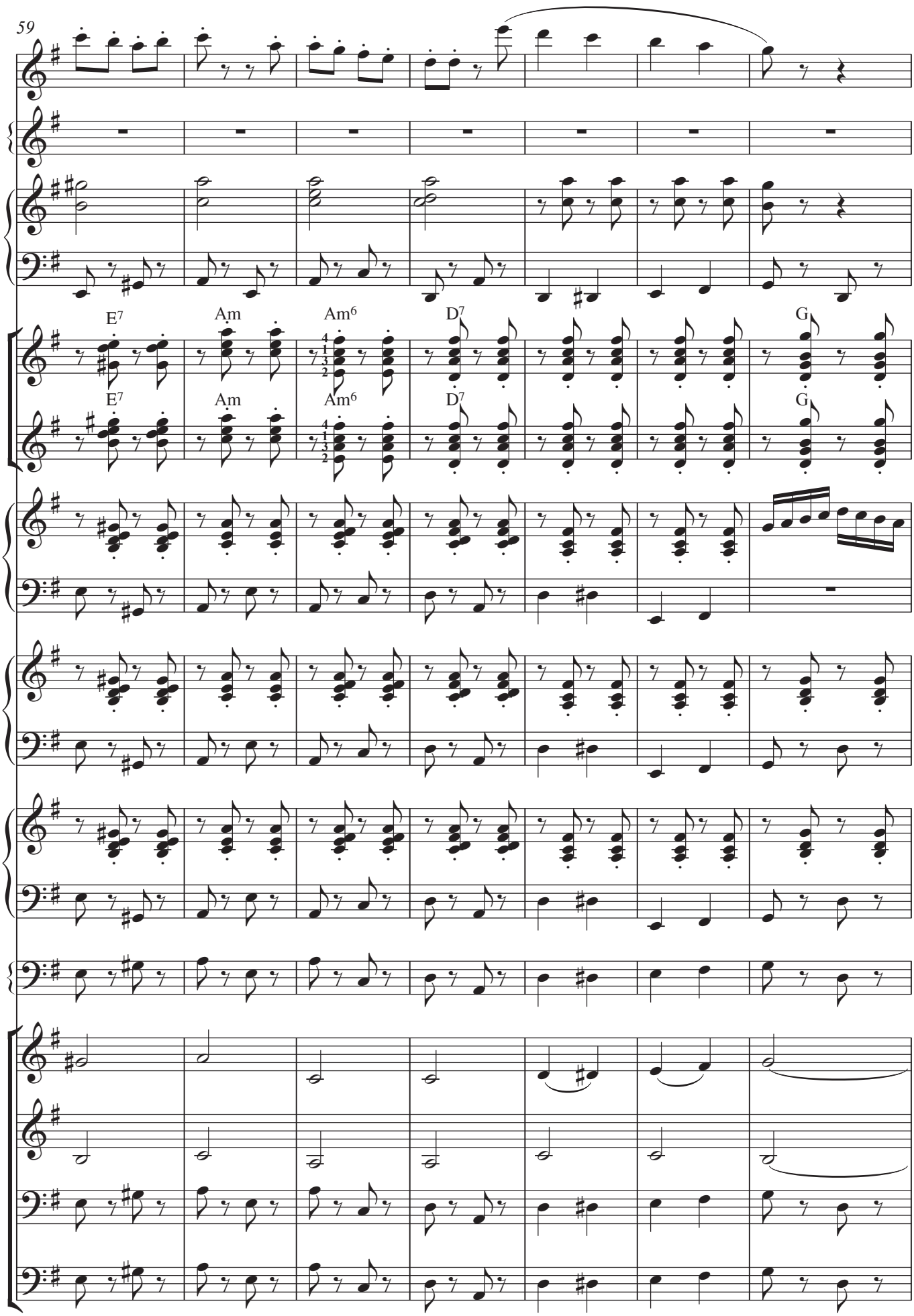
59
E7
Am
Am6
D7
G
E7
Am
Am6
D7
G

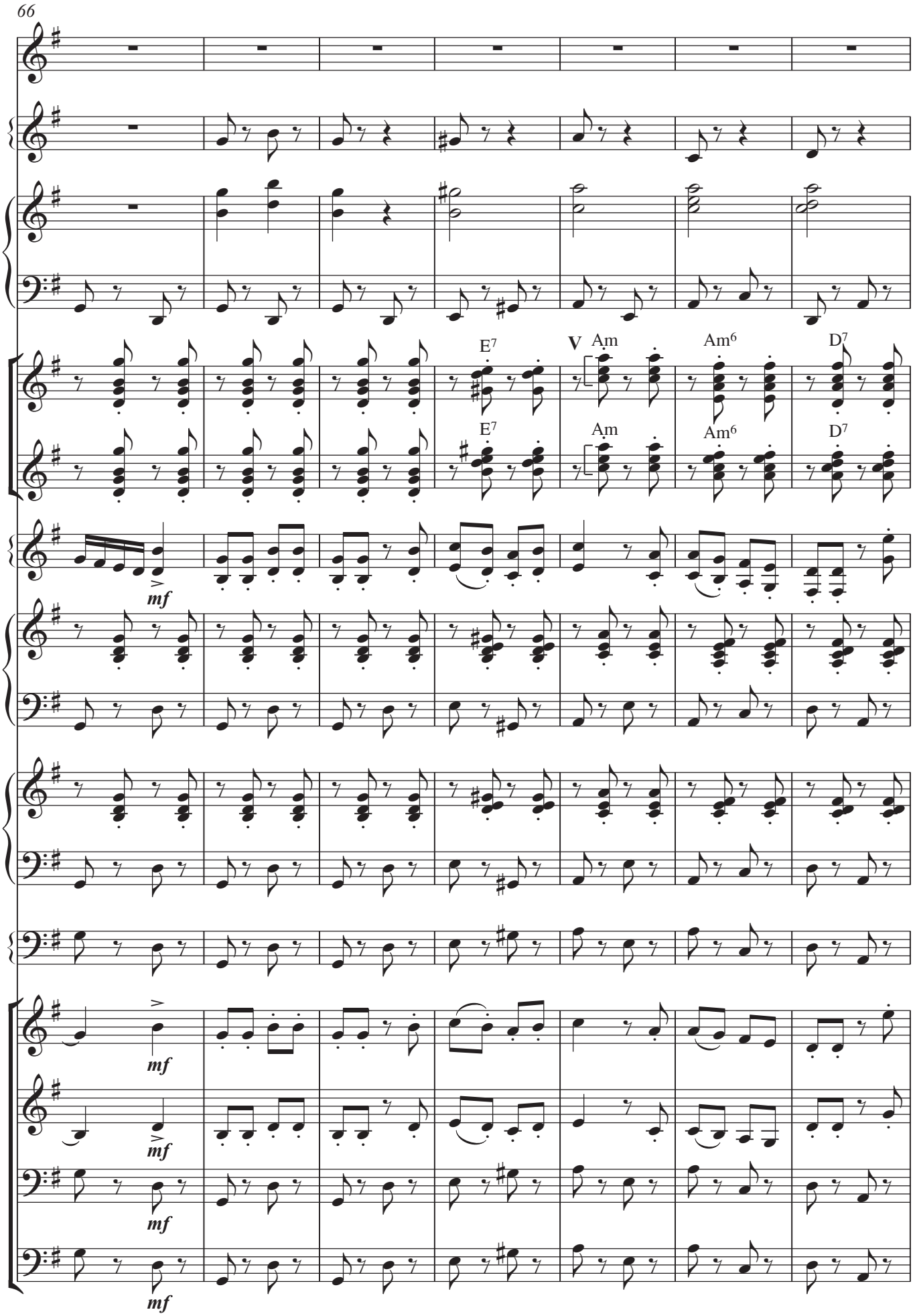
66
E7
V
Am
Am6
D7
E7
Am
Am6
D7
mf
mf
mf
mf
mf

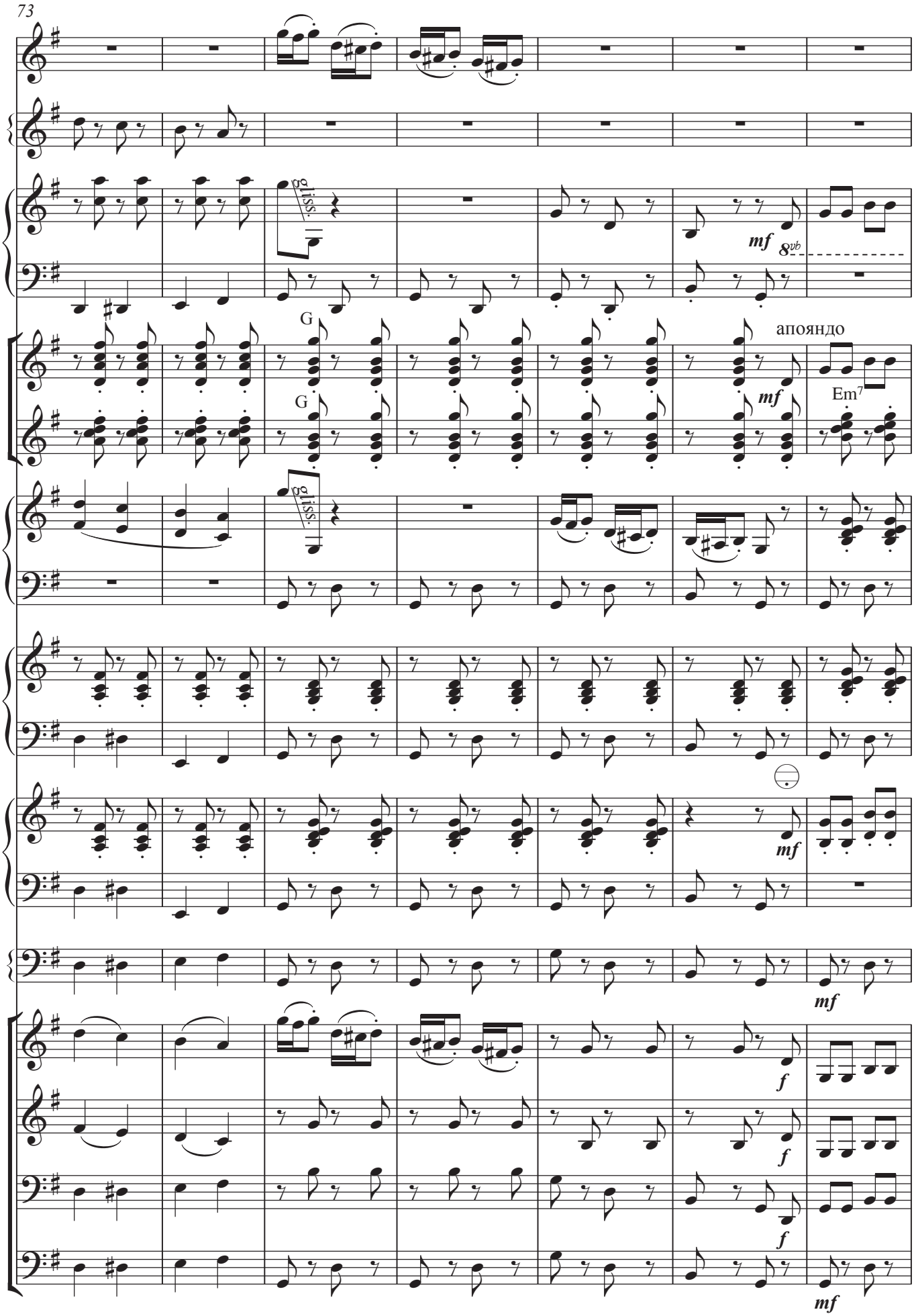
73
gliss.
mf
8vb
G
G
апояндо
Em7
gliss.
mf
mf
mf
f
f
f
mf

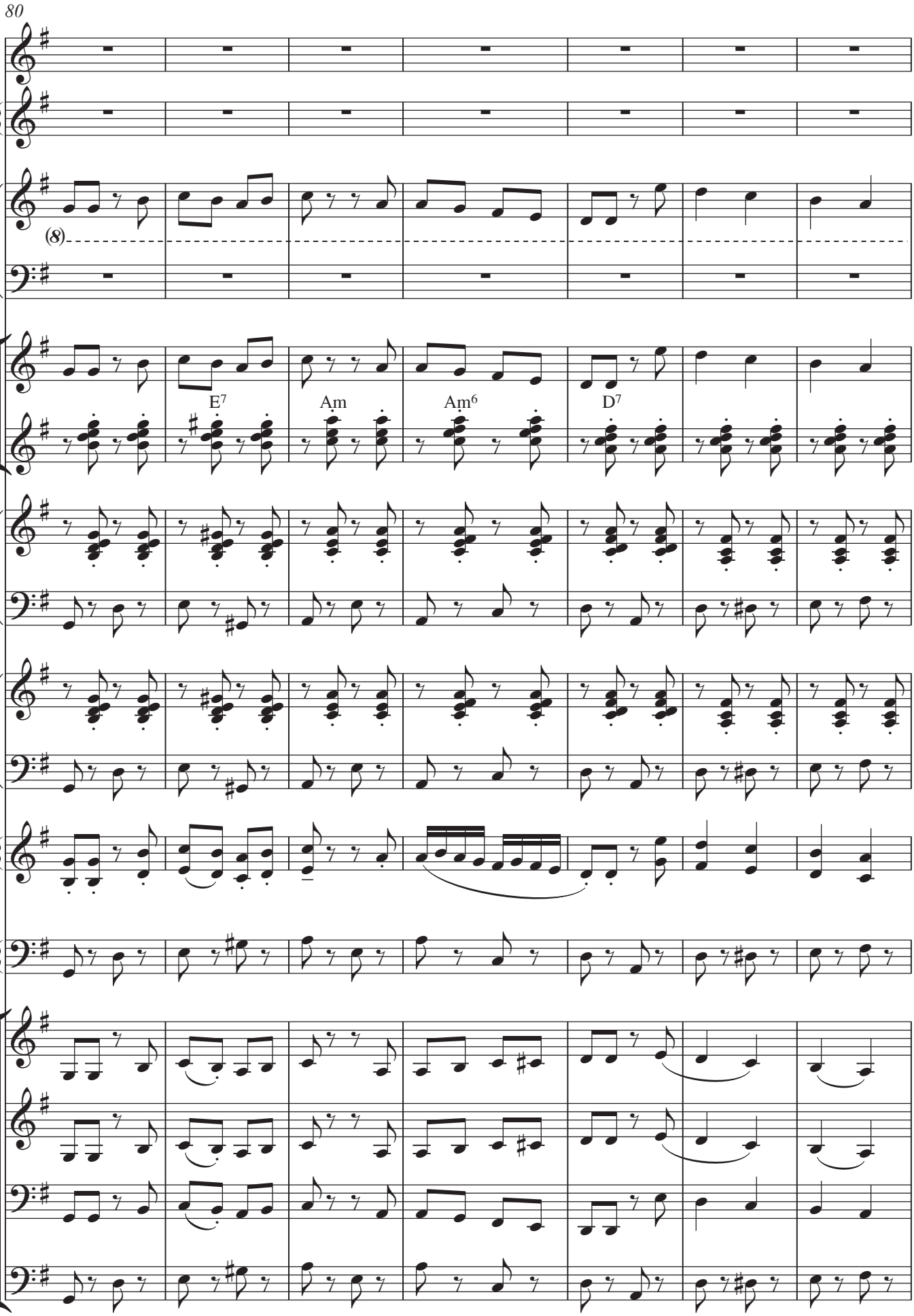
80
(8)
E7
Am
Am6
D7

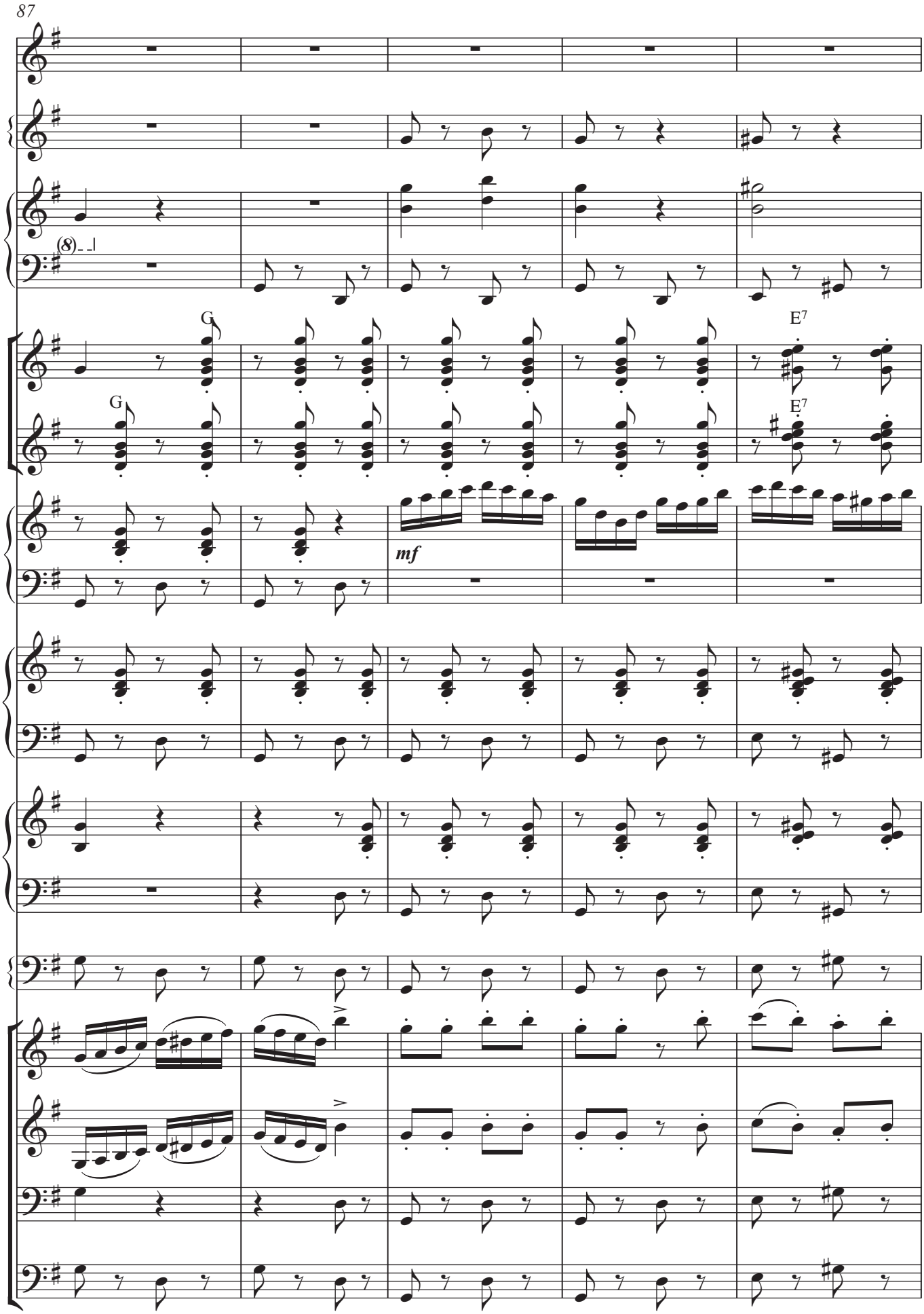
87
(8)
G
G
E7
E7
mf

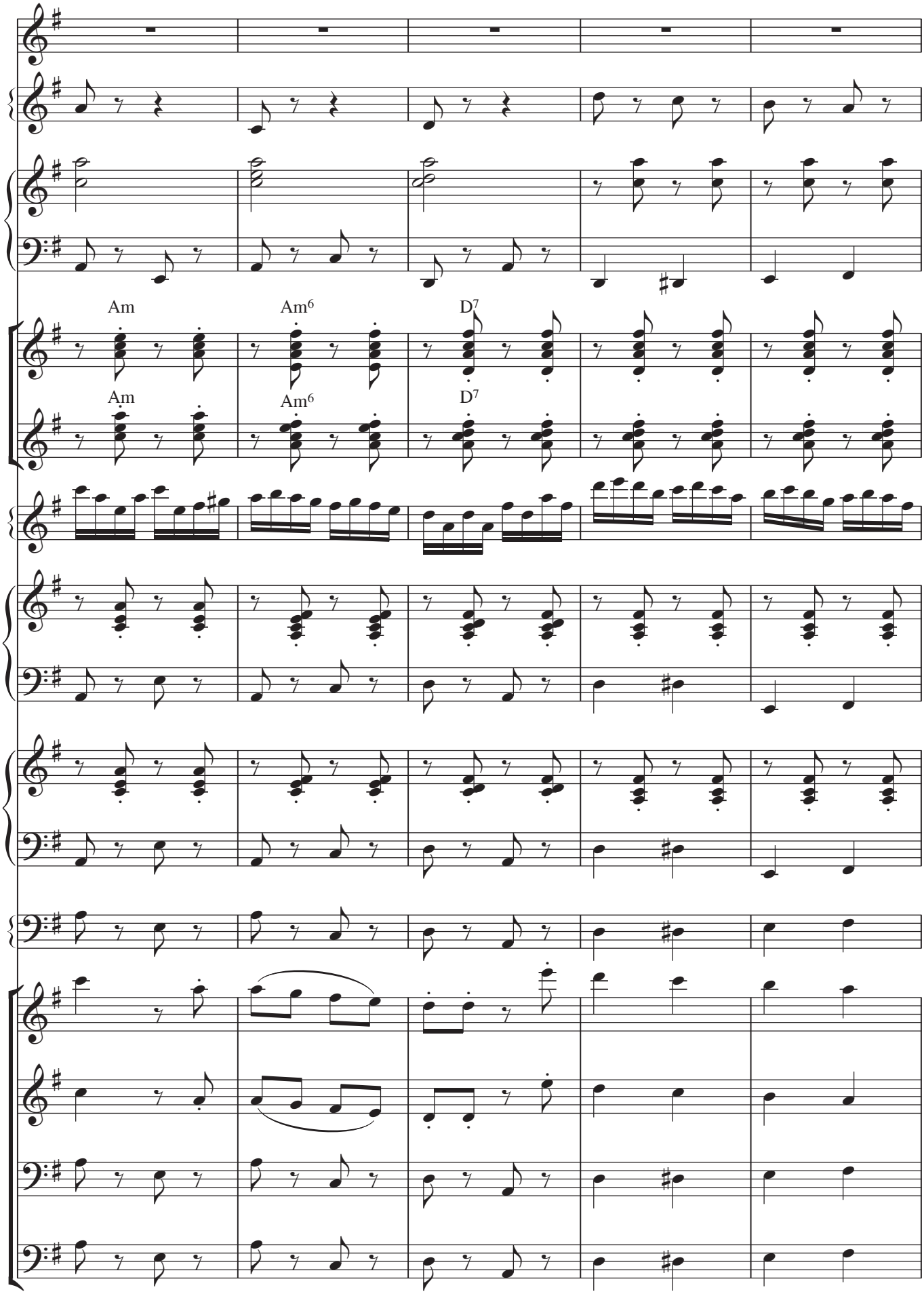
Am
Am6
D7
Am
Am6
D7

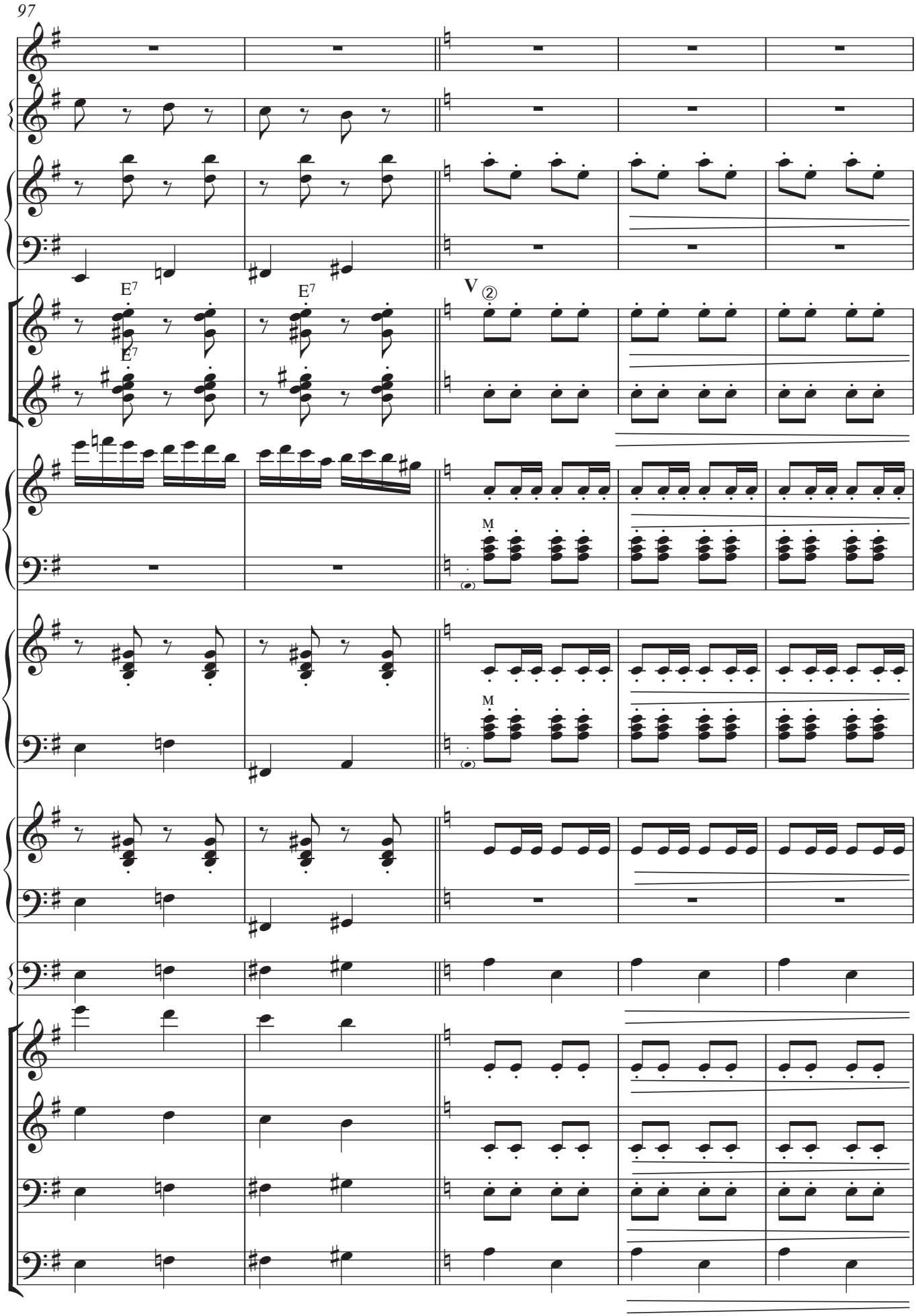
97
E7
E7
E7
V ②
M
M

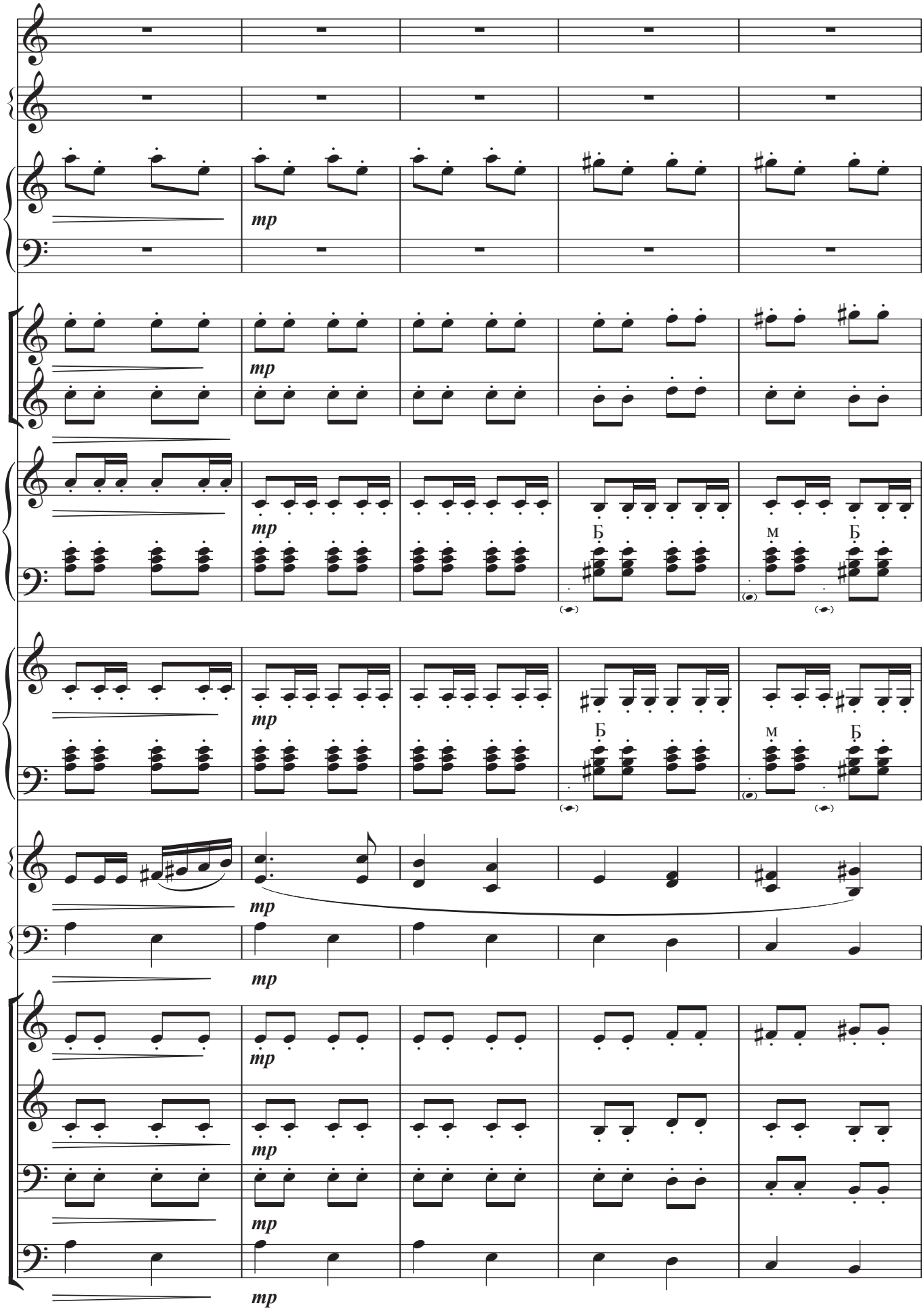
mp
mp
mp
Б
м
Б
mp
Б
м
Б
mp
mp
mp
mp
mp

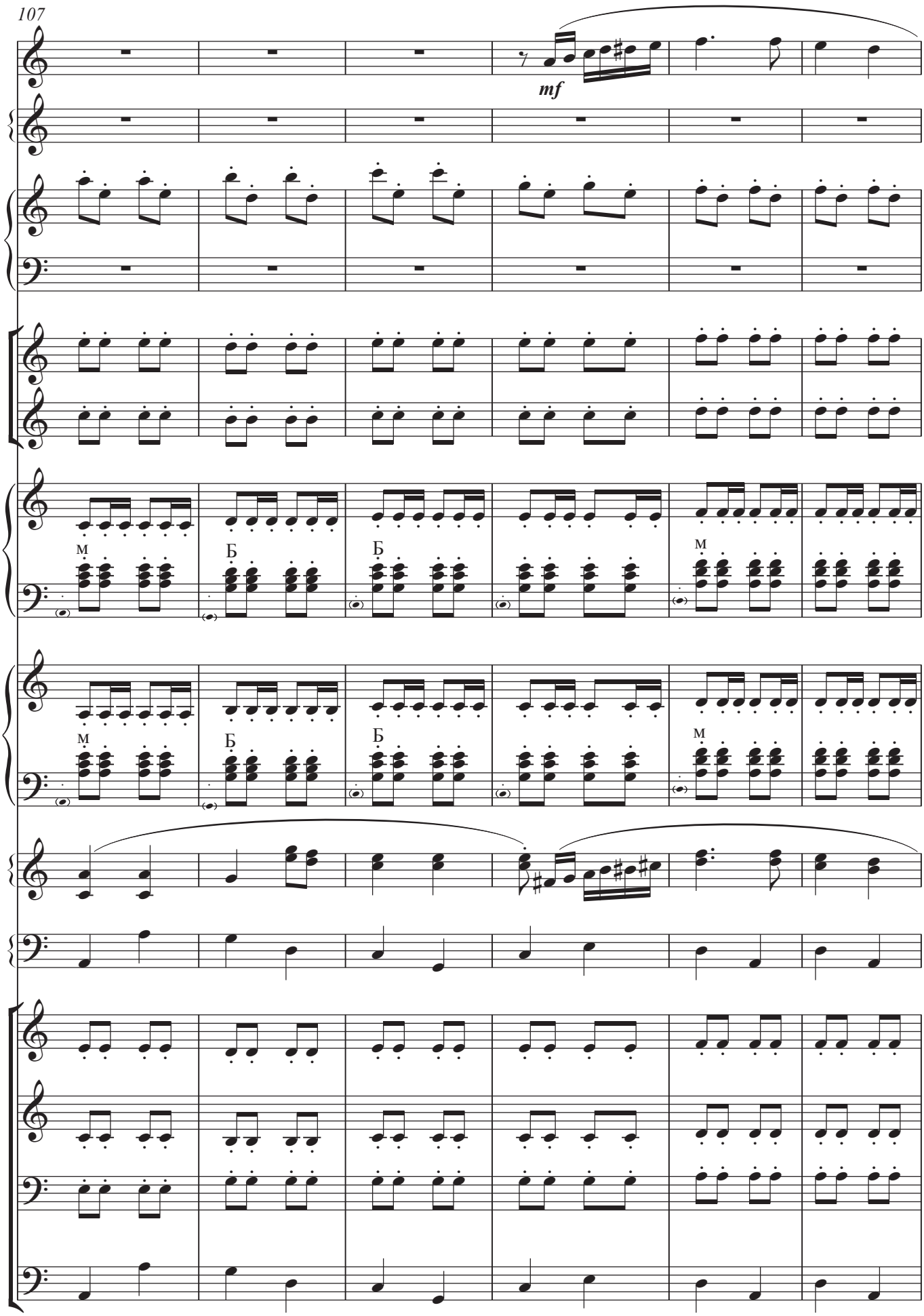
107
mf
М
Б
Б
М
М
Б
Б
М

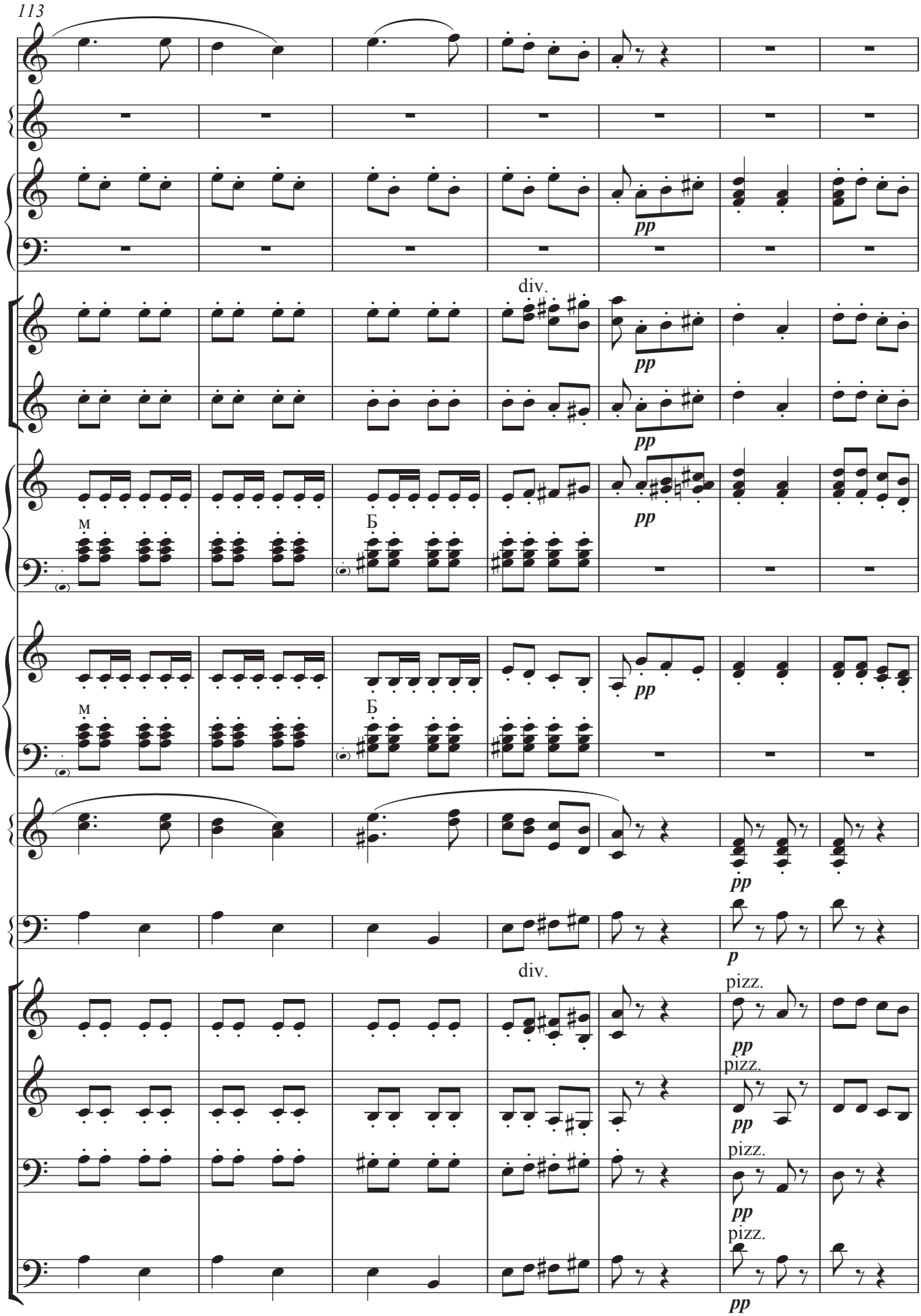
113
pp
div.
pp
pp
м
Б
pp
м
Б
pp
p
div.
pizz.
pp
pizz.
pp
pizz.
pp
pizz.
pp

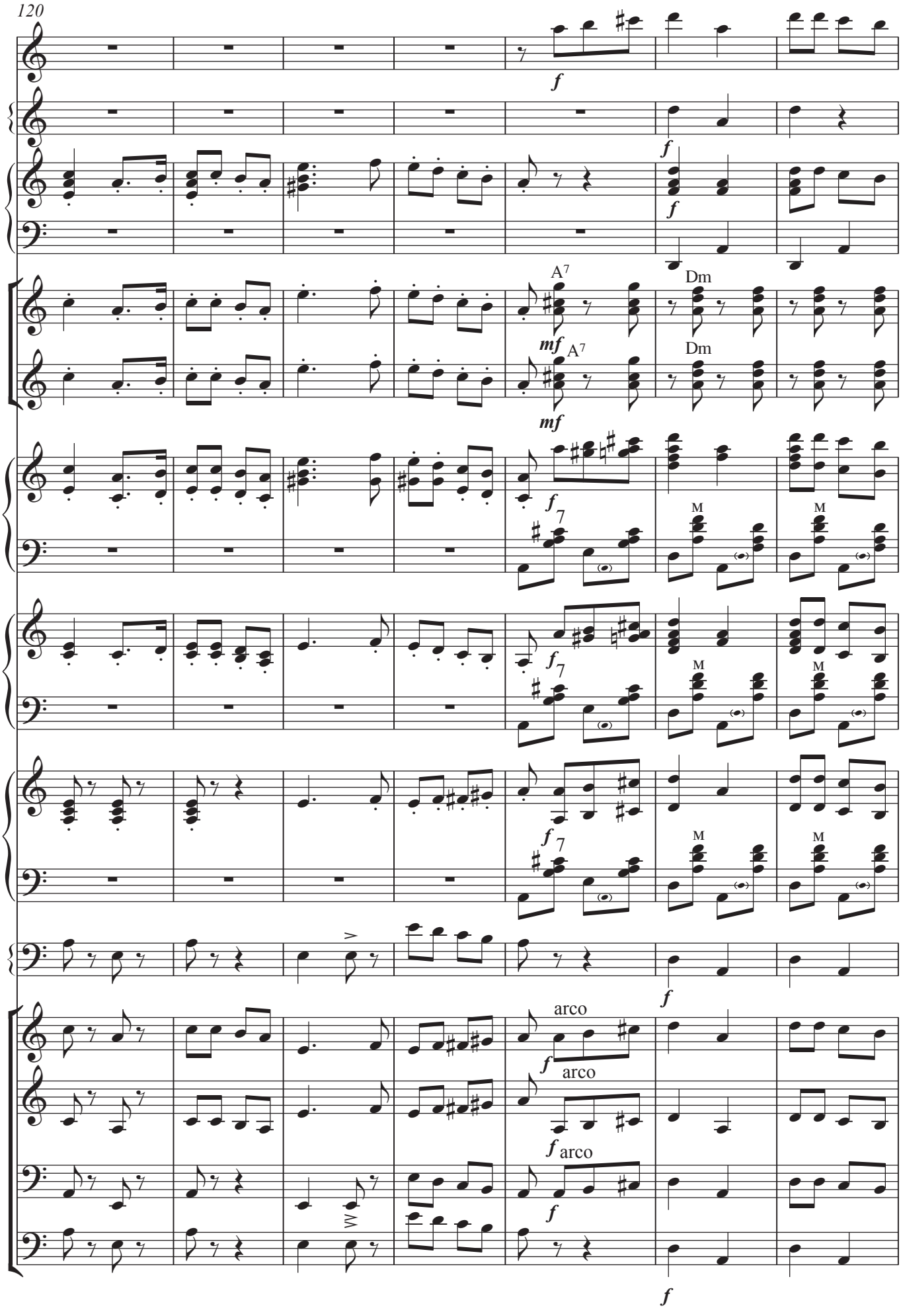
120
f
A7
Dm
mf
M
arco

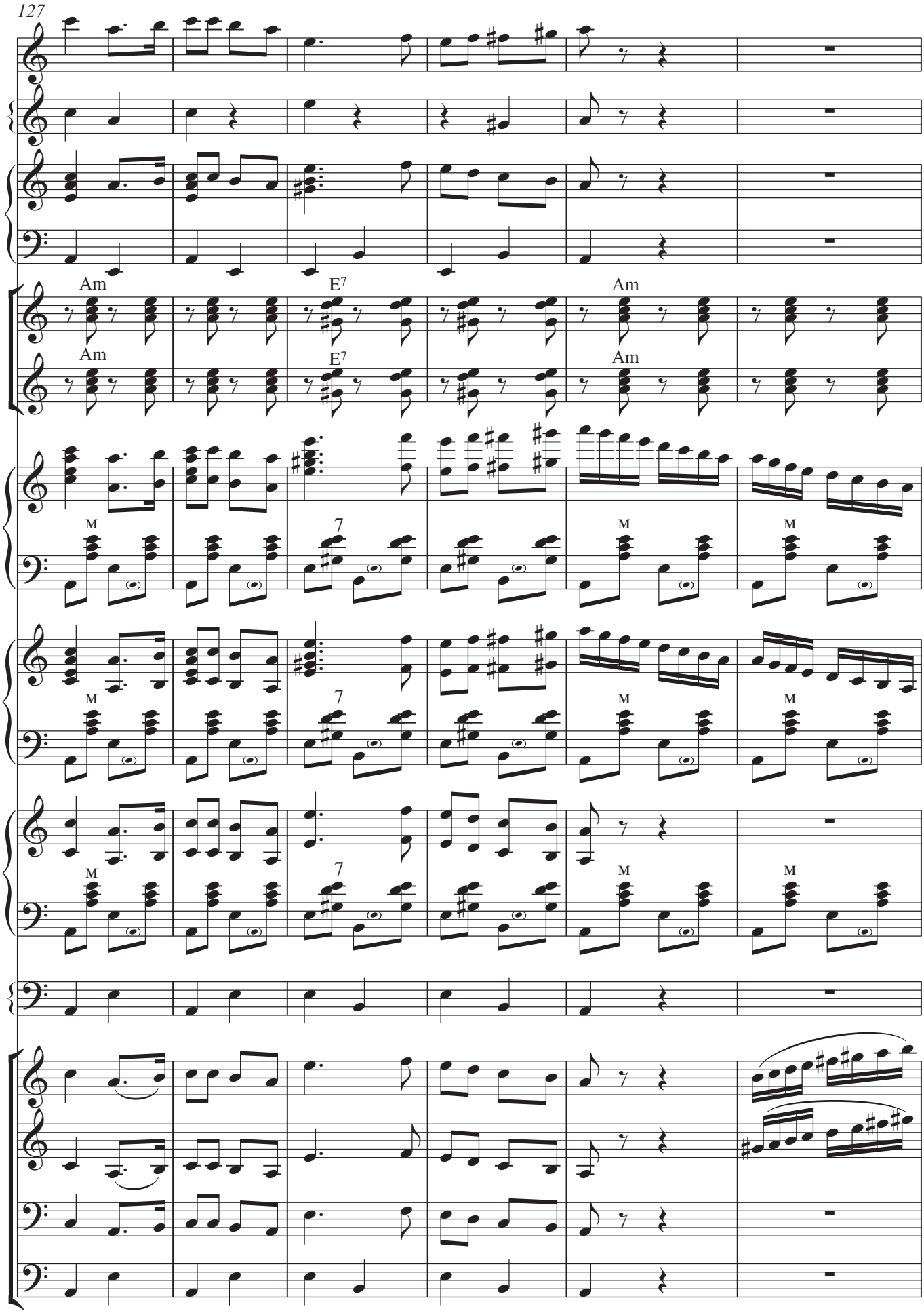
127
Am
E7
Am
Am
E7
Am
M
7
M
M
M
7
M
M
M
7
M
M

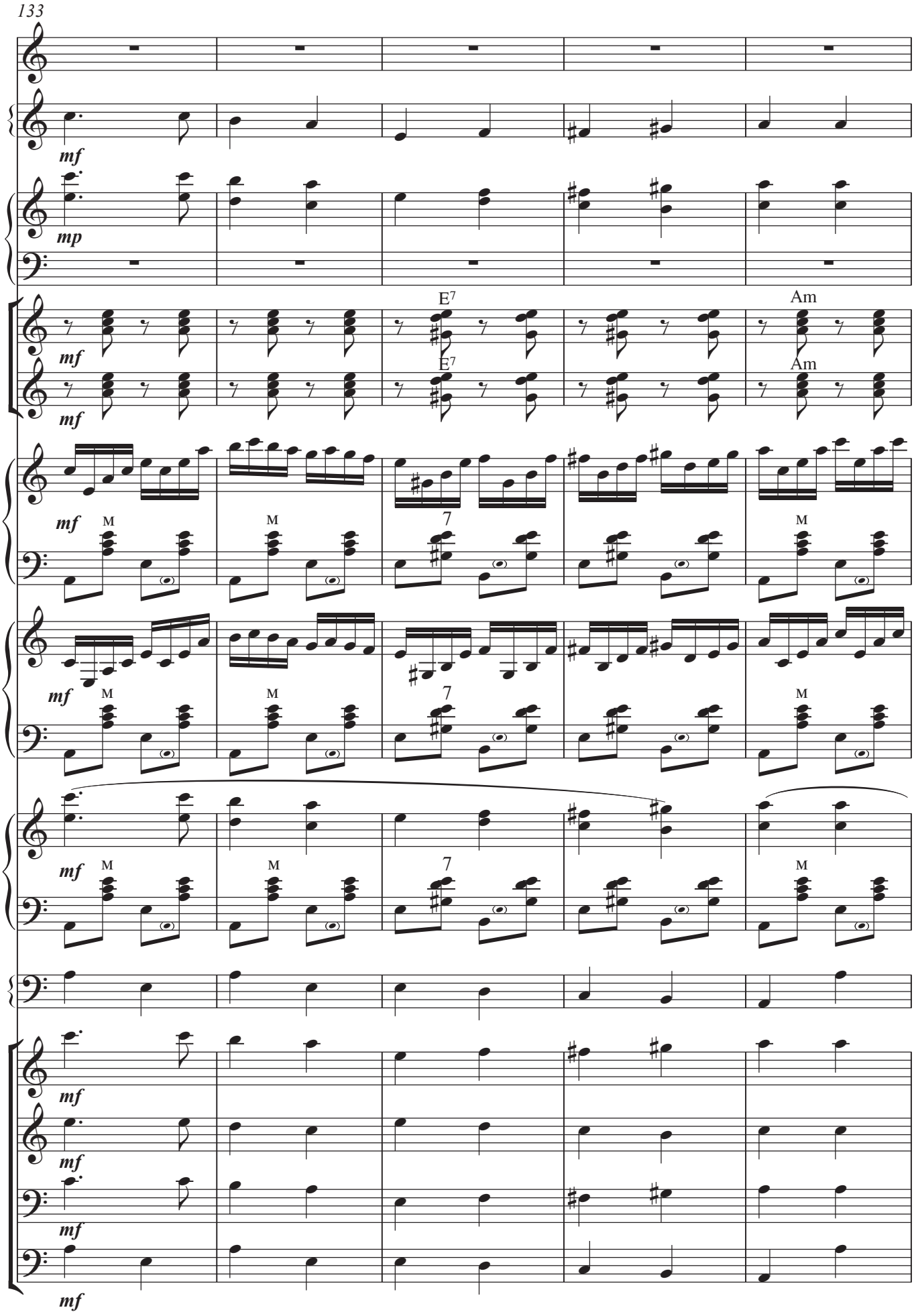
133
mf
mp
mf
mf
E7
E7
Am
Am
mf
mf
M
M
7
M
mf
mf
M
M
7
M
mf
mf
M
M
7
M
mf
mf
mf
mf
mf

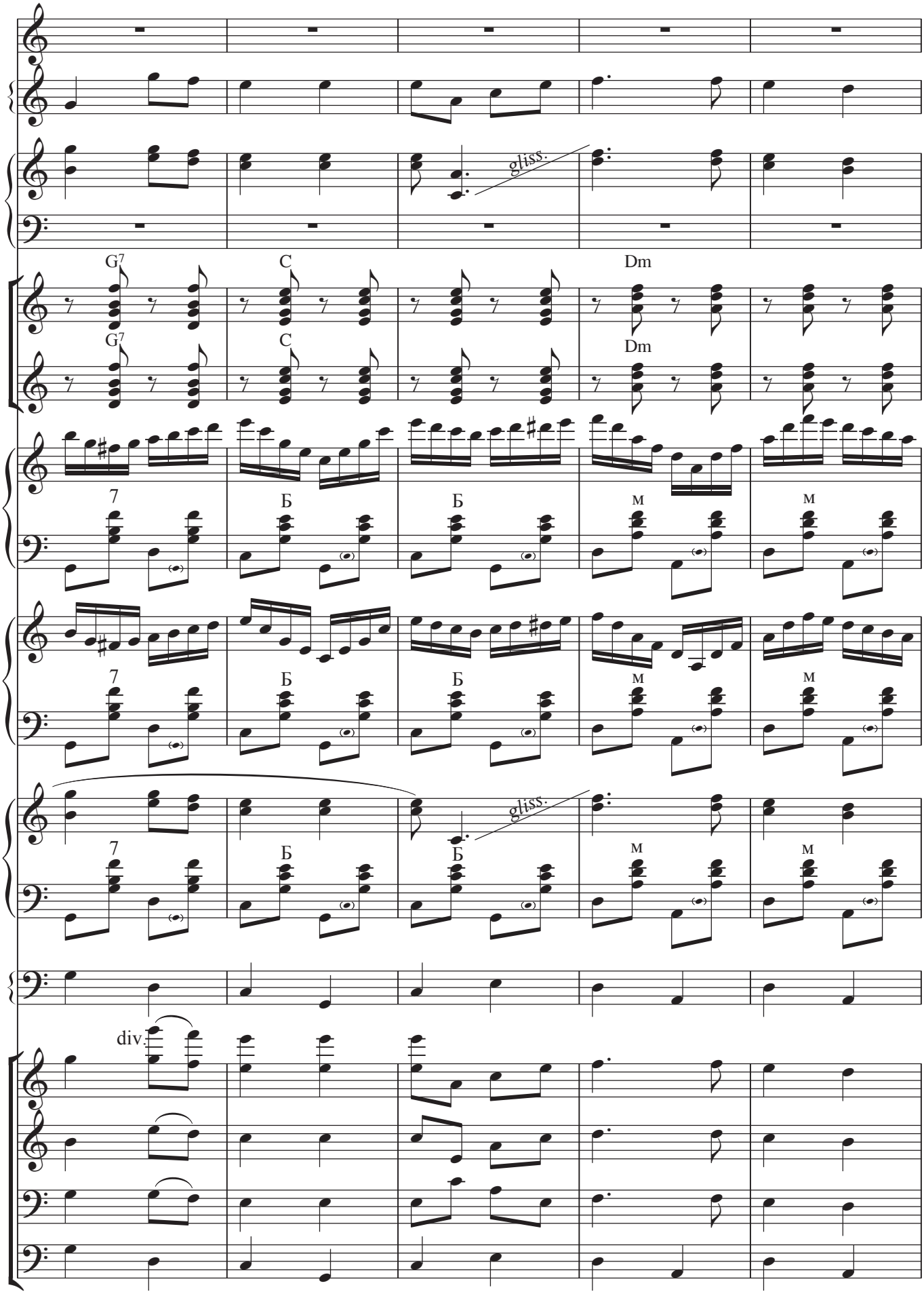
gliss.
G7
C
Dm
G7
C
Dm
7
Б
Б
м
м
7
Б
Б
м
м
7
Б
Б
м
м
gliss.
div.

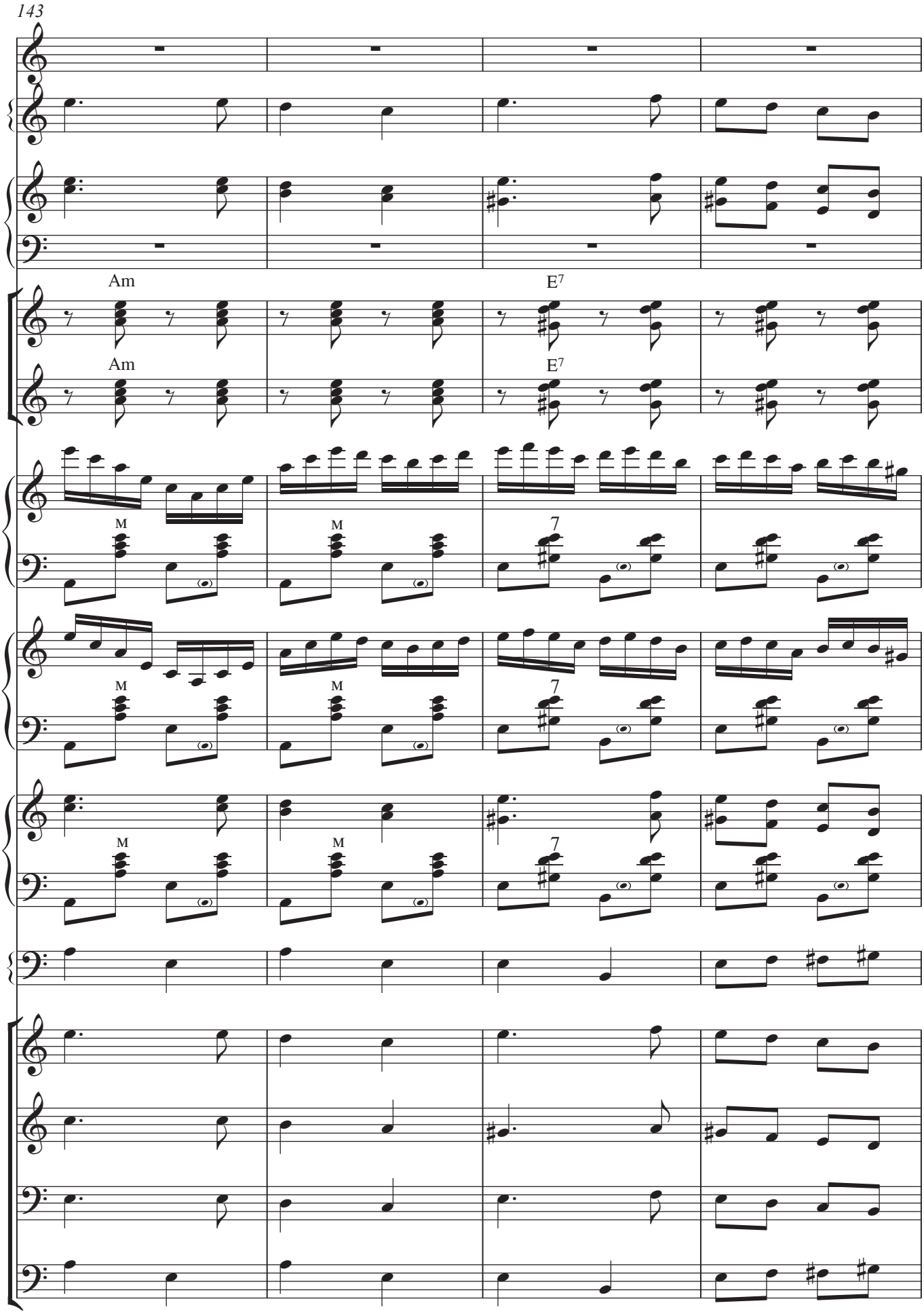
143
Am
E7
Am
E7
M
7

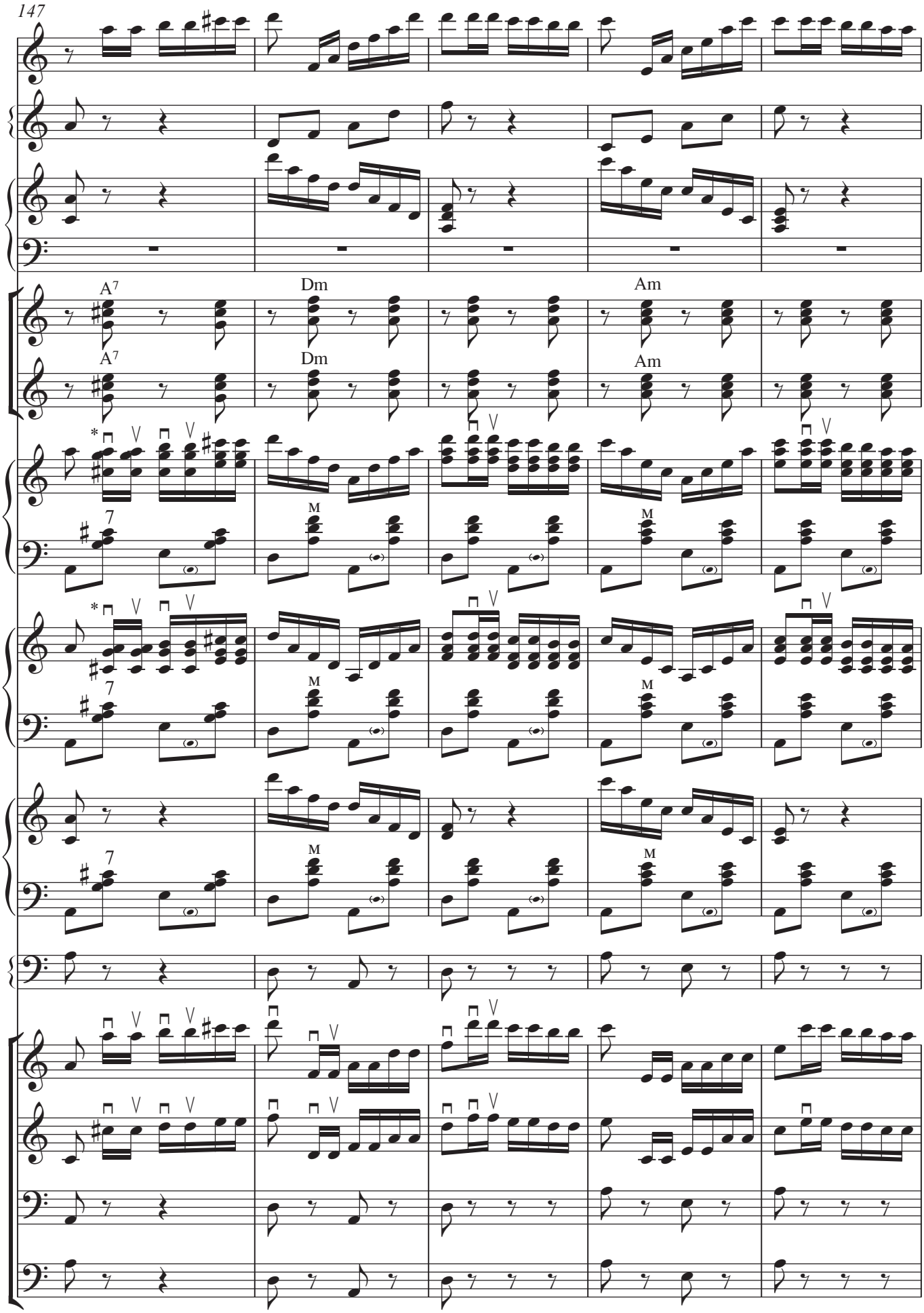

* ⊓ ⋁⊓ ⋁ - тремоло міхом

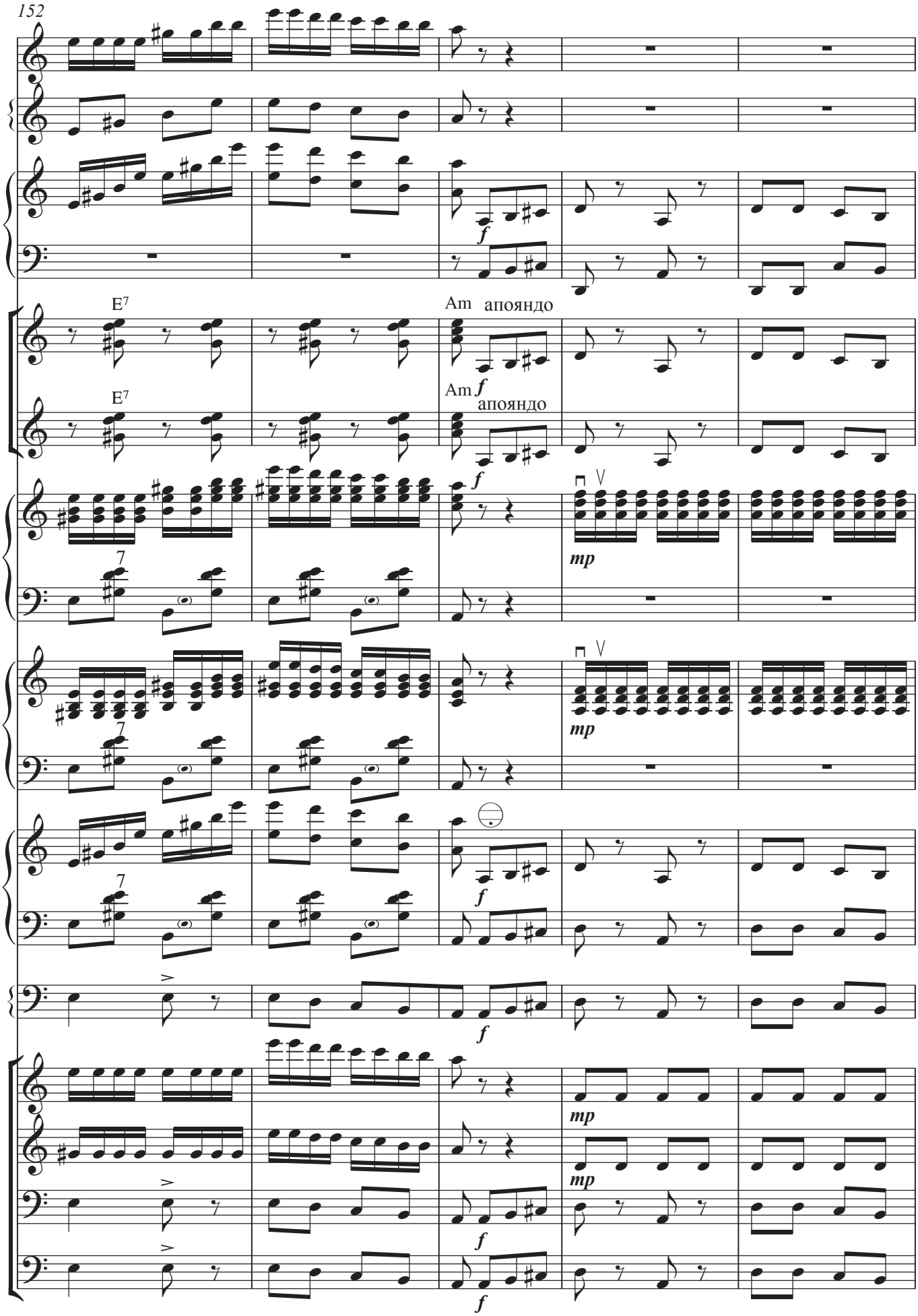
152
E7
Am
апояндо
E7
Am
апояндо
f
mp
7
7
7
f
f
mp
mp
f
f

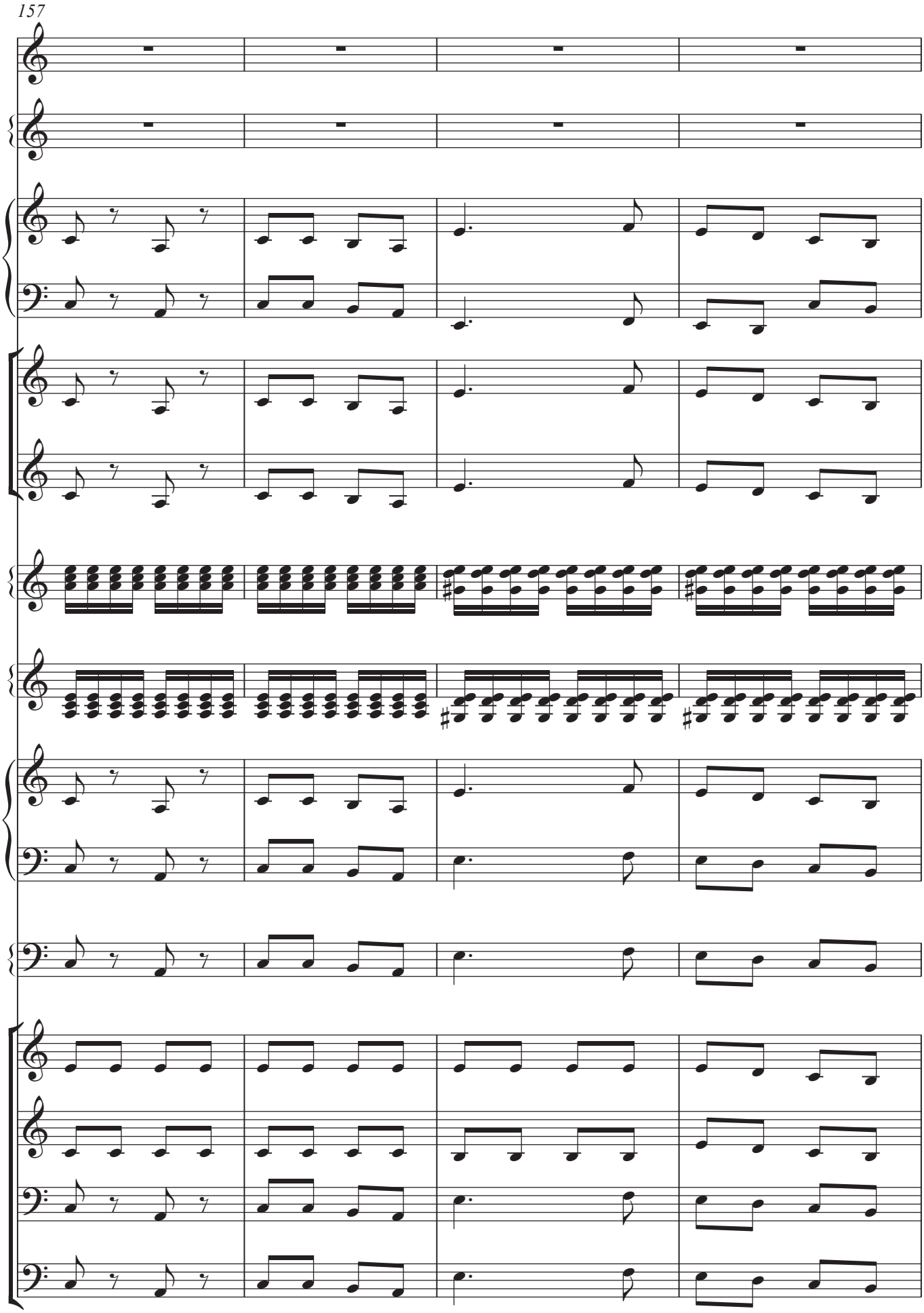
157

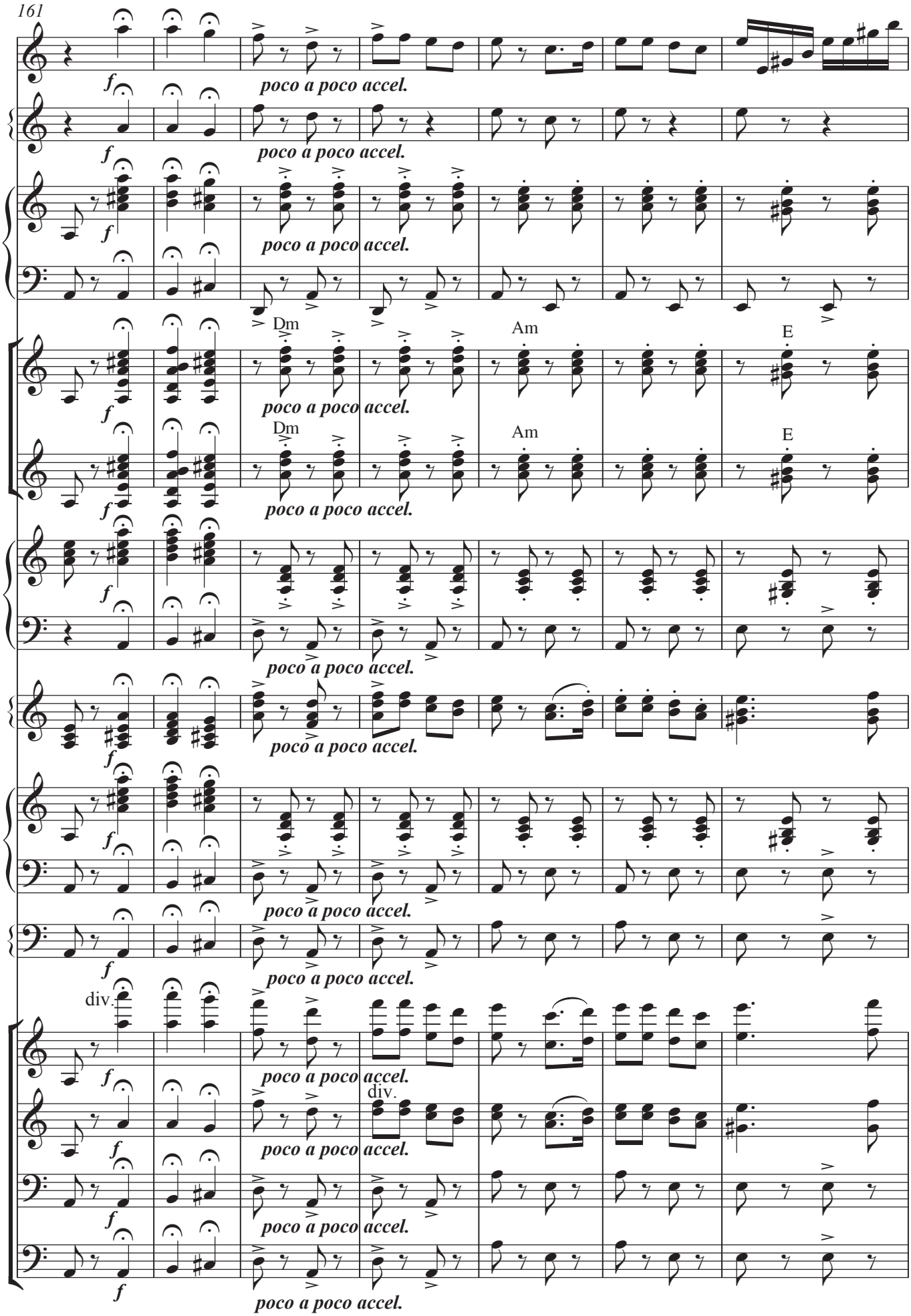
161
f
poco a poco accel.
Dm
Am
E
div.

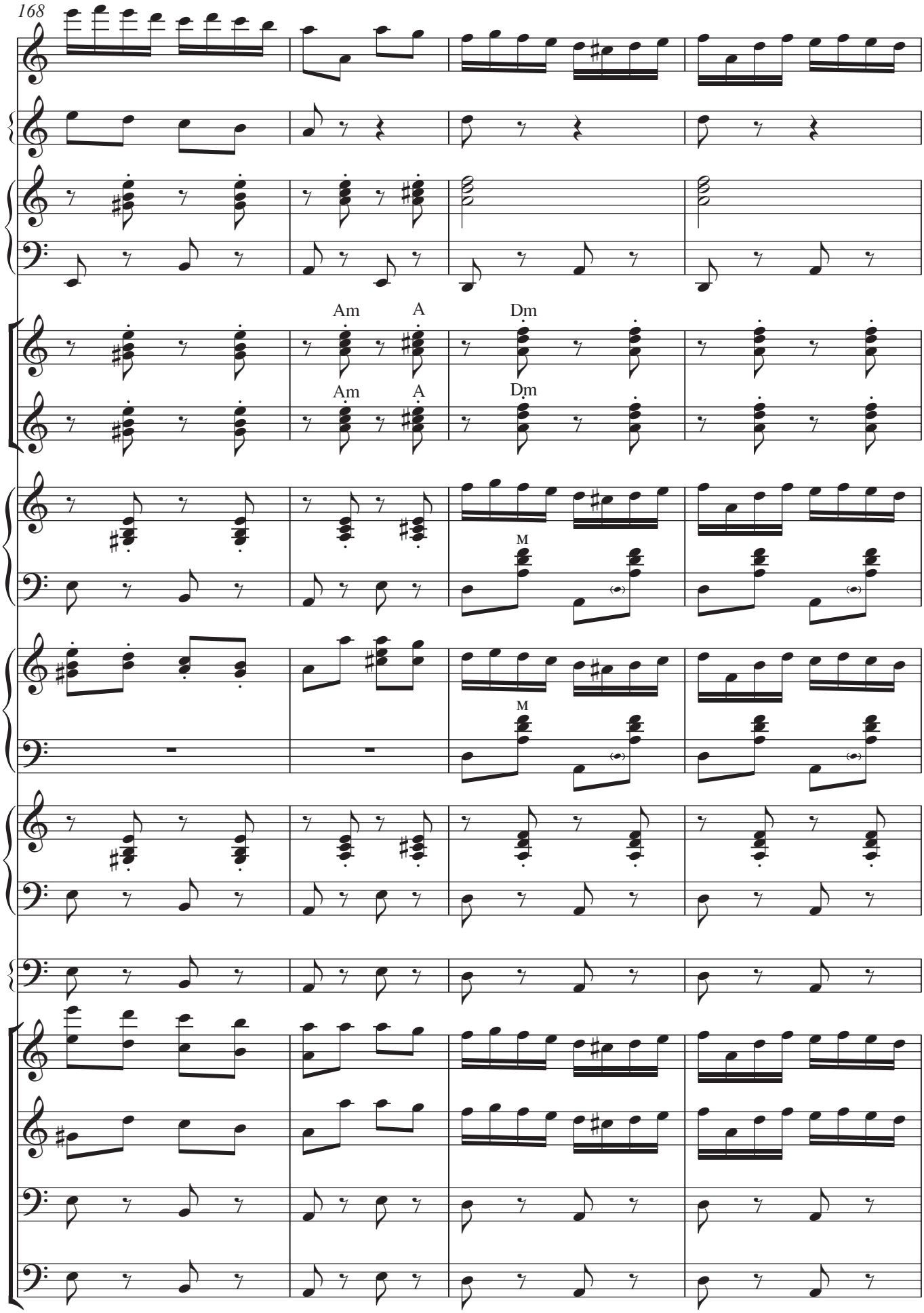
168
Am
A
Dm
Am
A
Dm
M
M

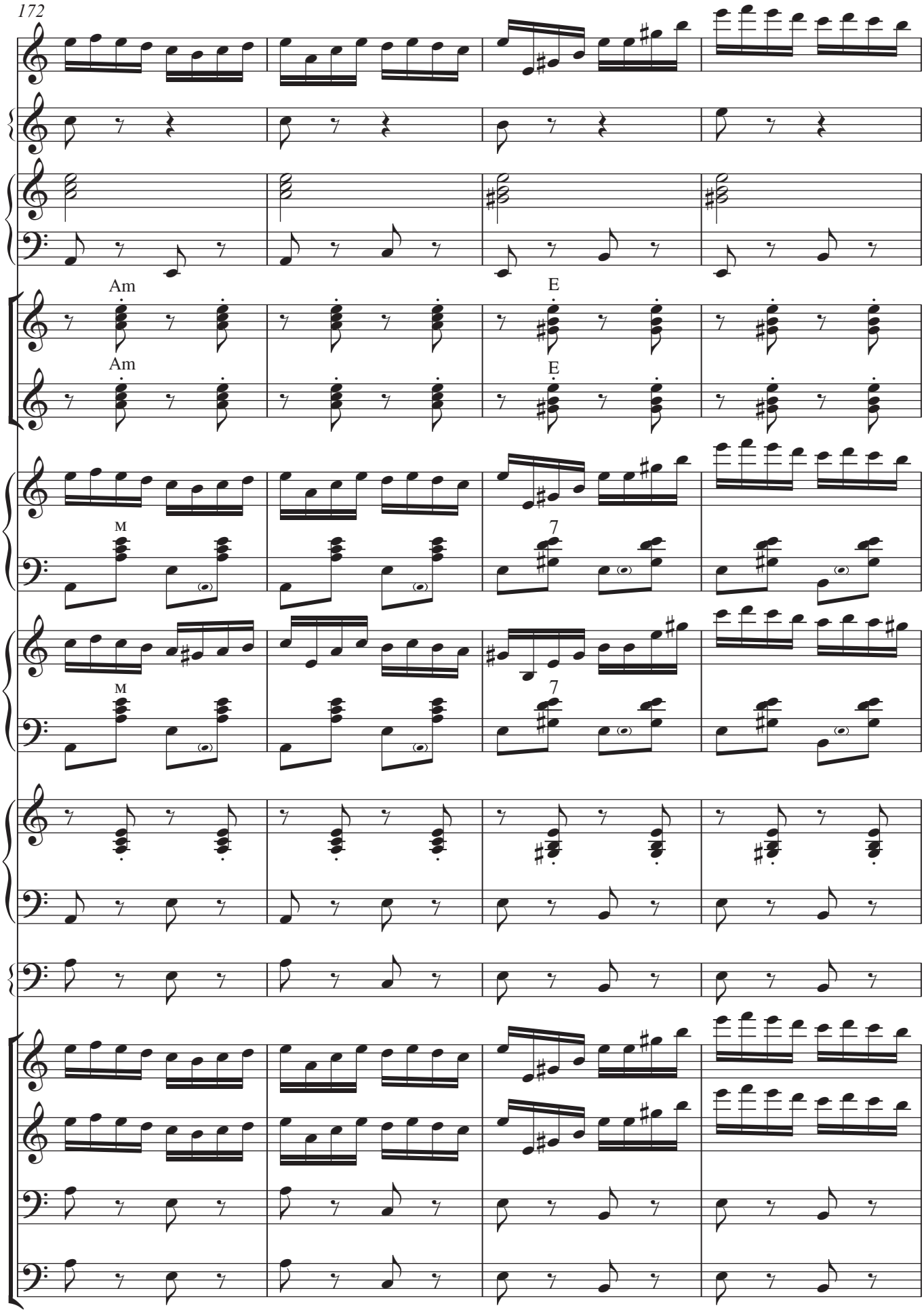
Am
E
Am
E
M
7
M
7

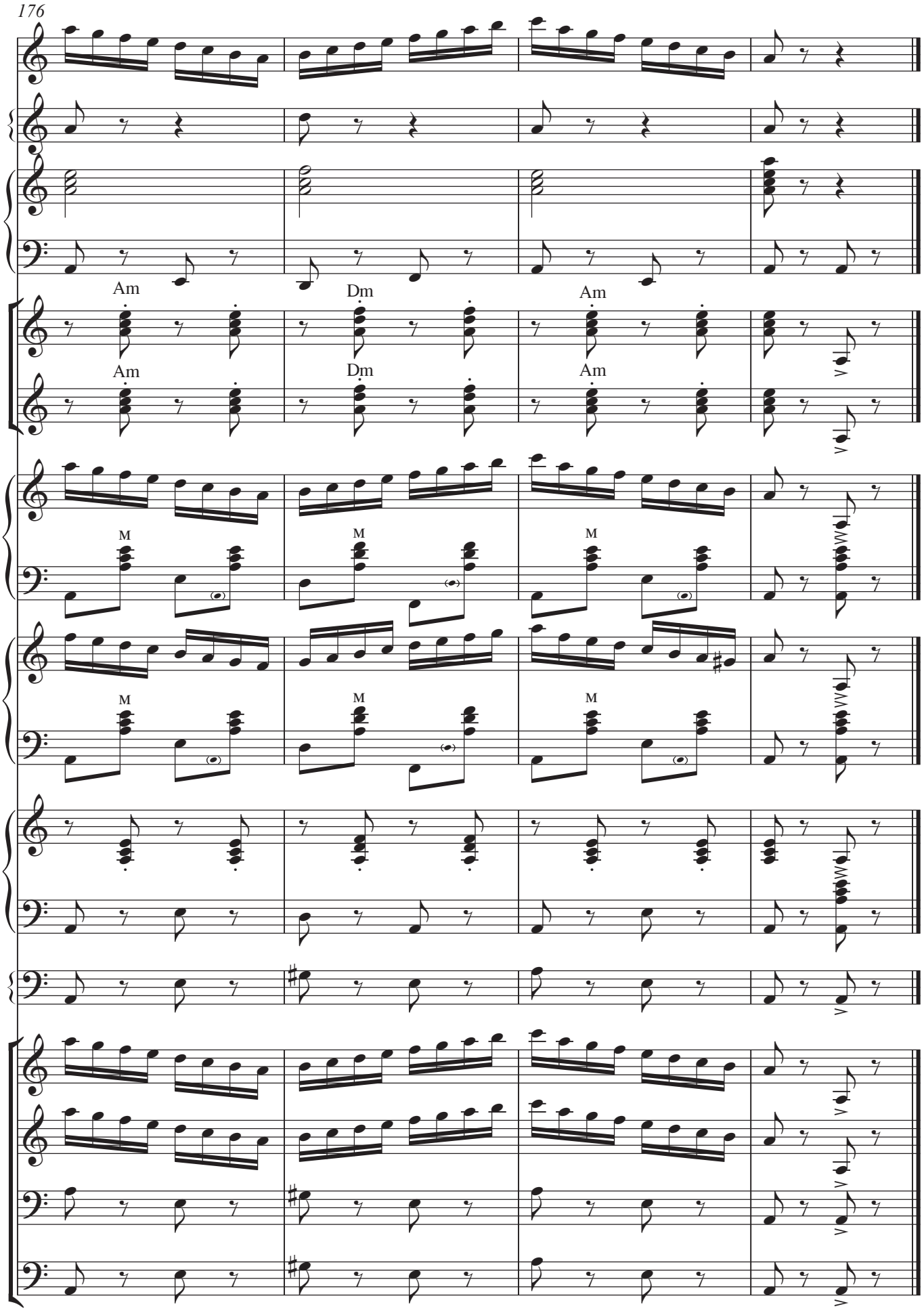
176
Am
Dm
Am
Am
Dm
Am
M
M
M
M
M
M

Намалюю тобі зорі

Т.КАРОЛЬ

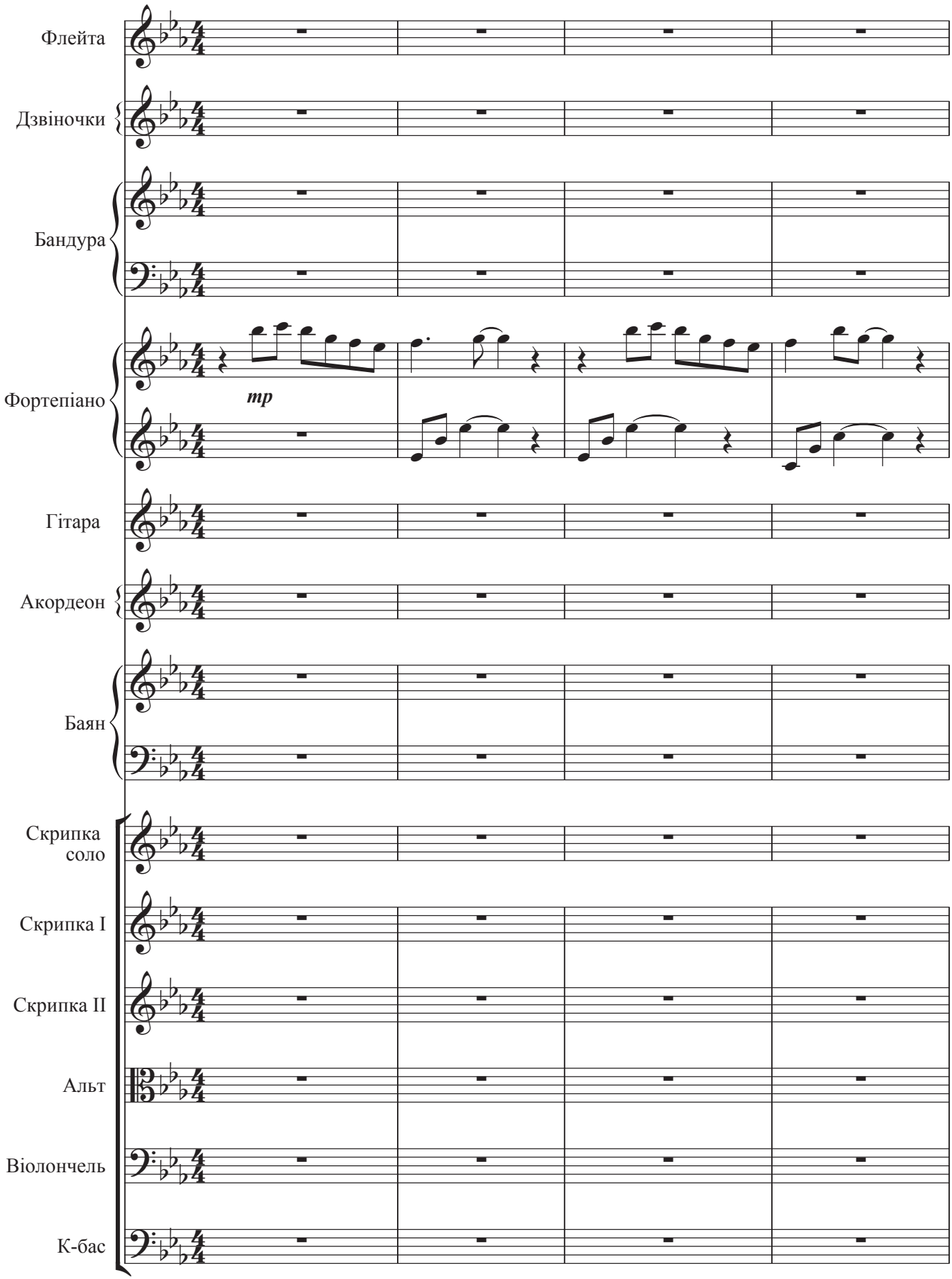

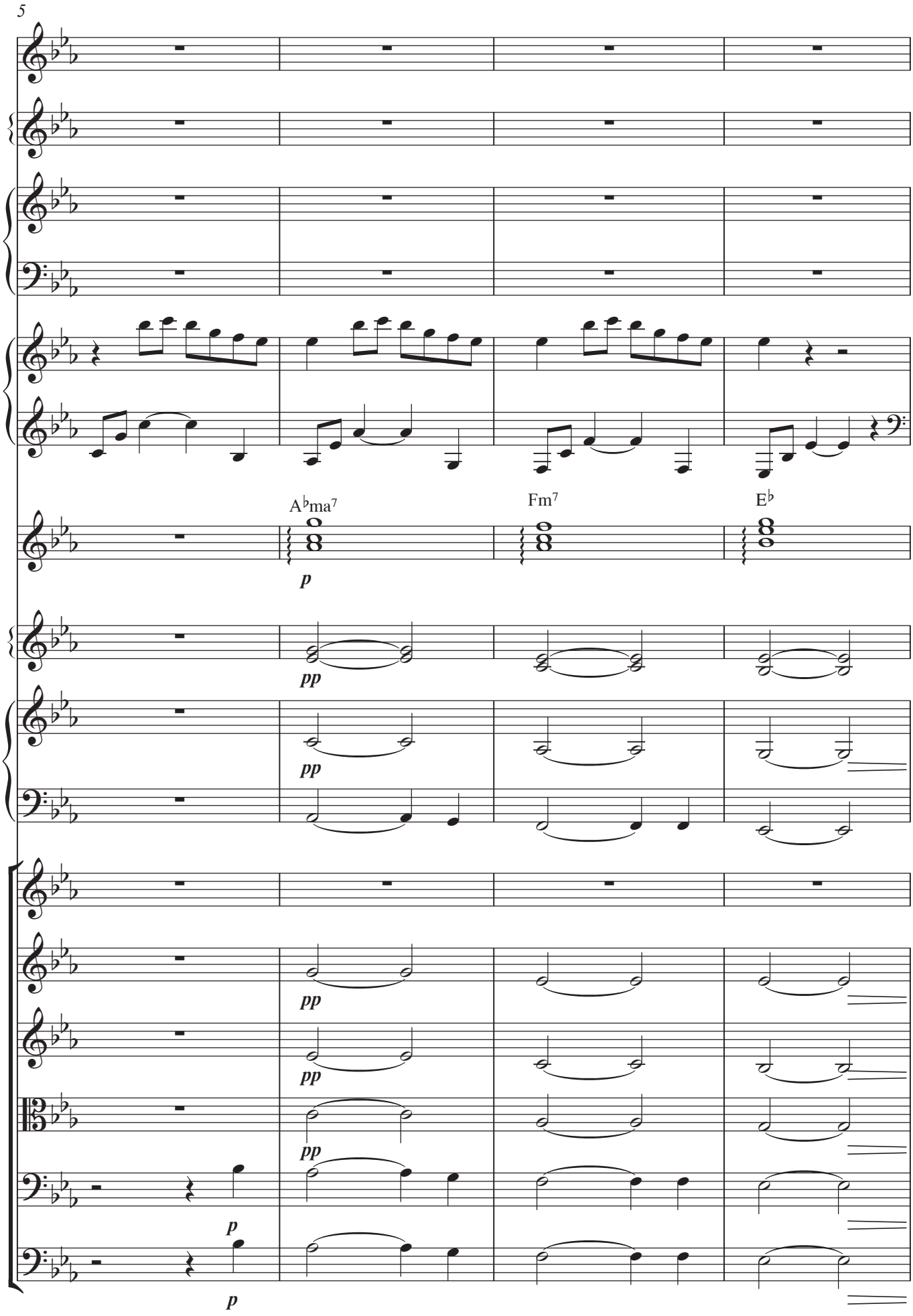
5
A♭ma7
Fm7
E♭
p
pp
pp
pp
pp
p
p

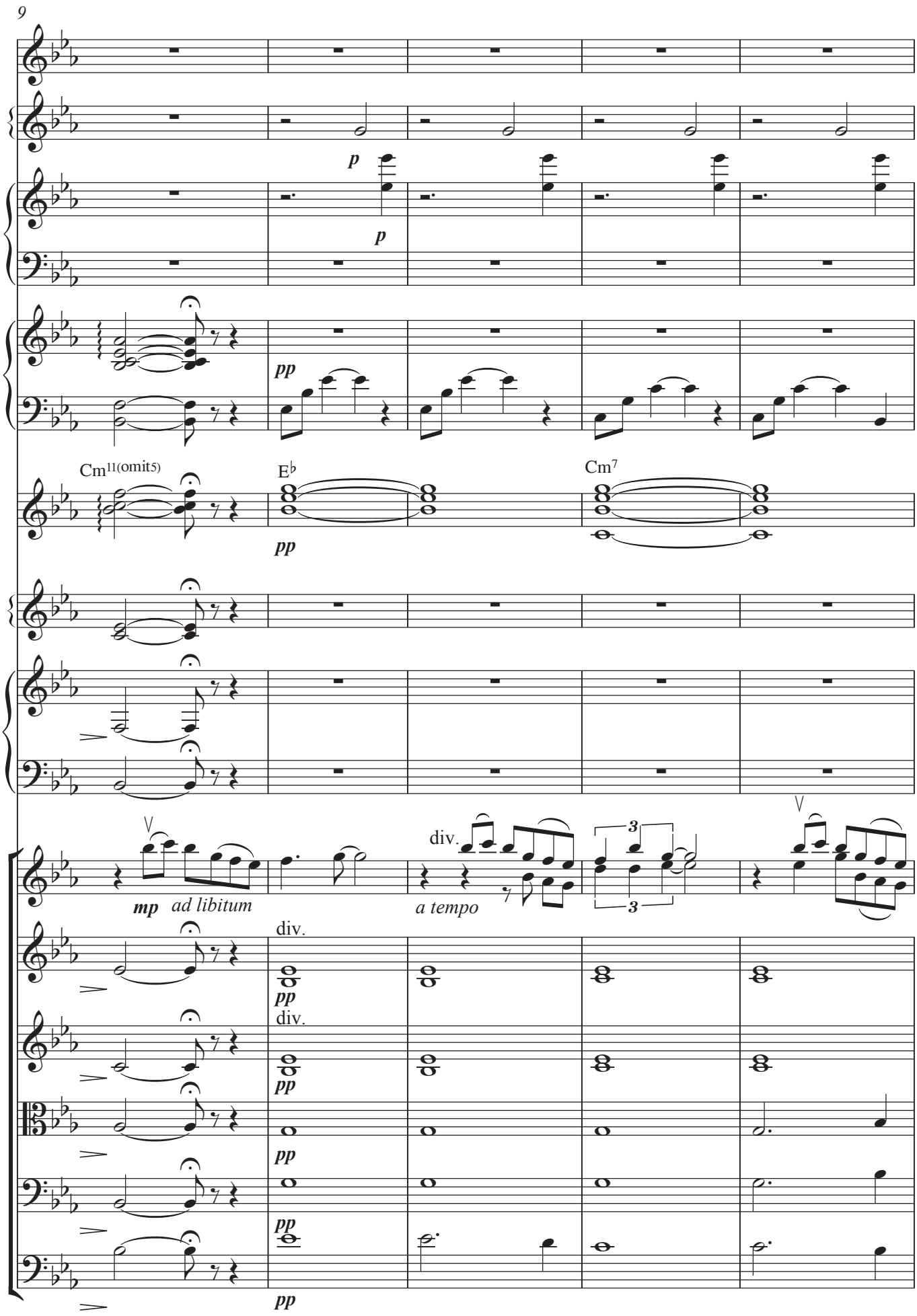
9
p
p
pp
Cm11(omit5)
E♭
Cm7
pp
mp ad libitum
div.
a tempo
3
3
div.
pp
div.
pp
pp
pp
pp

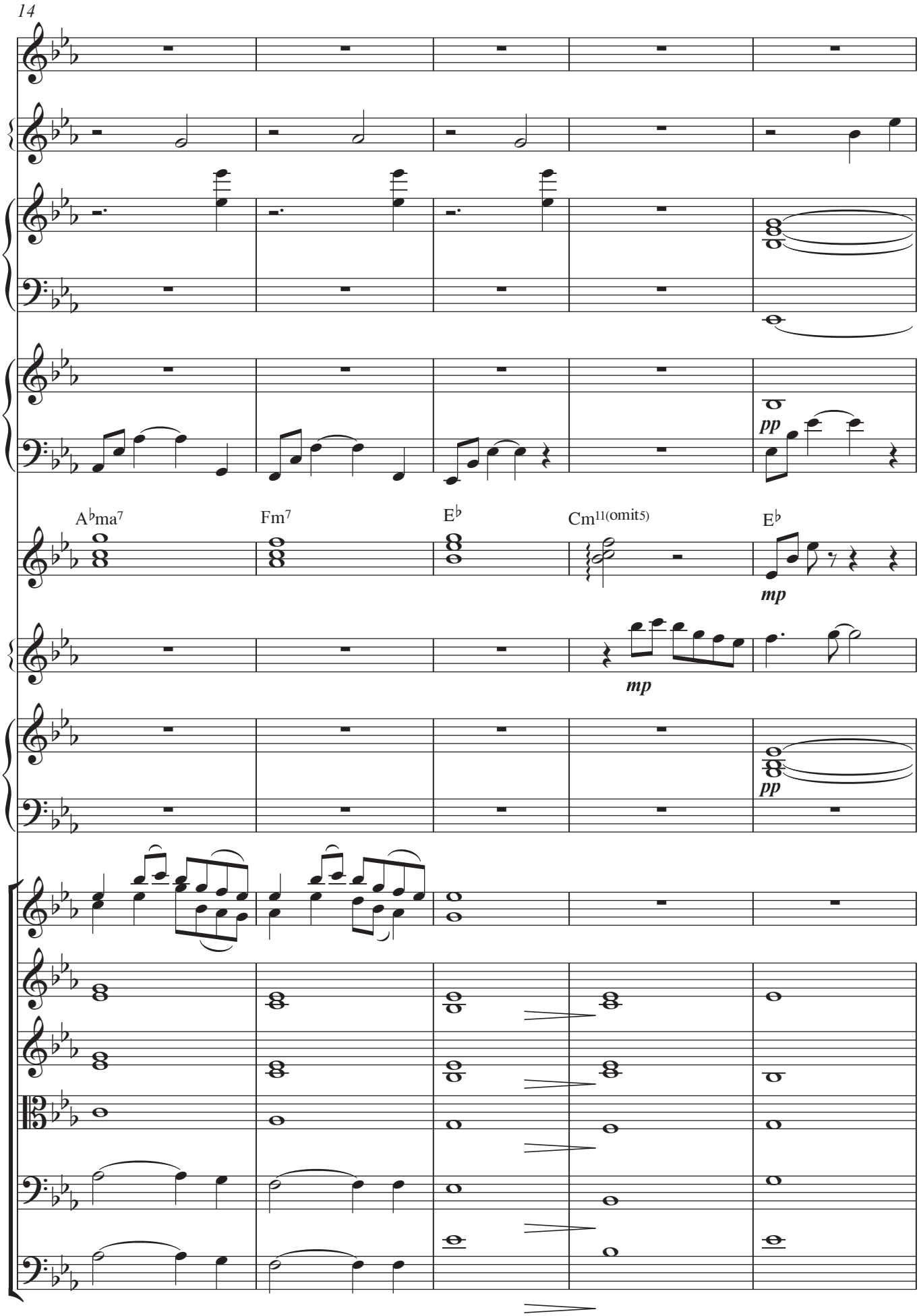
14
A♭ma7
Fm7
E♭
Cm11(omit5)
E♭
pp
mp
mp
pp

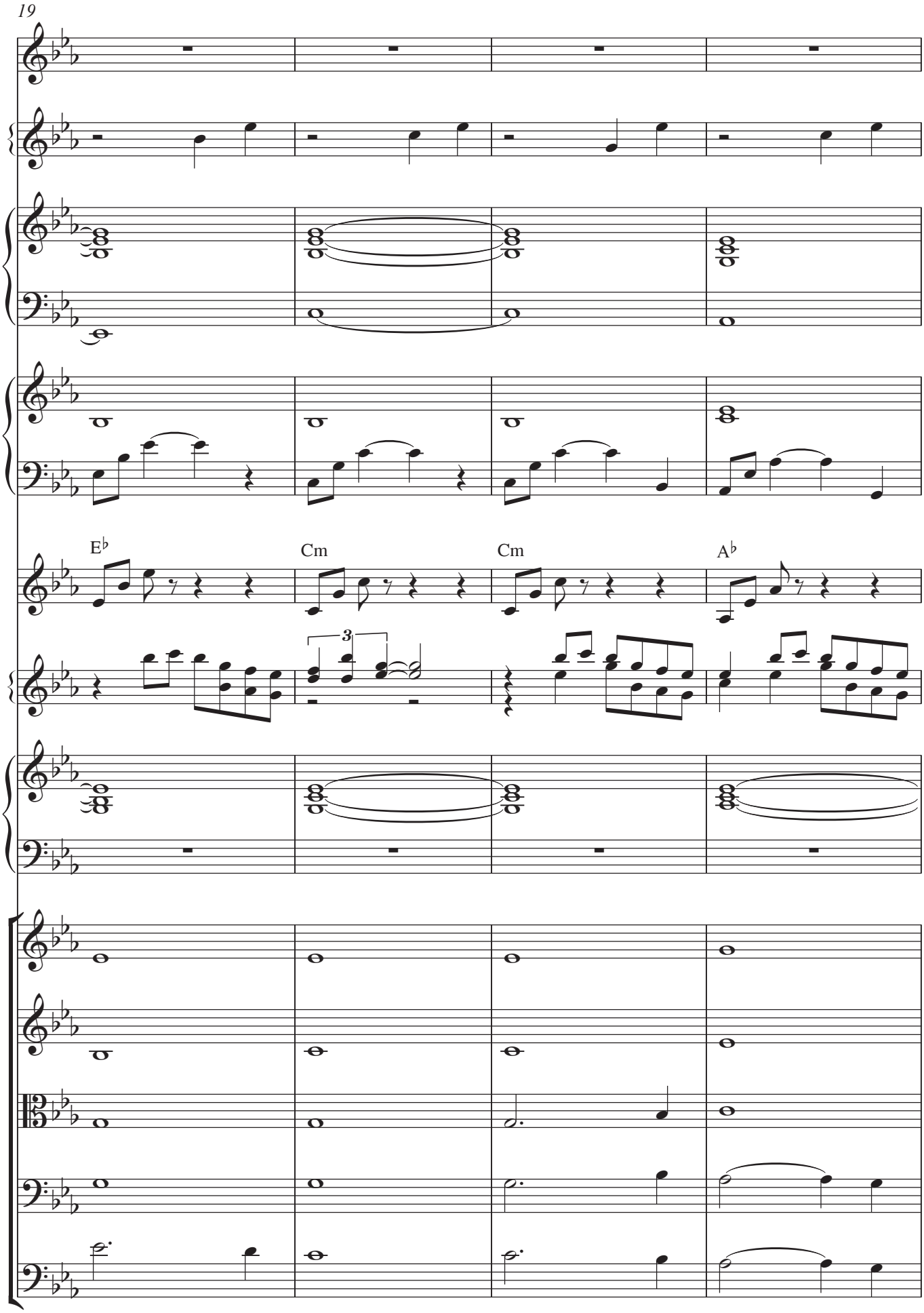
19
E♭
Cm
Cm
A♭
3

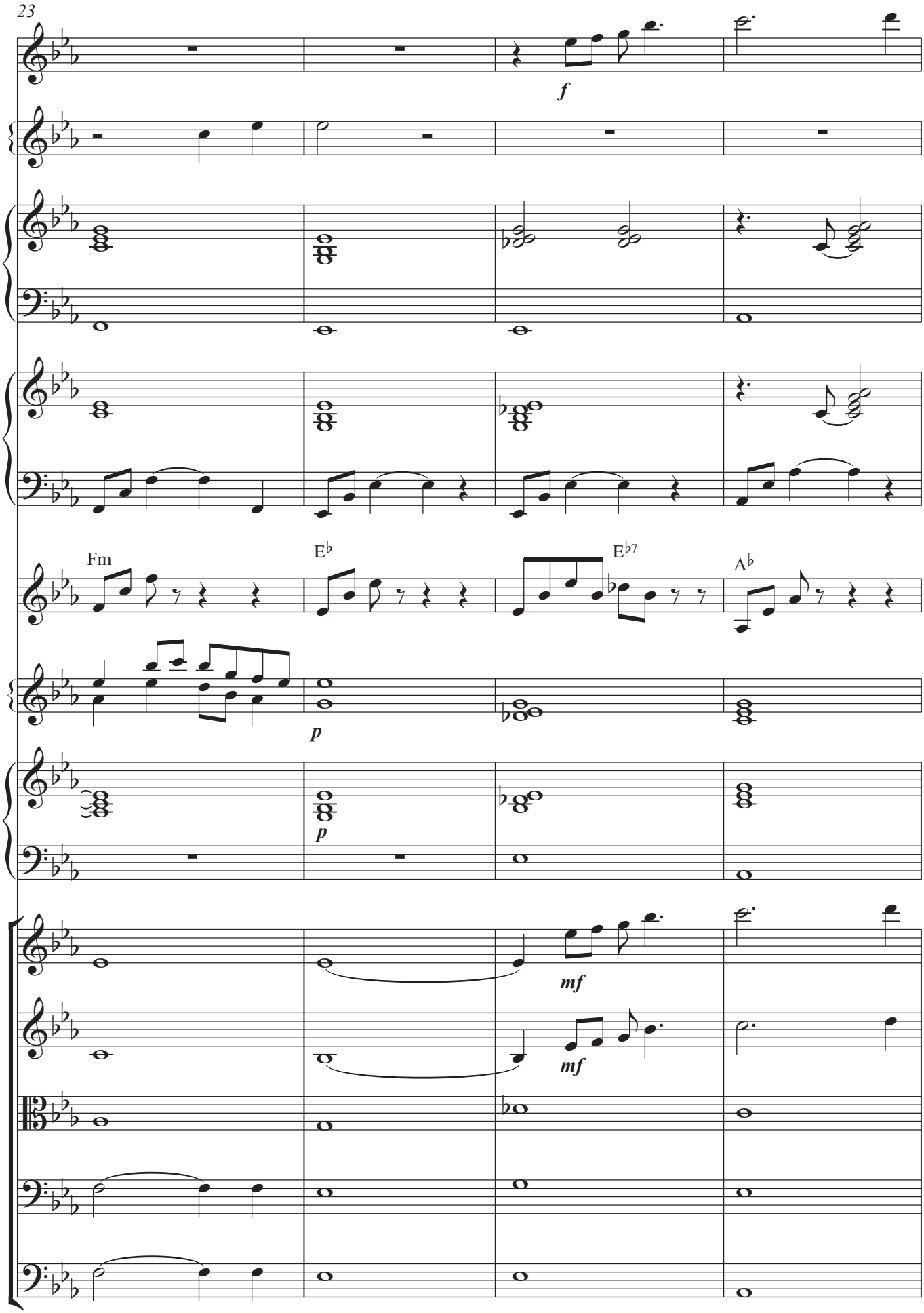
23
f
Fm
E♭
E♭7
A♭
p
p
mf
mf

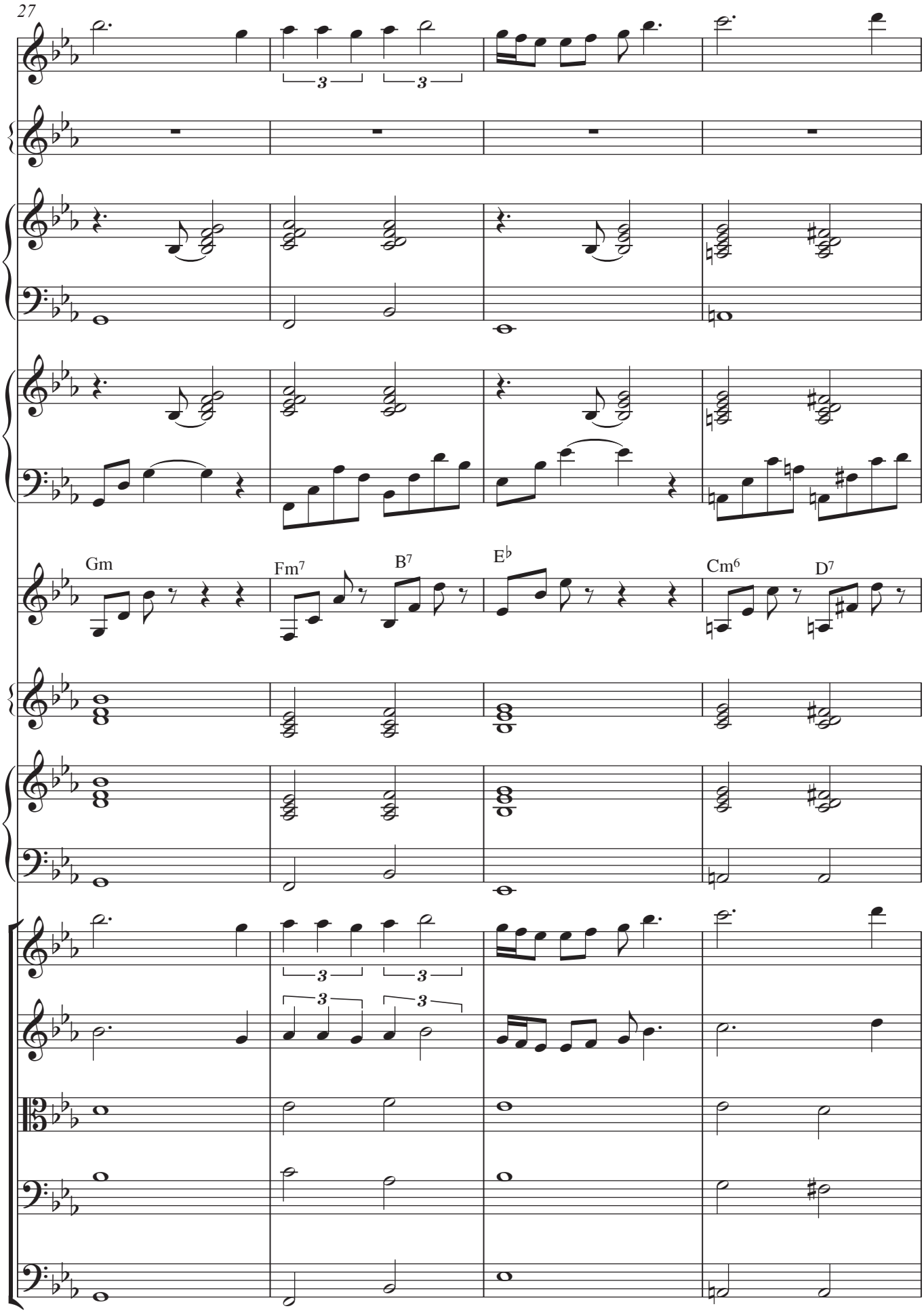
27
Gm
Fm7
B7
E♭
Cm6
D7

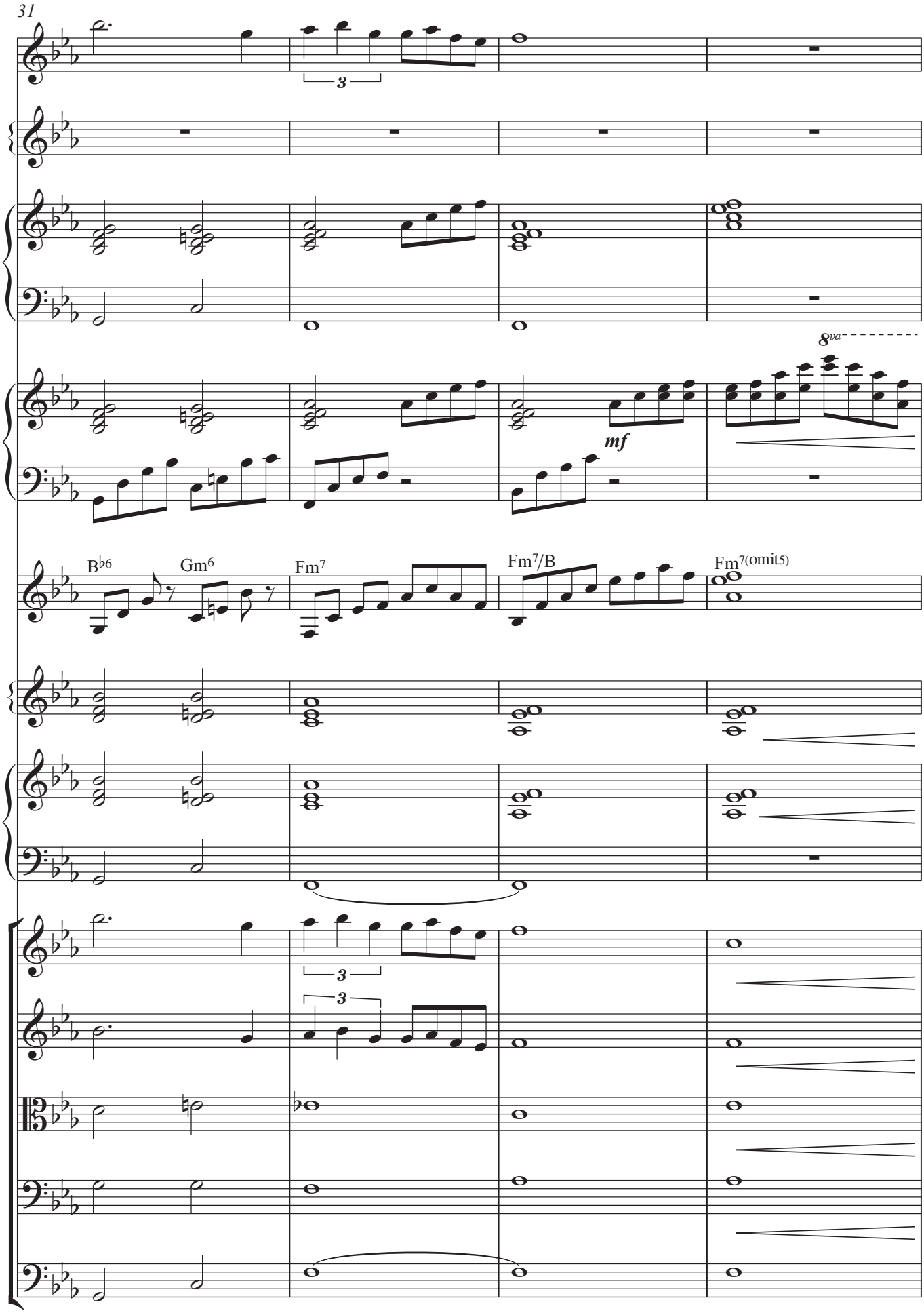
31
3
8va
mf
B♭6
Gm6
Fm7
Fm7/B
Fm7(omit5)
3

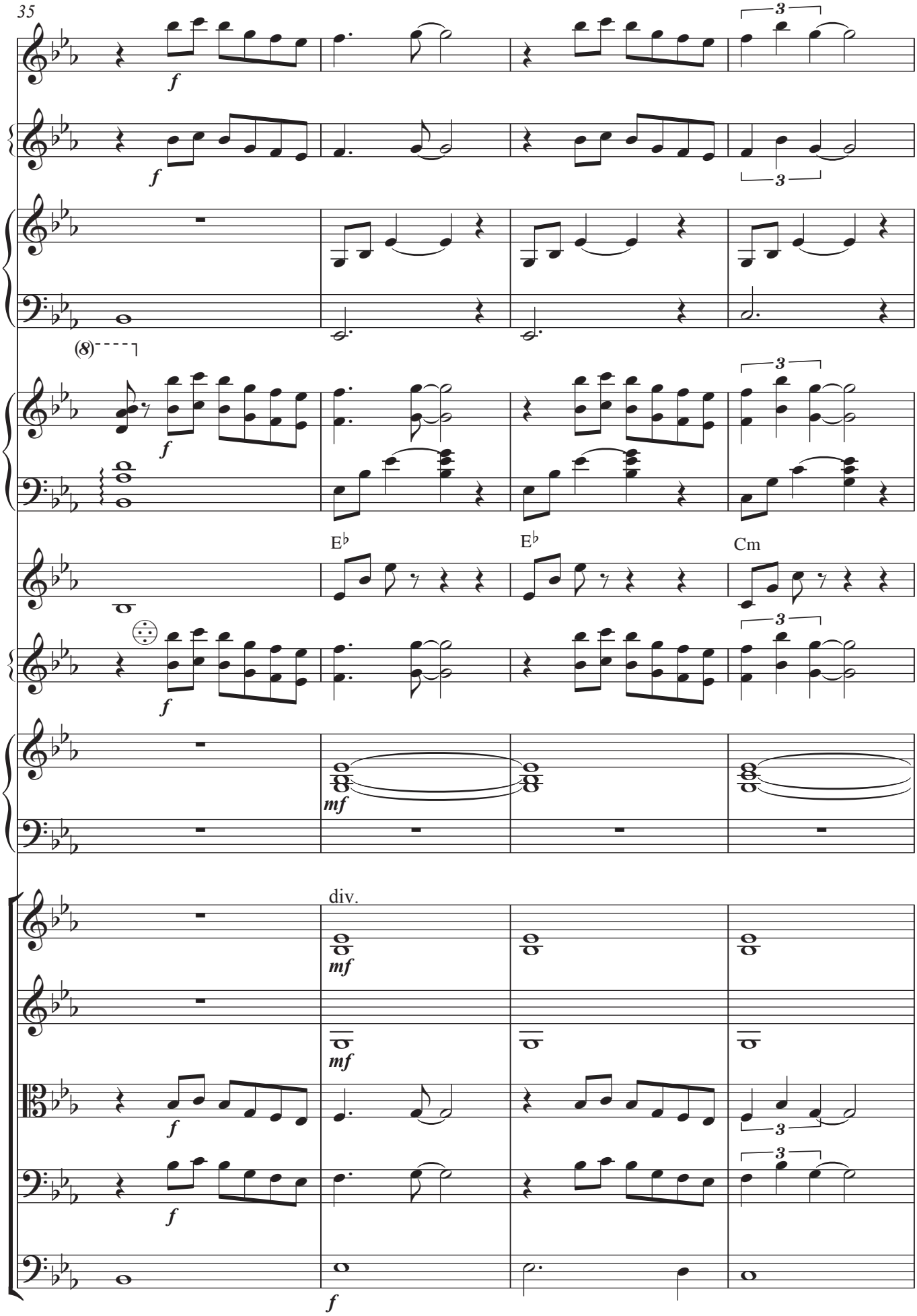
35
f
3
(8)
E♭
E♭
Cm
mf
div.

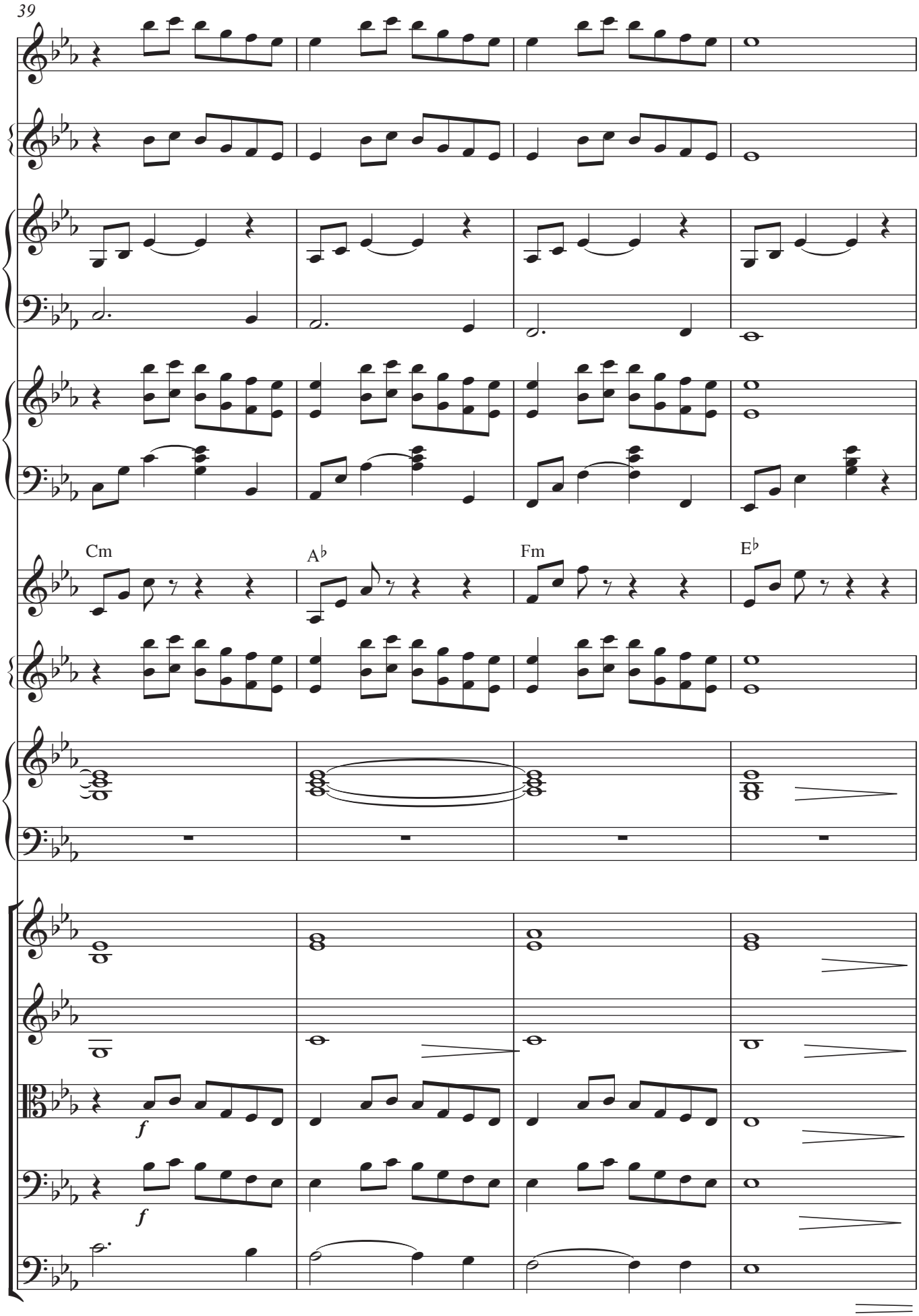
39
Cm
A♭
Fm
E♭
f
f

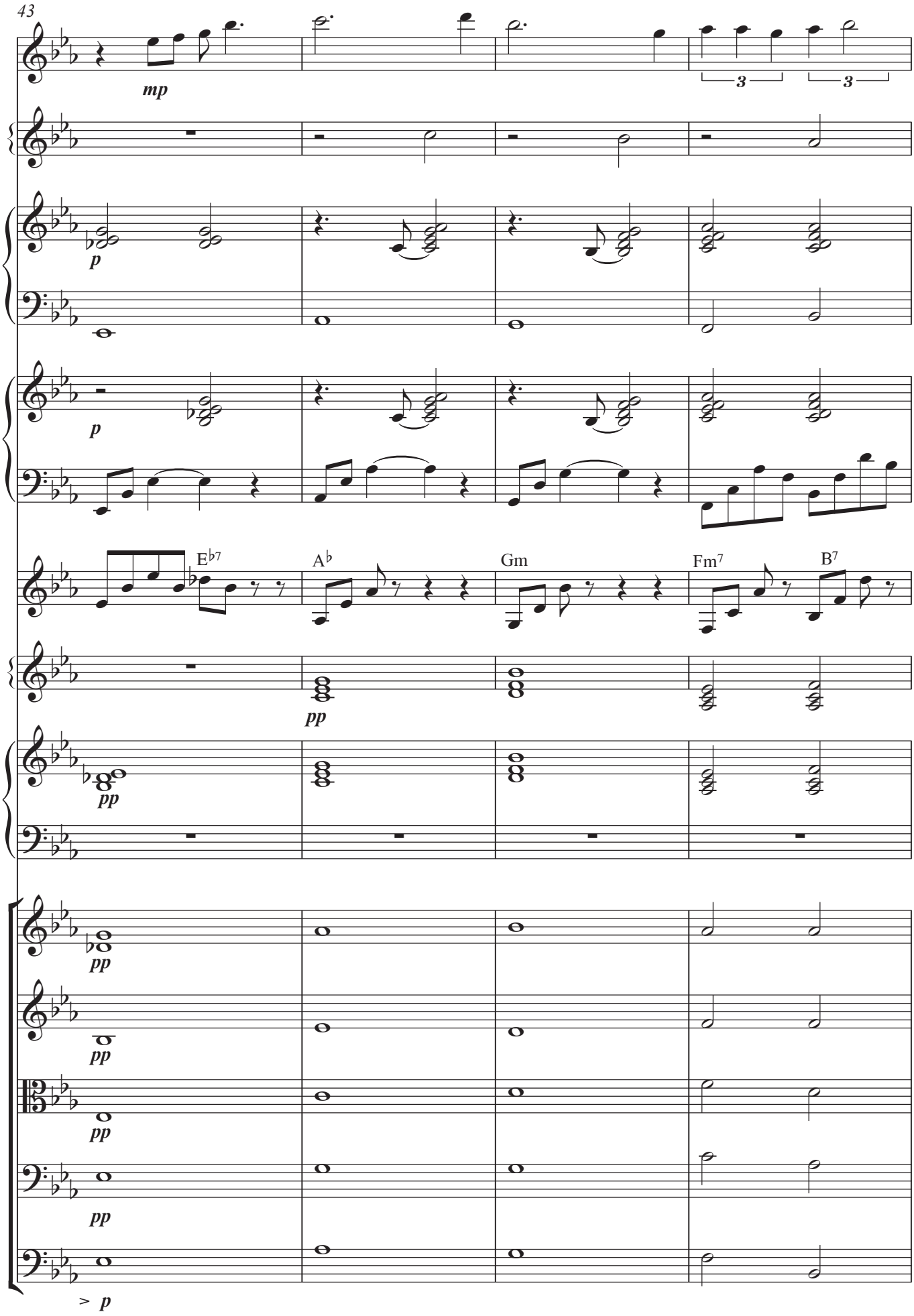
43
mp
3
3
p
p
E♭7
A♭
Gm
Fm7
B7
pp
pp
pp
pp
pp
pp
> p

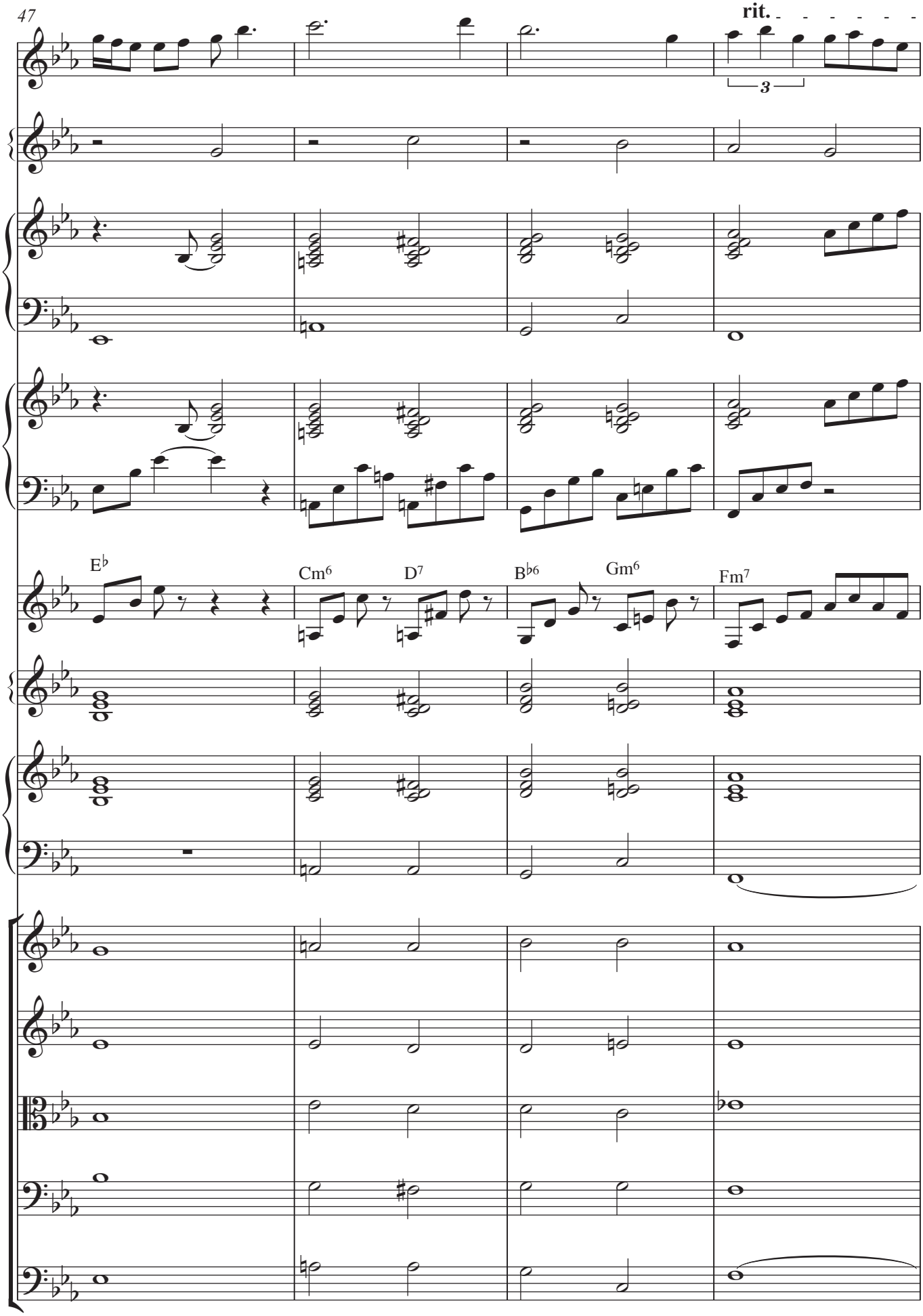
47
rit.
3
E♭
Cm6
D7
B♭6
Gm6
Fm7

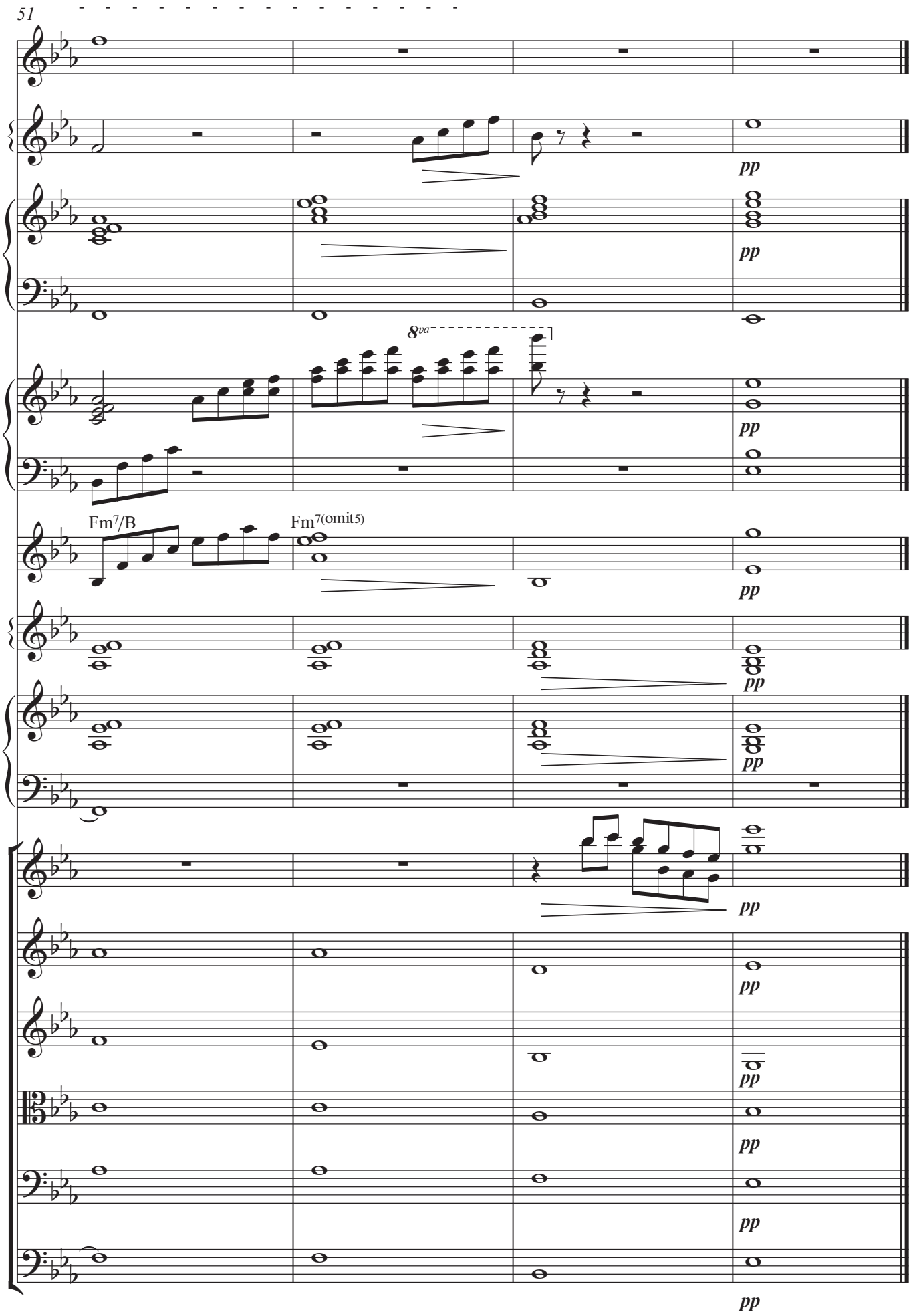
51
8va
Fm7/B
Fm7(omit5)
pp

Лелеченьки

Д.ПАВЛИЧКО

О.БІЛАШ

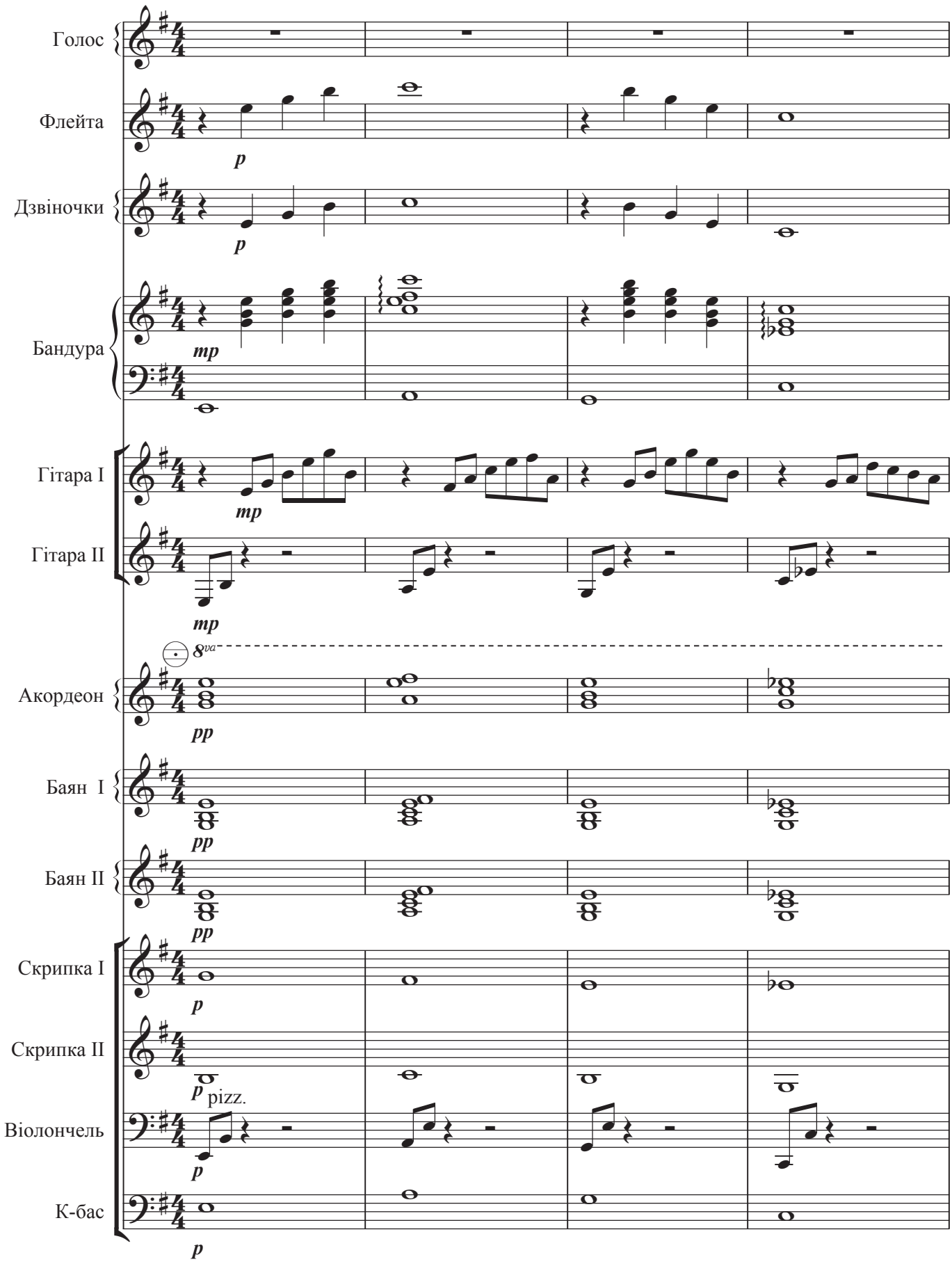

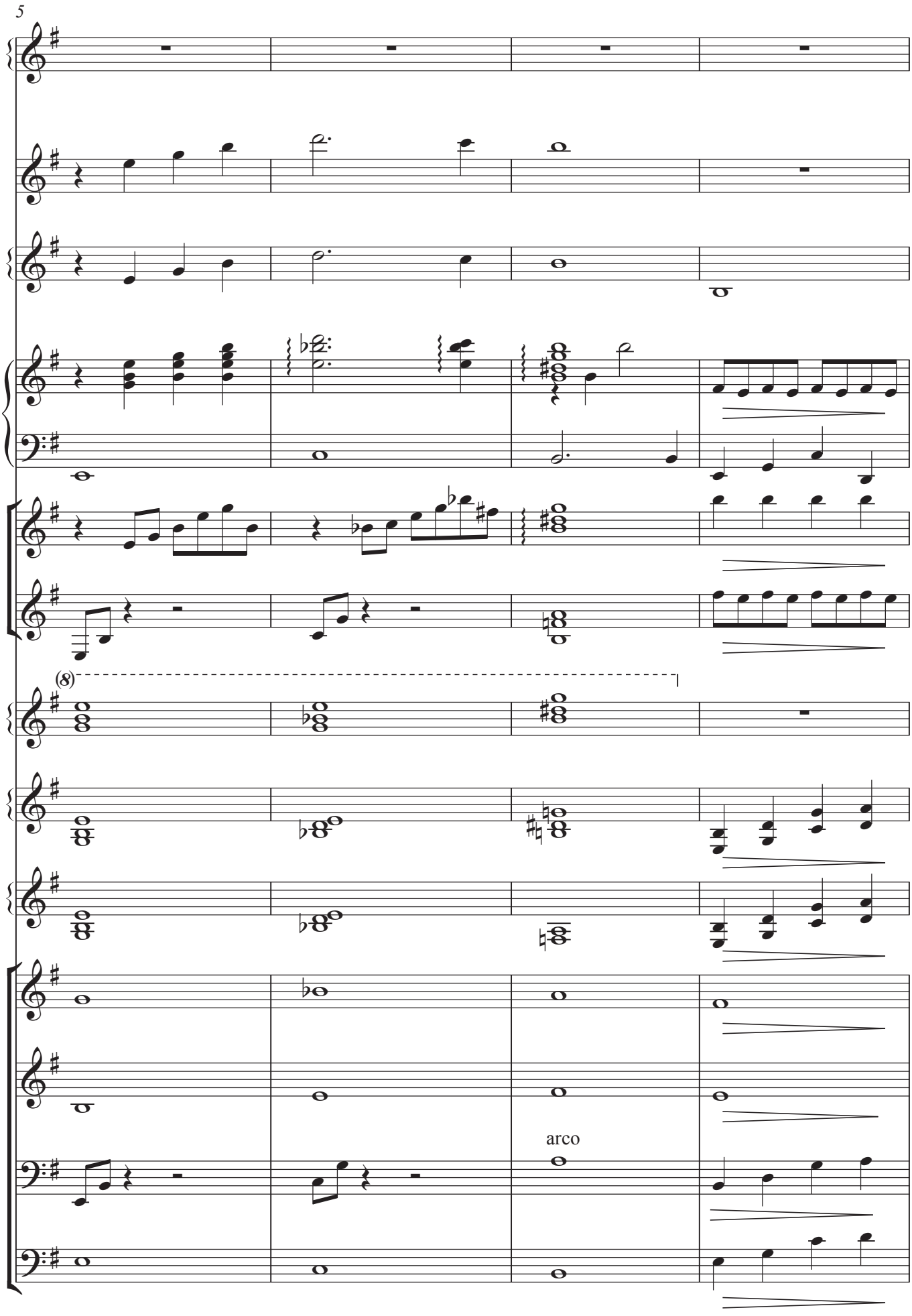
5
(8)
arco

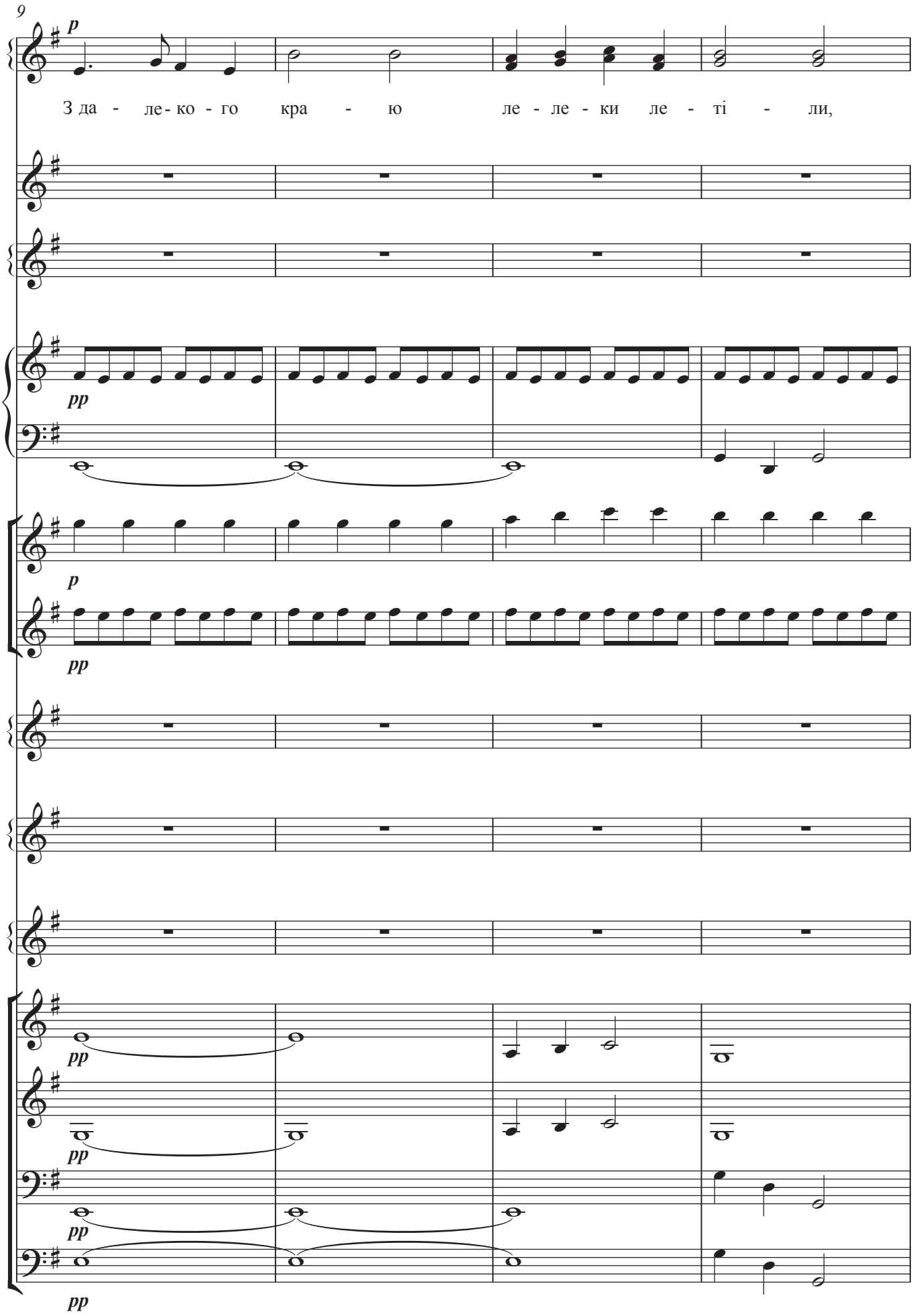
9
p
З да - ле - ко - го кра - ю ле - ле - ки ле - ті - ли,
pp
p
pp
pp
pp
pp
pp

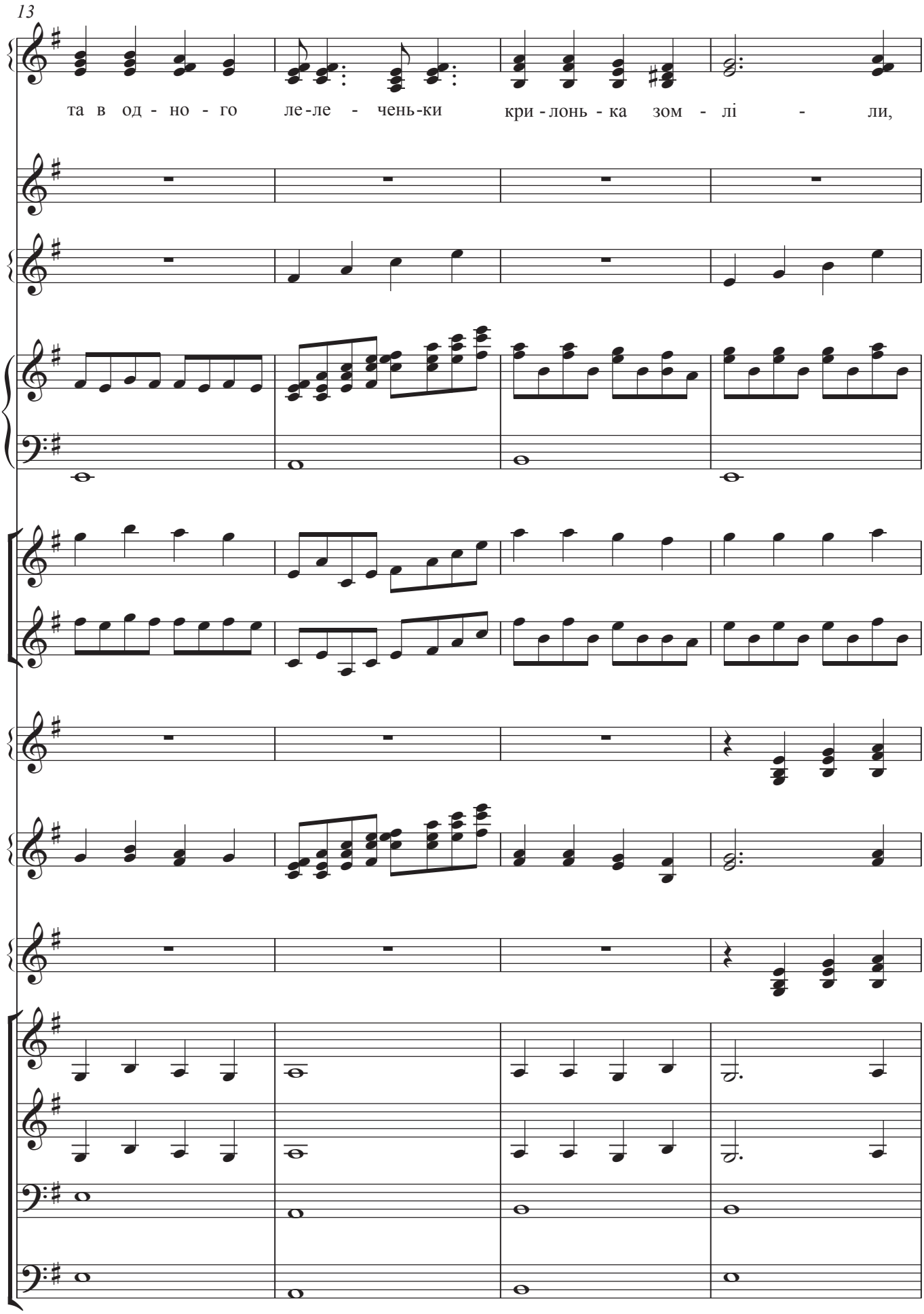
13
та в од - но - го ле-ле - чень-ки кри - лонь - ка зом - лі - ли,

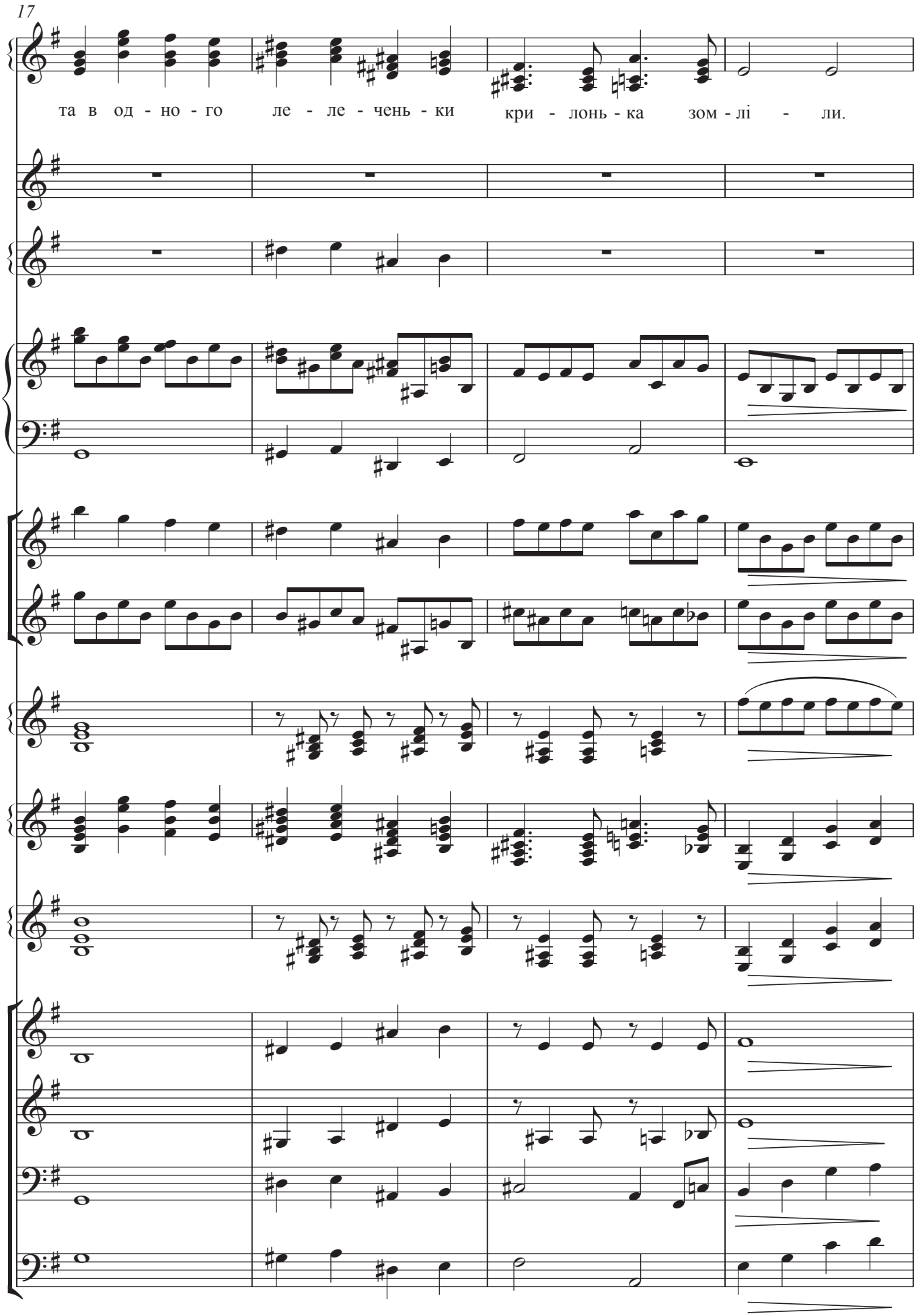
17
та в од - но - го ле - ле - чень - ки кри - лонь - ка зом - лі - ли.

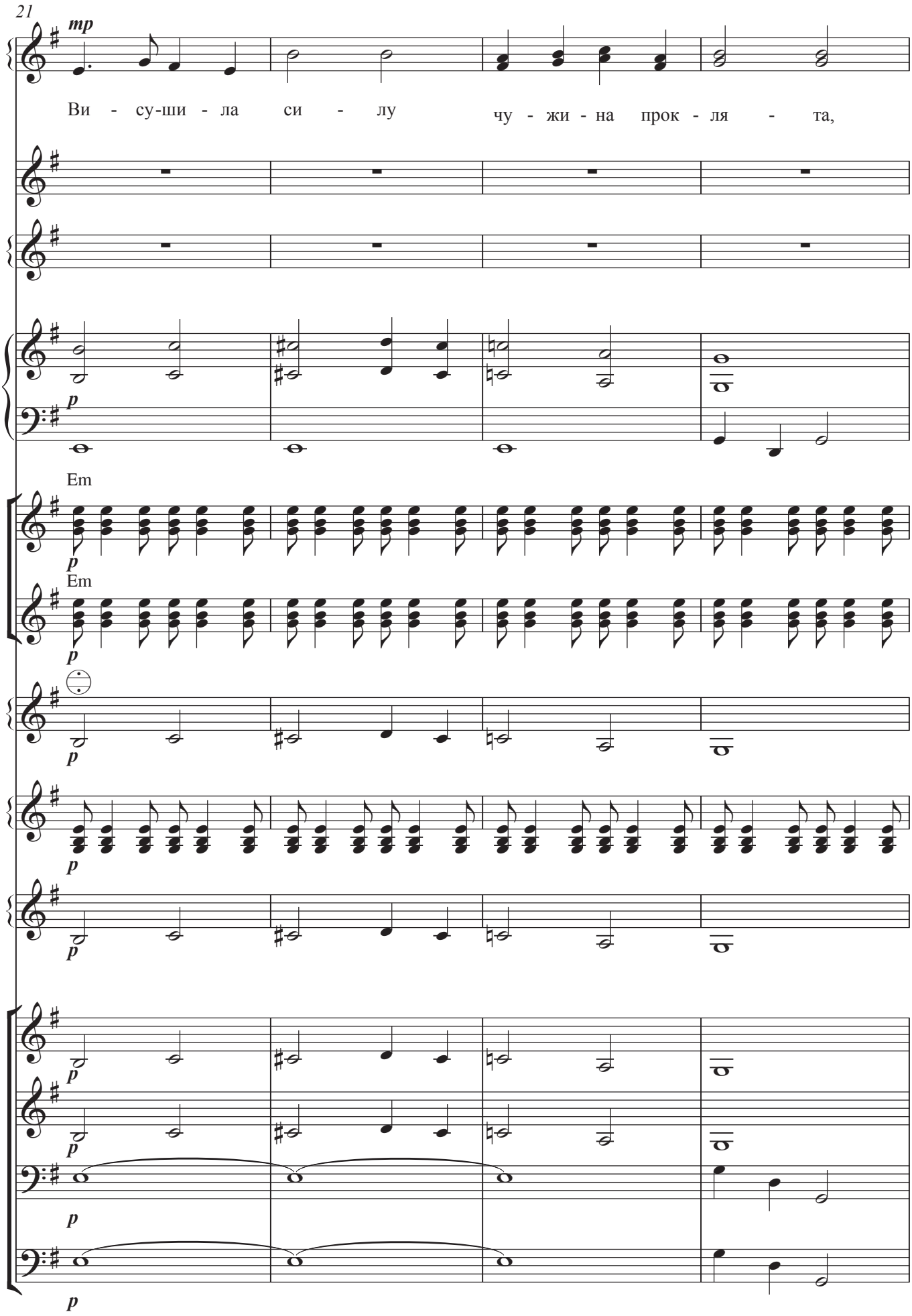
21
mp
Ви - су-ши - ла си - лу чу - жи - на прок - ля - та,
p
Em
p
Em
p
p
p
p
p
p

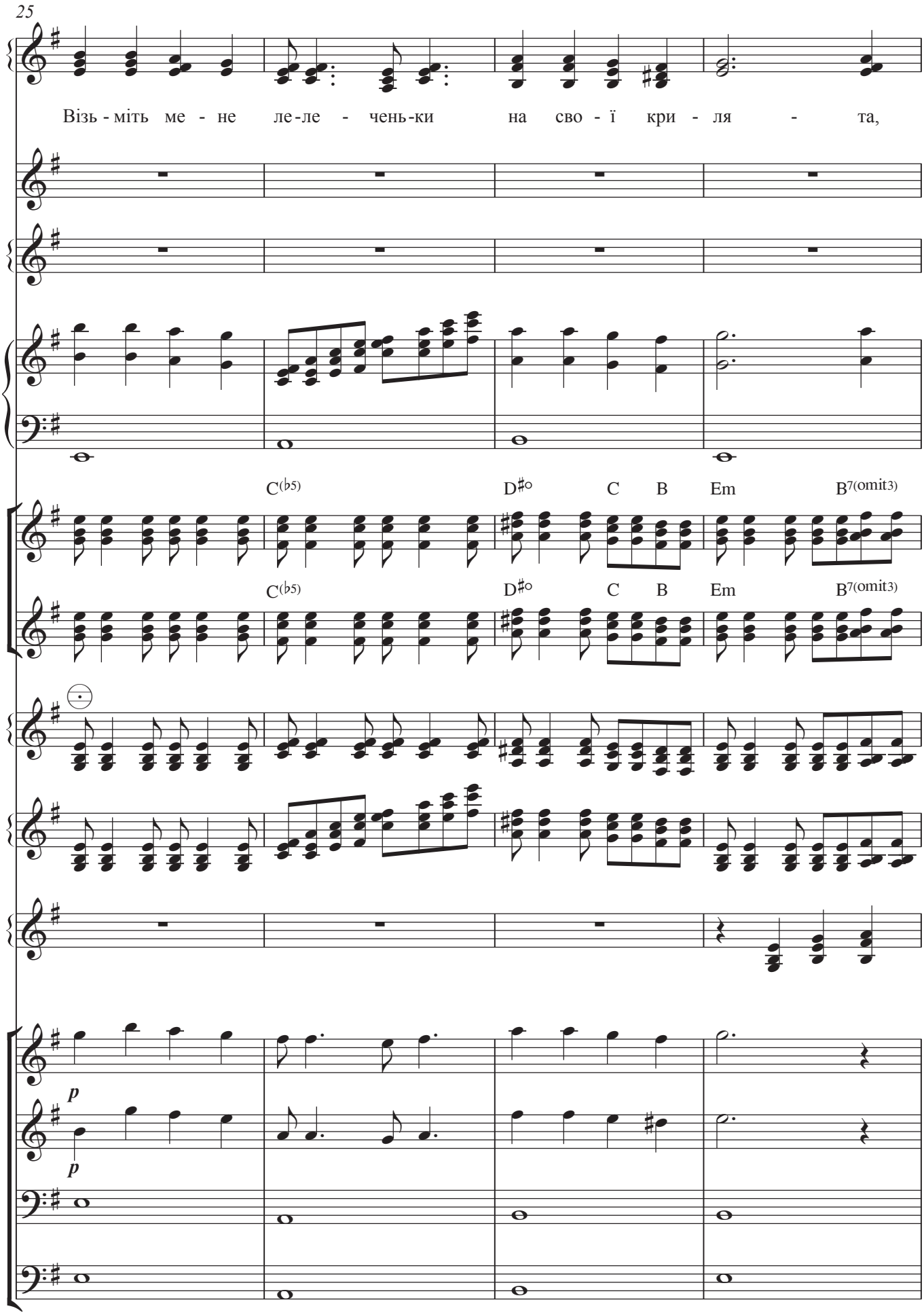
25
Візь - міть ме - не ле-ле - чень-ки на сво - ї кри - ля - та,
C(♭5) D♯○ C B Em B7(omit3)
C(♭5) D♯○ C B Em B7(omit3)
p
p

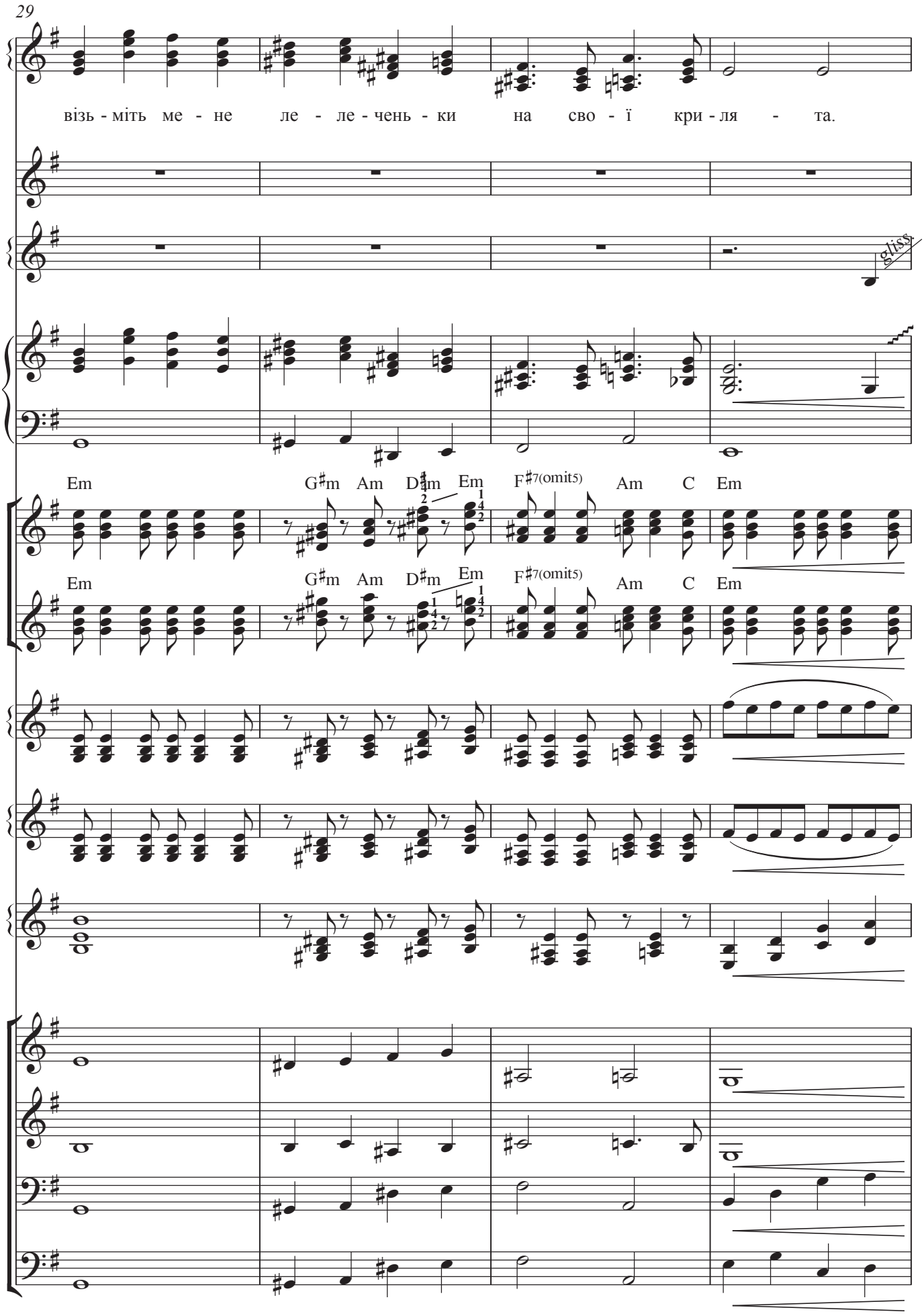
29
візь - міть ме - не ле - ле - чень - ки на сво - ї кри - ля - та.
gliss
Em G♯m Am D♯m Em F♯7(omit5) Am C Em
Em G♯m Am D♯m Em F♯7(omit5) Am C Em

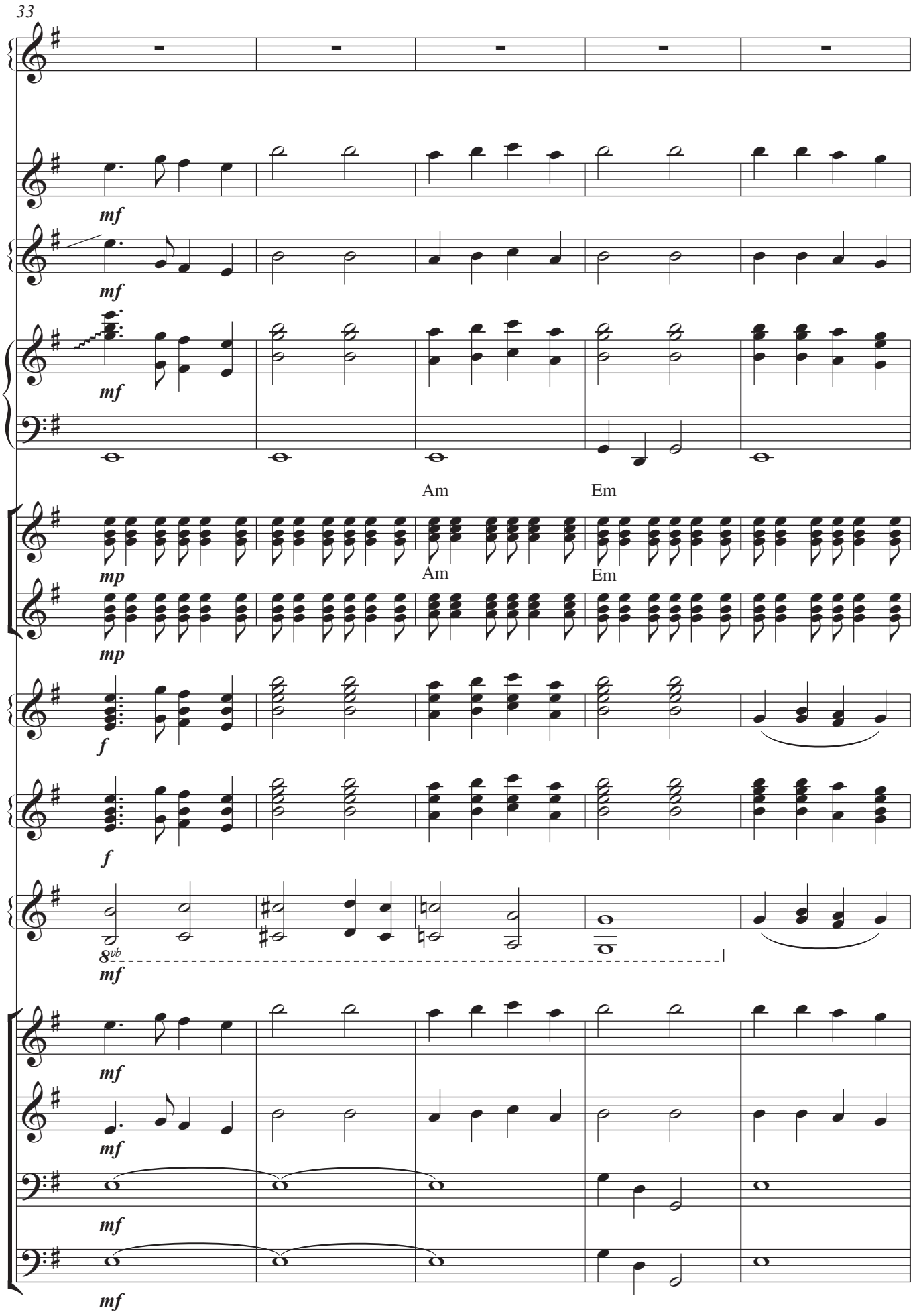
33
mf
mf
mf
Am
Em
mp
Am
Em
mp
f
f
8vb
mf
mf
mf
mf
mf

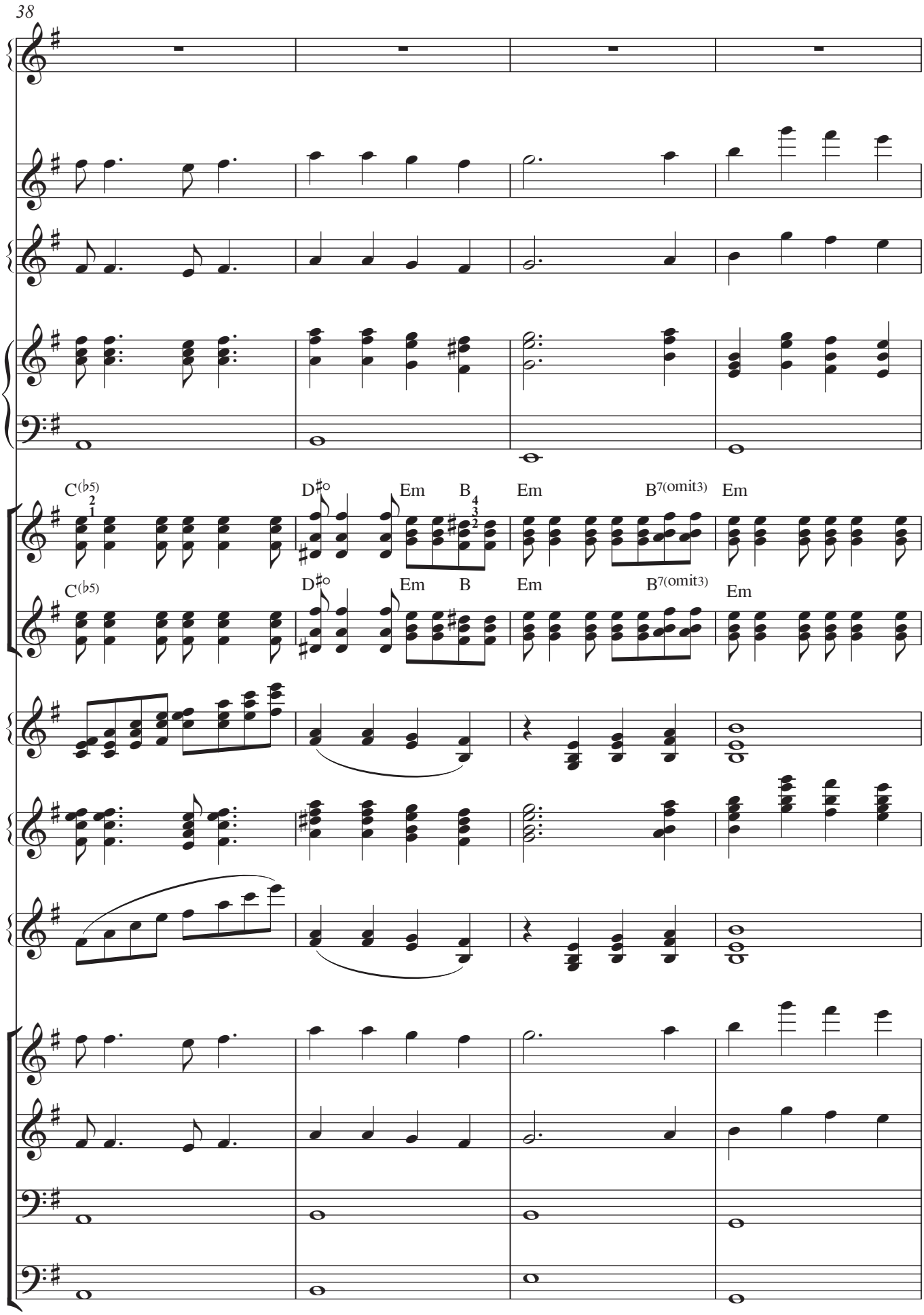
38
C(♭5)
D♯o
Em
B
Em
B7(omit3)
Em
C(♭5)
D♯o
Em
B
Em
B7(omit3)
Em

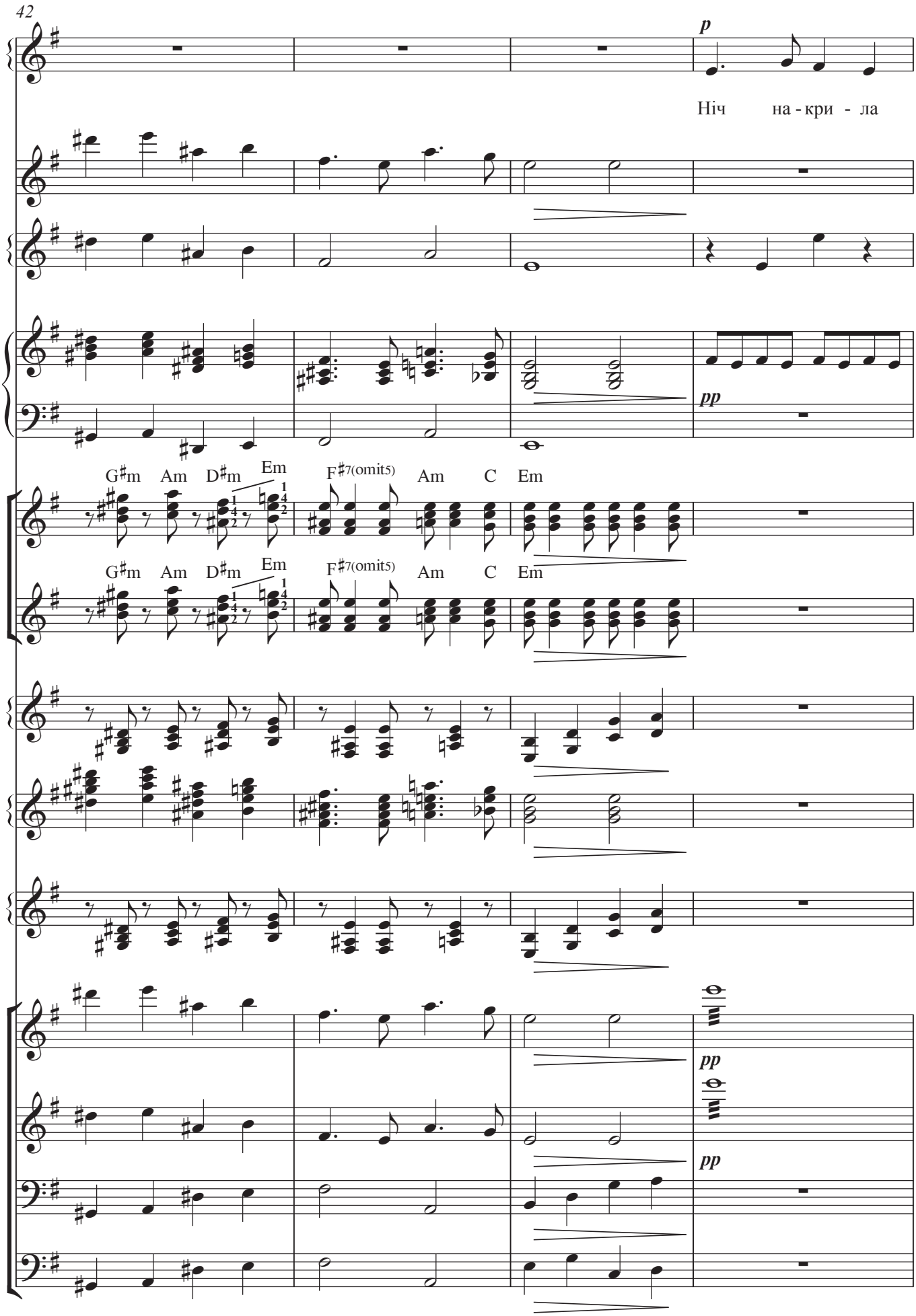
42
p
Ніч на - кри - ла
pp
G♯m Am D♯m Em F♯7(omit5) Am C Em
G♯m Am D♯m Em F♯7(omit5) Am C Em
pp
pp

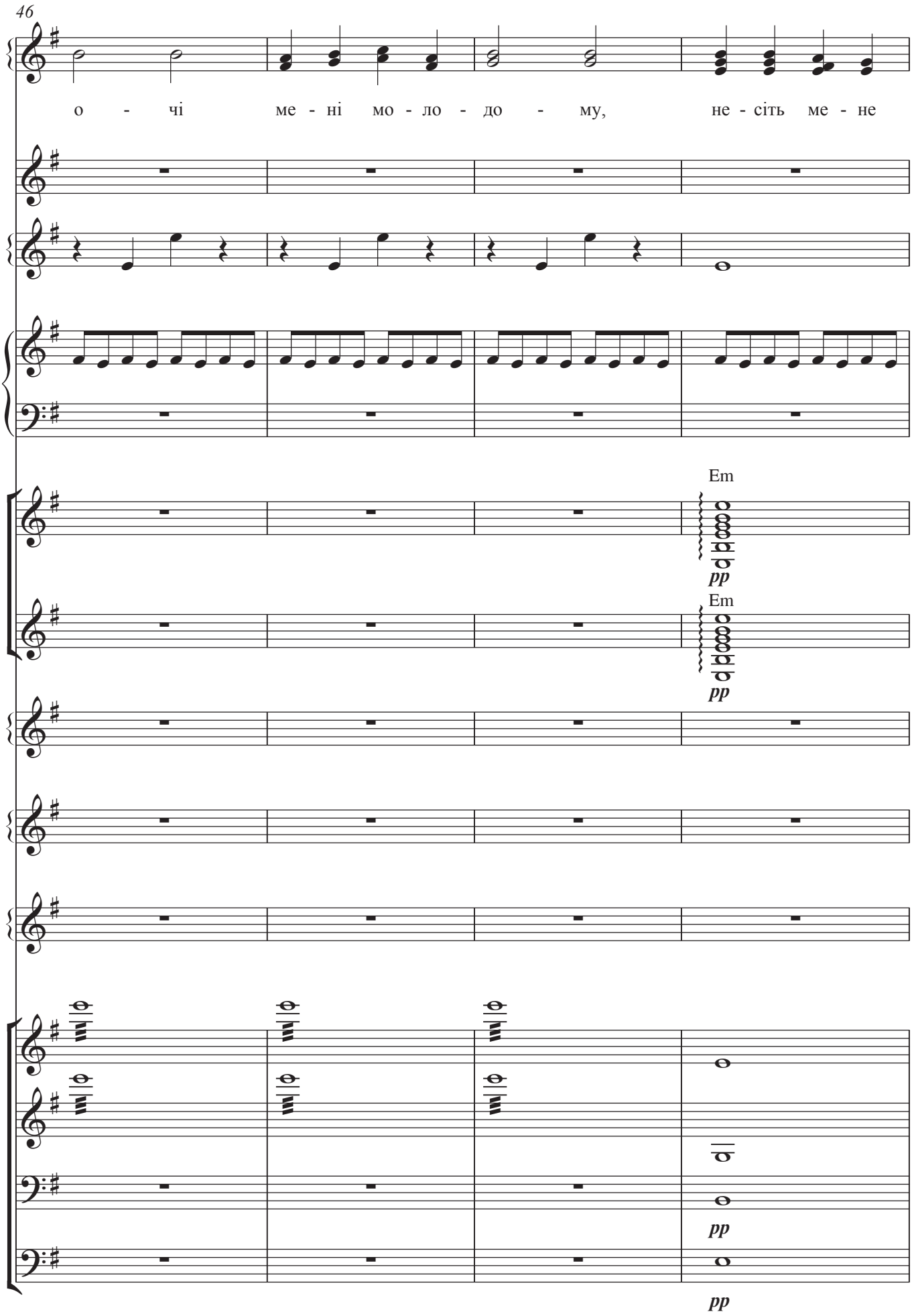
46
о - чі ме - ні мо - ло - до - му, не - сіть ме - не
Em
pp
Em
pp
pp
pp

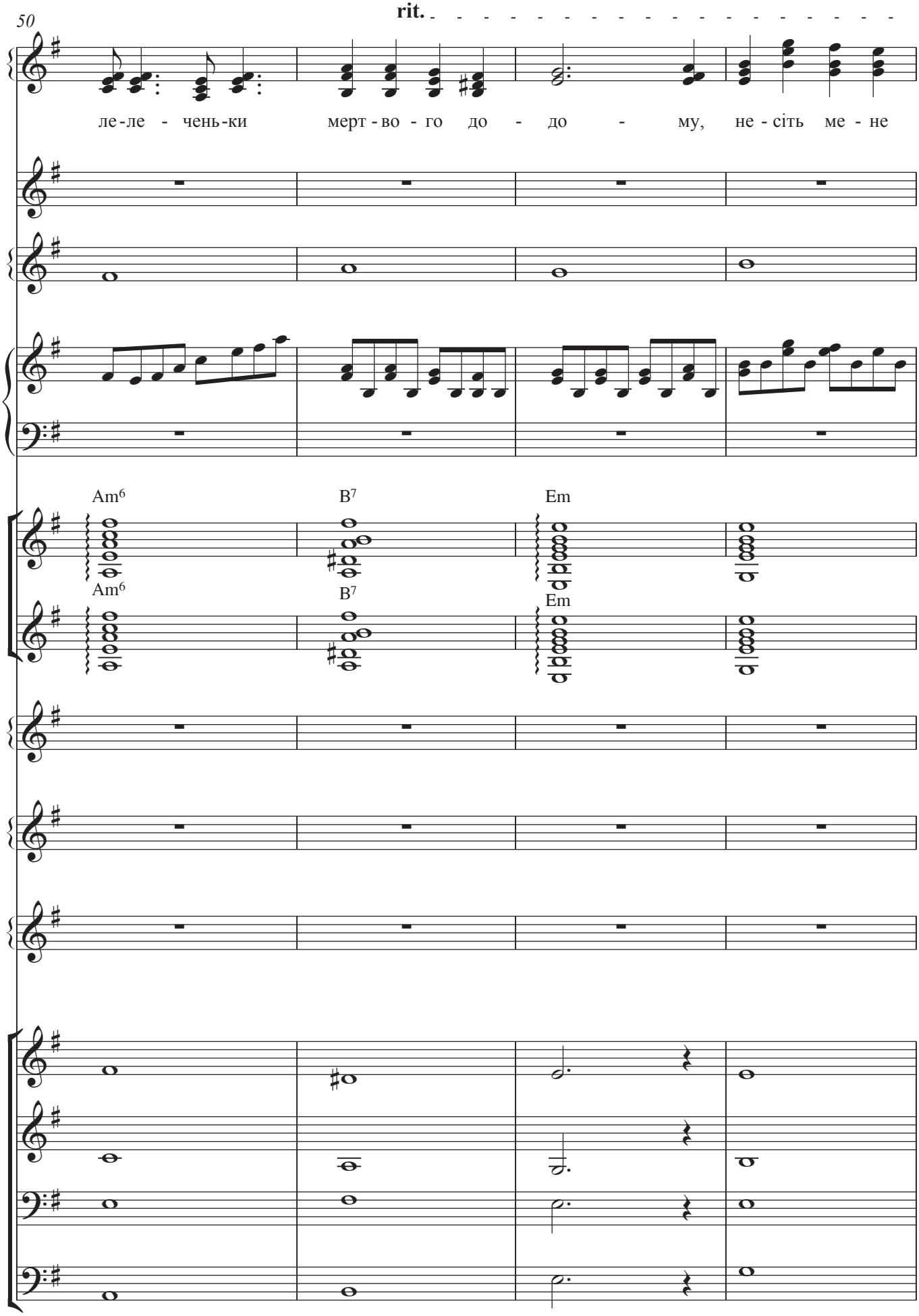
50
rit.
ле-ле - чень-ки мерт-во-го до - до - му, не-сіть ме-не
Am6
B7
Em
Am6
B7
Em

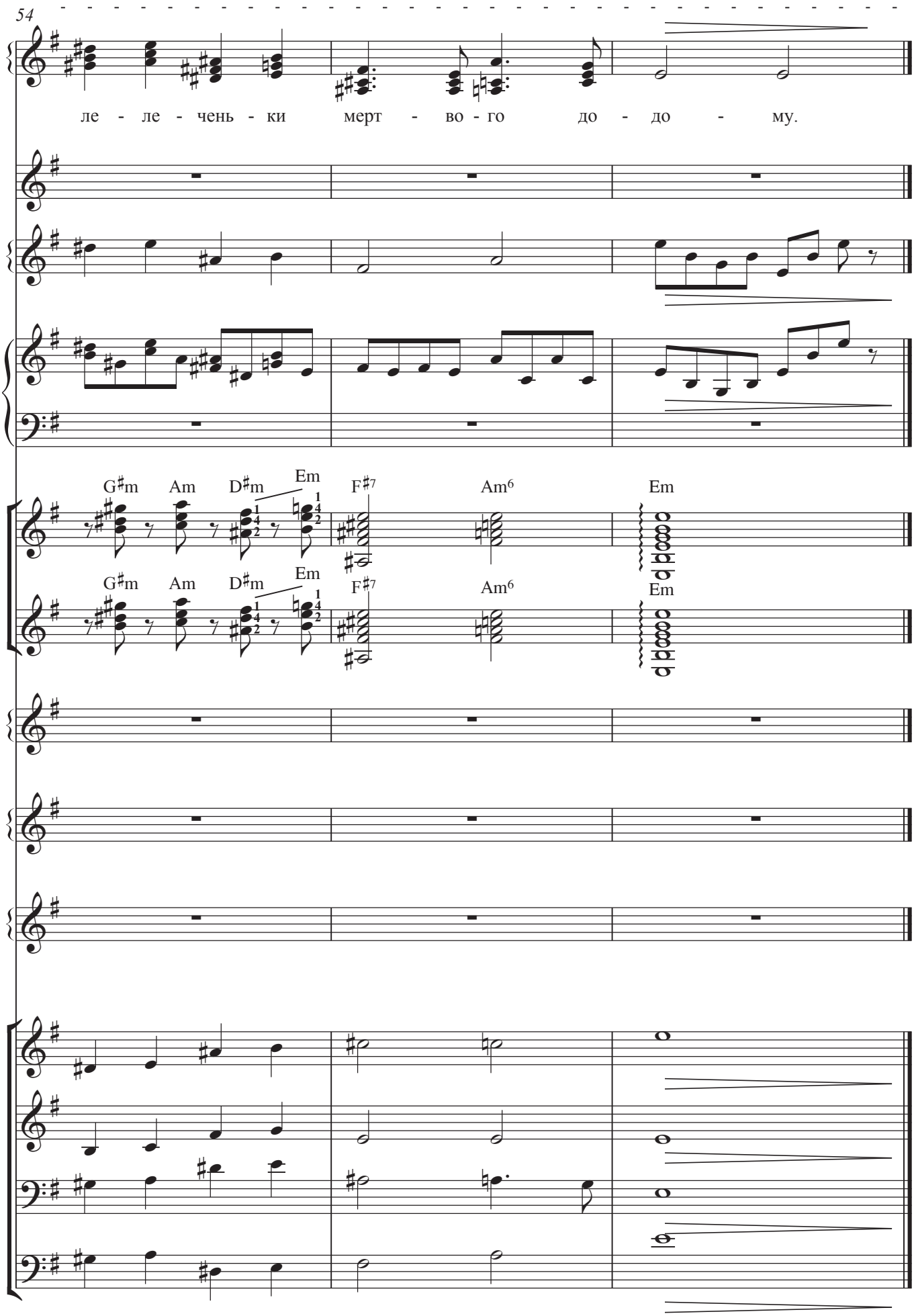
54
ле - ле - чень - ки мерт - во - го до - до - му.
G♯m Am D♯m Em F♯7 Am6 Em
G♯m Am D♯m Em F♯7 Am6 Em

Чардаш

В. МОНТІ

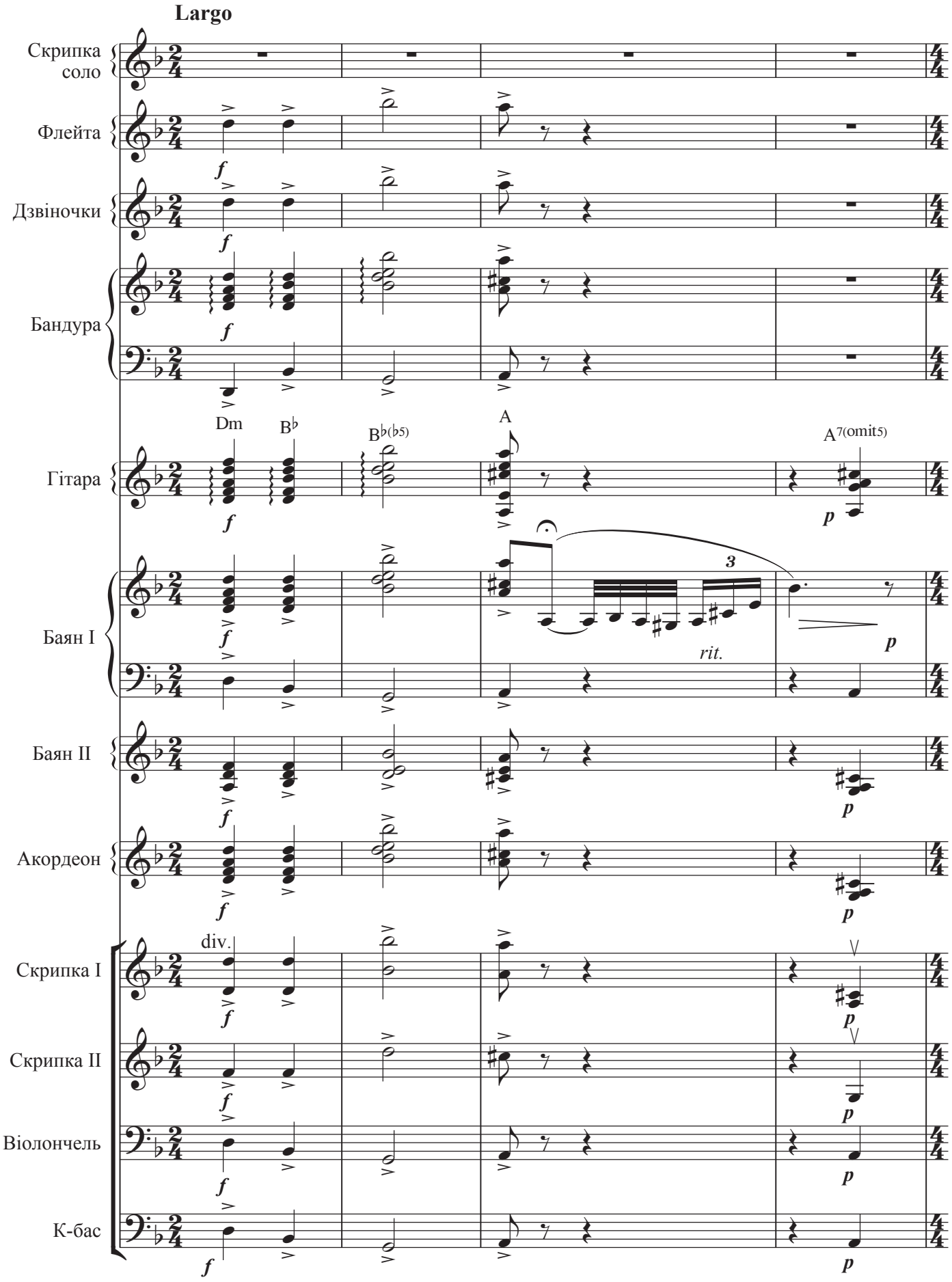

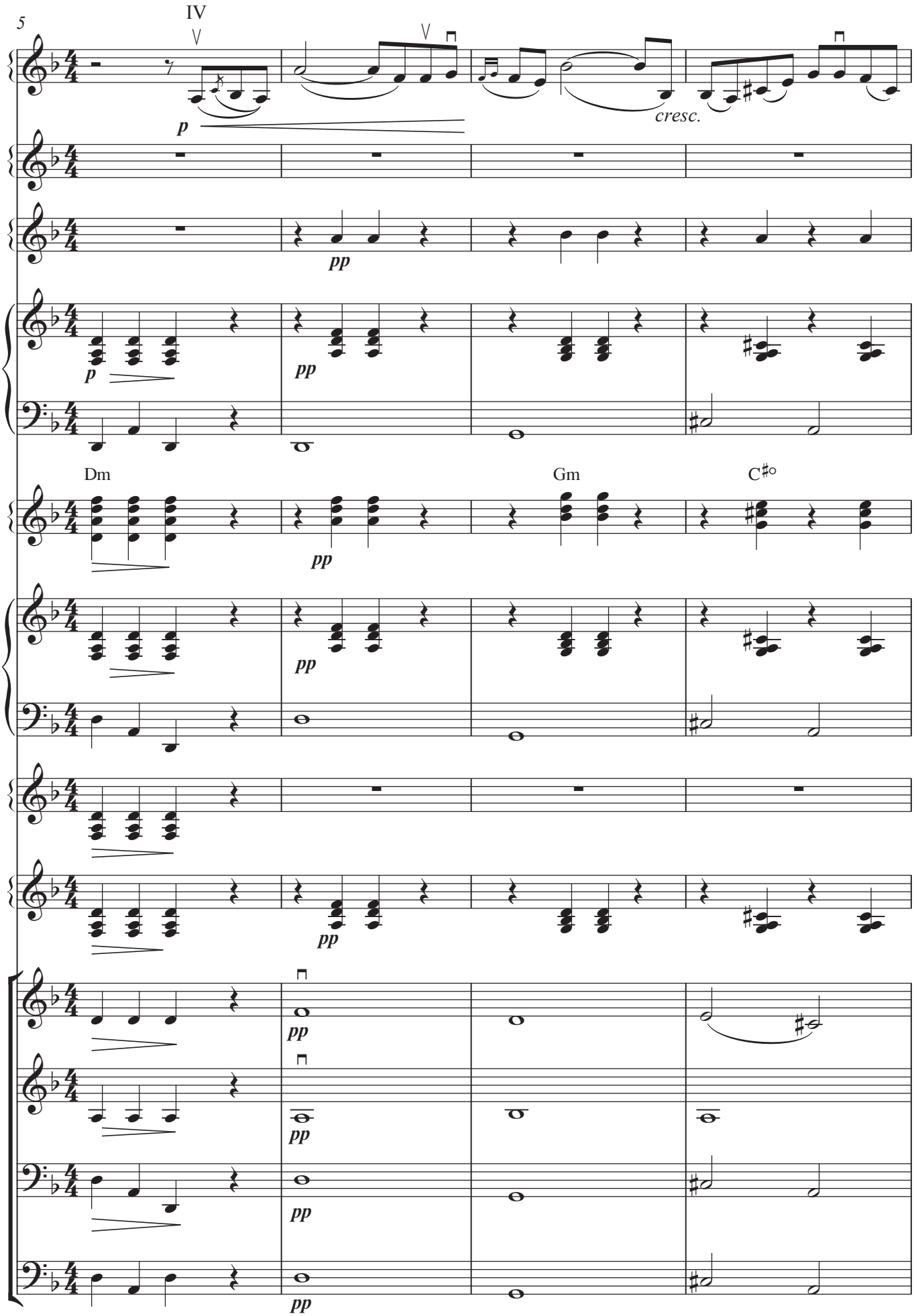
5
IV
p
cresc.
pp
p
pp
Dm
Gm
C♯o
pp
pp
pp
pp
pp
pp

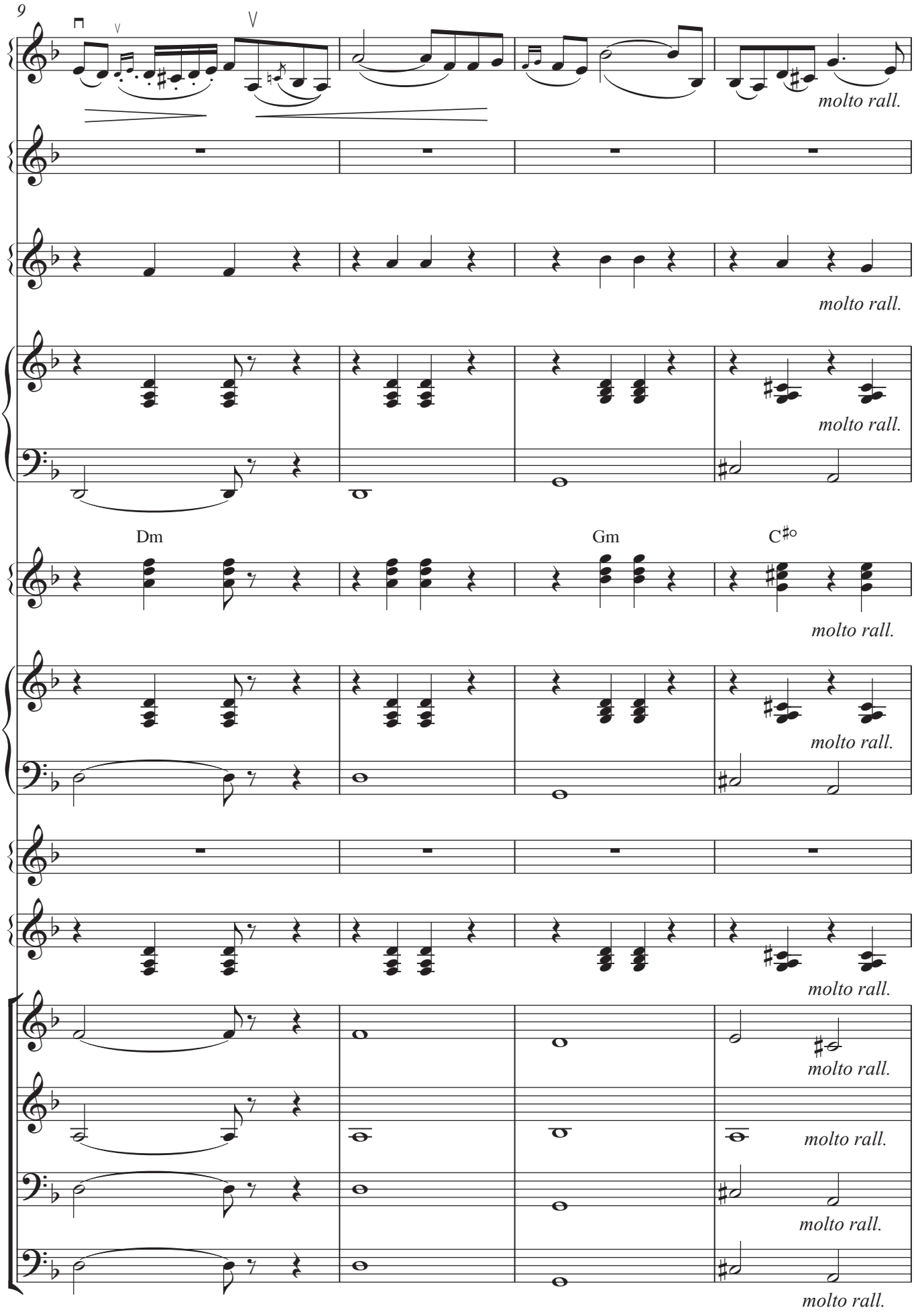
9
molto rall.
molto rall.
molto rall.
Dm
Gm
C♯o
molto rall.
molto rall.
molto rall.
molto rall.
molto rall.
molto rall.
molto rall.

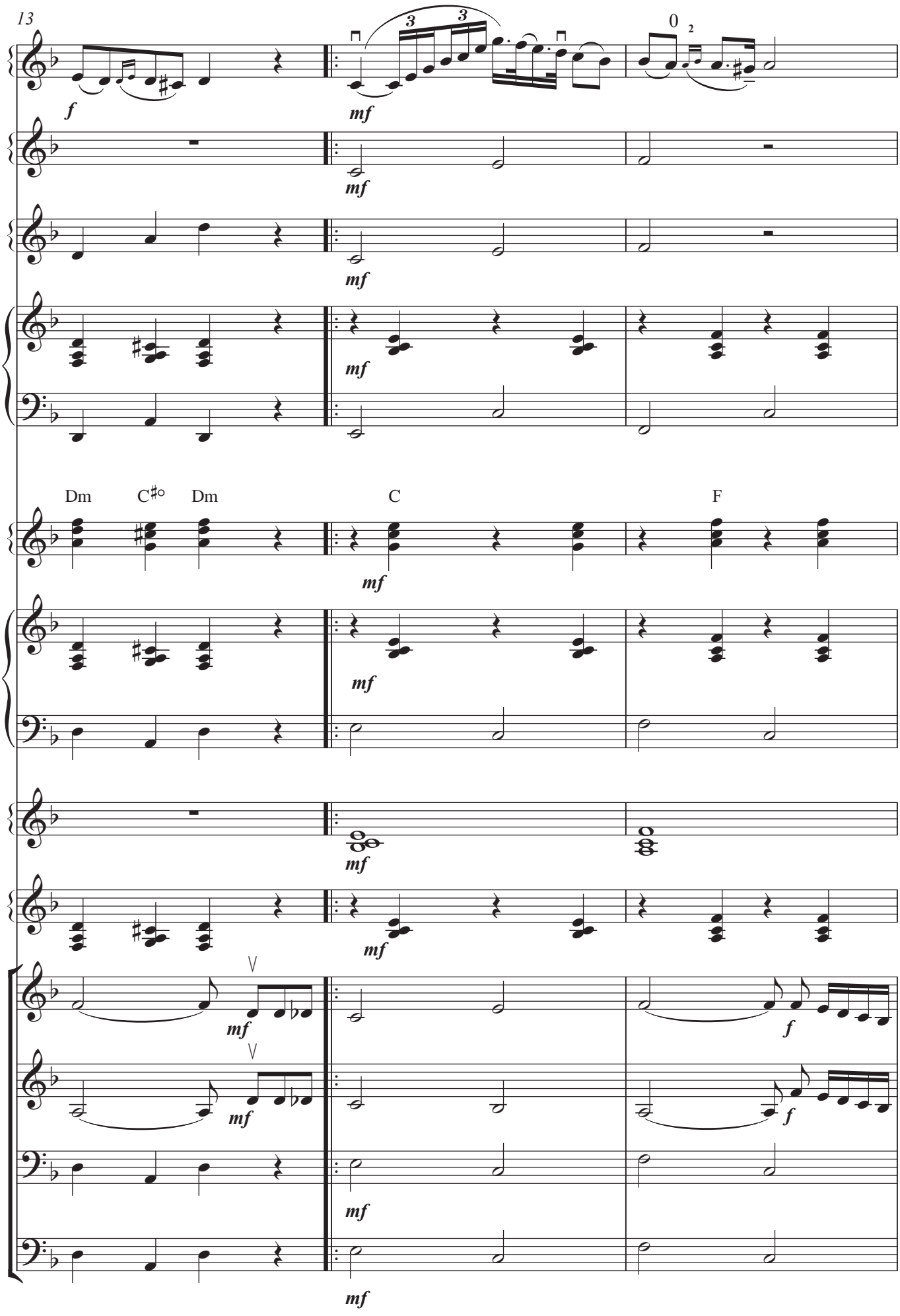
13
Dm
C♯o
Dm
C
F

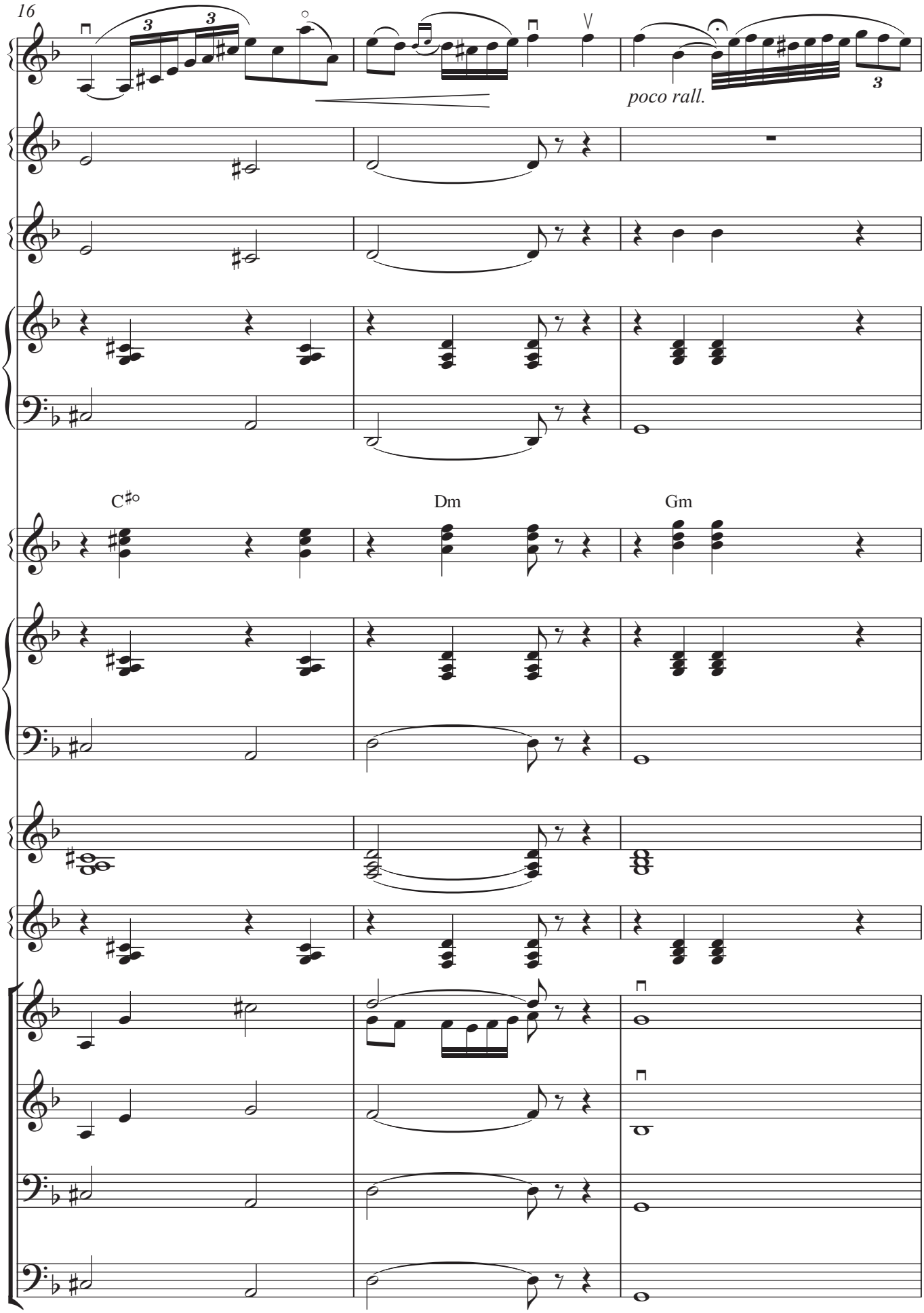
16
poco rall.
C♯o
Dm
Gm

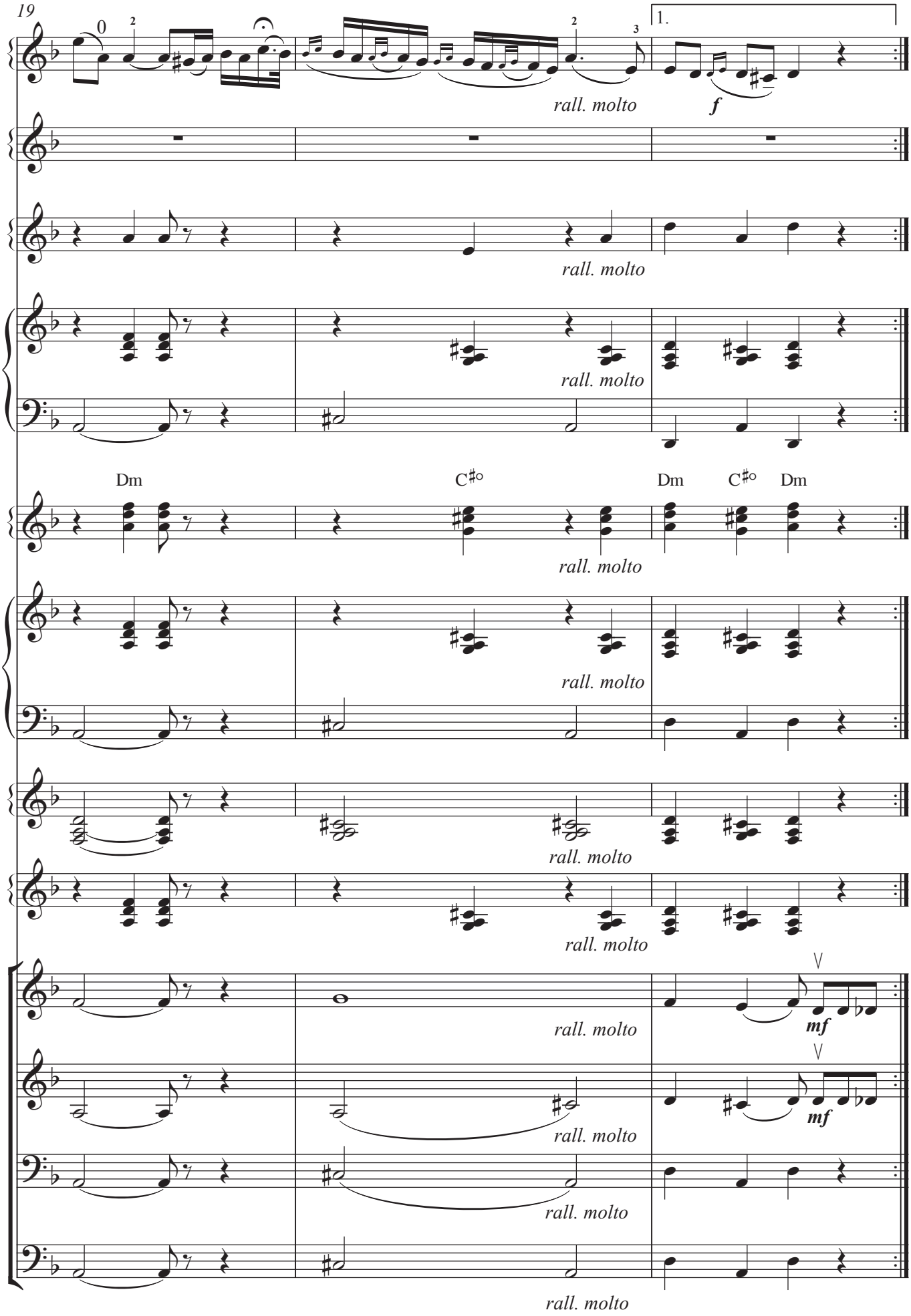
19
1.
rall. molto
f
Dm
C♯o
Dm
C♯o
Dm
mf
mf

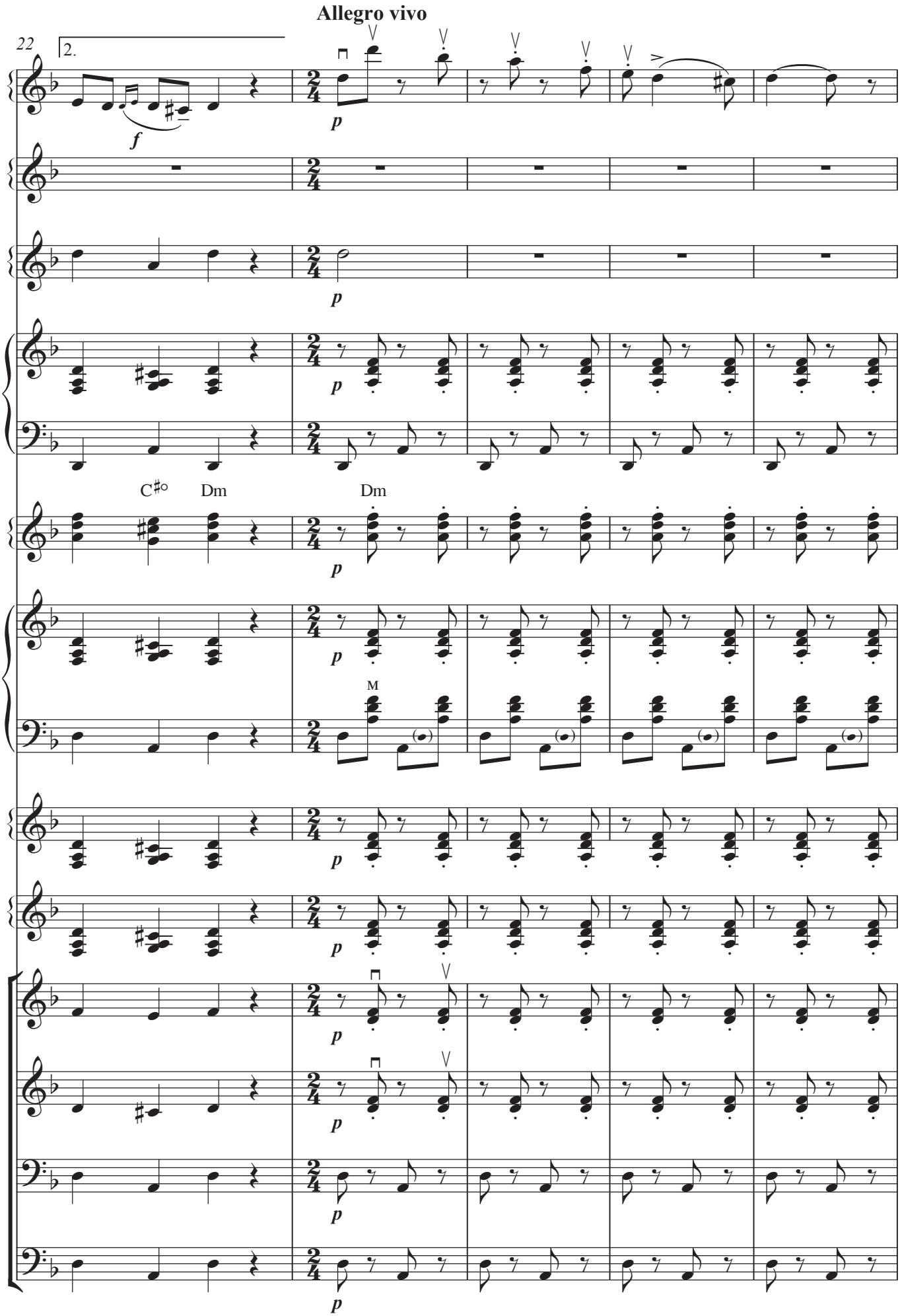
Allegro vivo
22
2.
f
p
C♯o
Dm
Dm
M

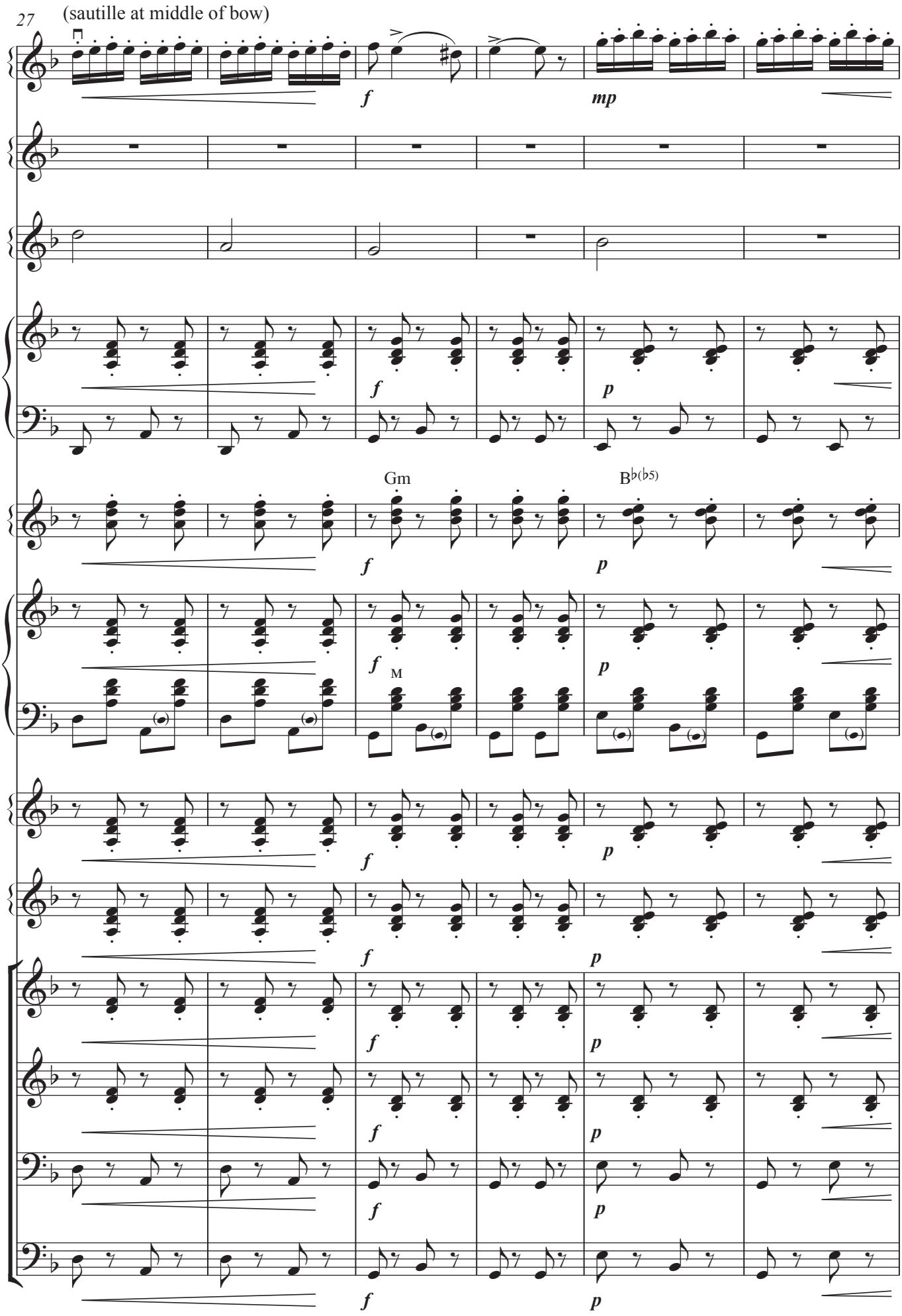
27
(sautille at middle of bow)
f
mp
p
Gm
B♭(♭5)
M

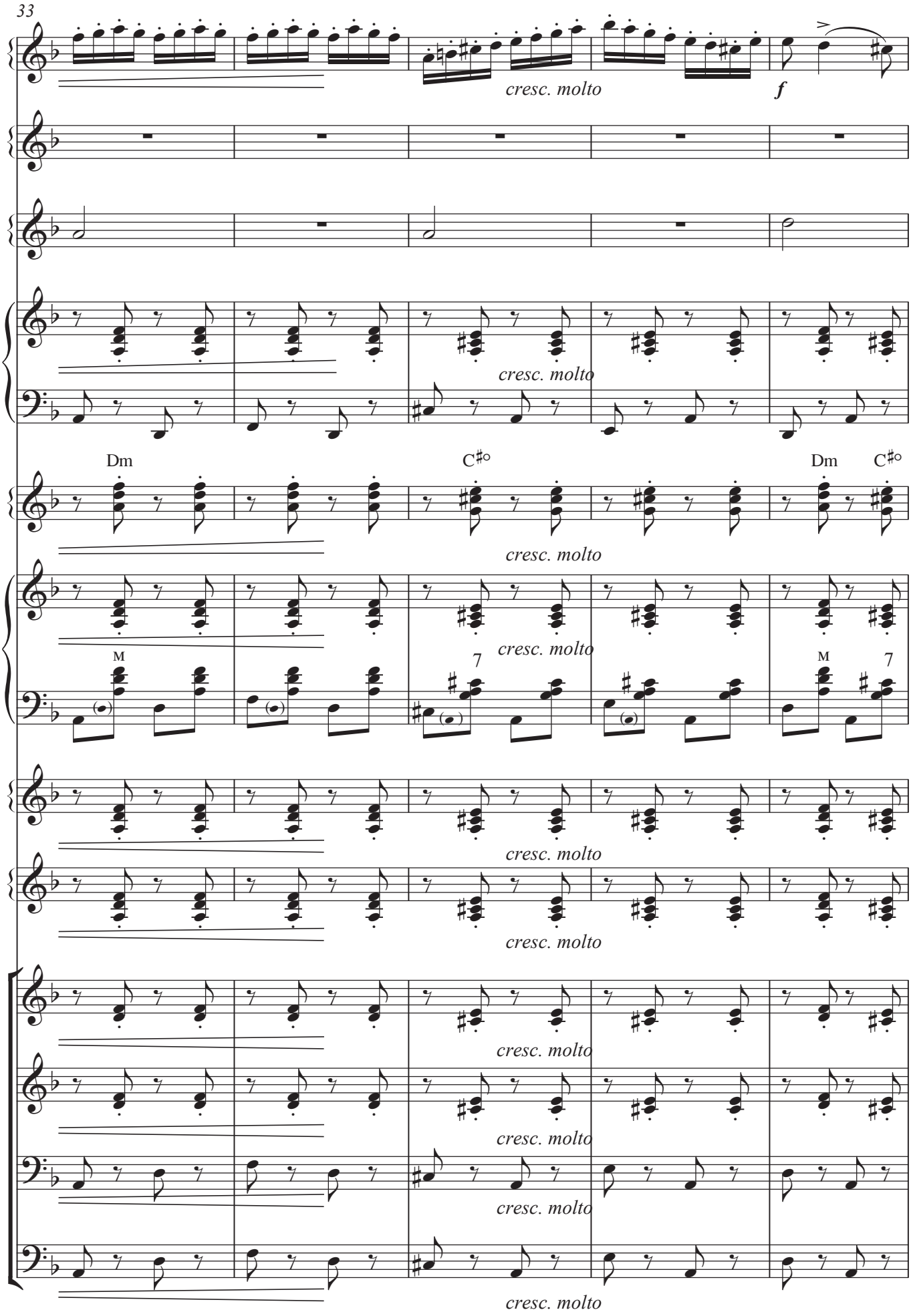
33
cresc. molto
f
cresc. molto
Dm
C♯o
Dm
C♯o
cresc. molto
M
7
M
7
cresc. molto
cresc. molto
cresc. molto
cresc. molto
cresc. molto

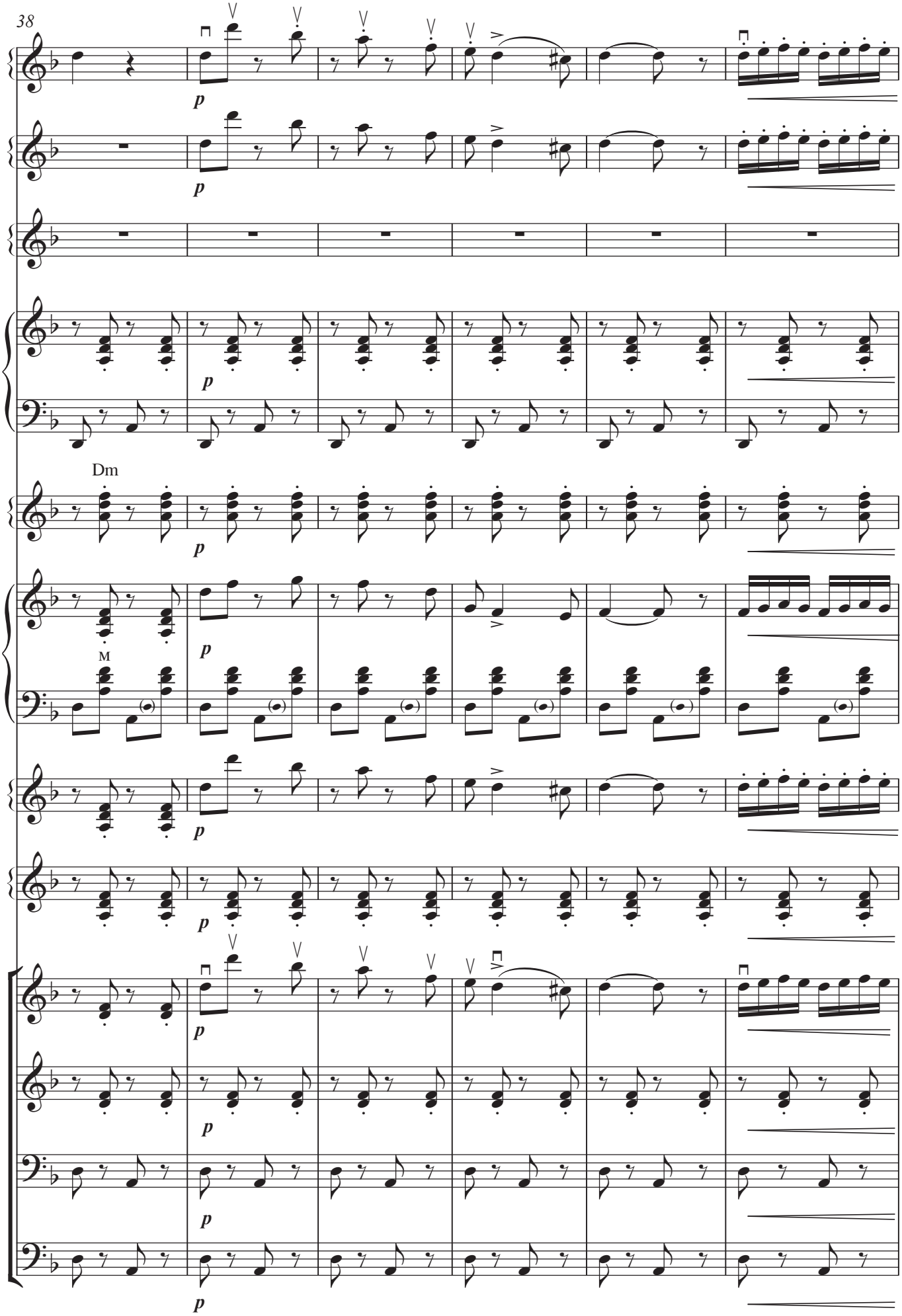
38
p
Dm
M

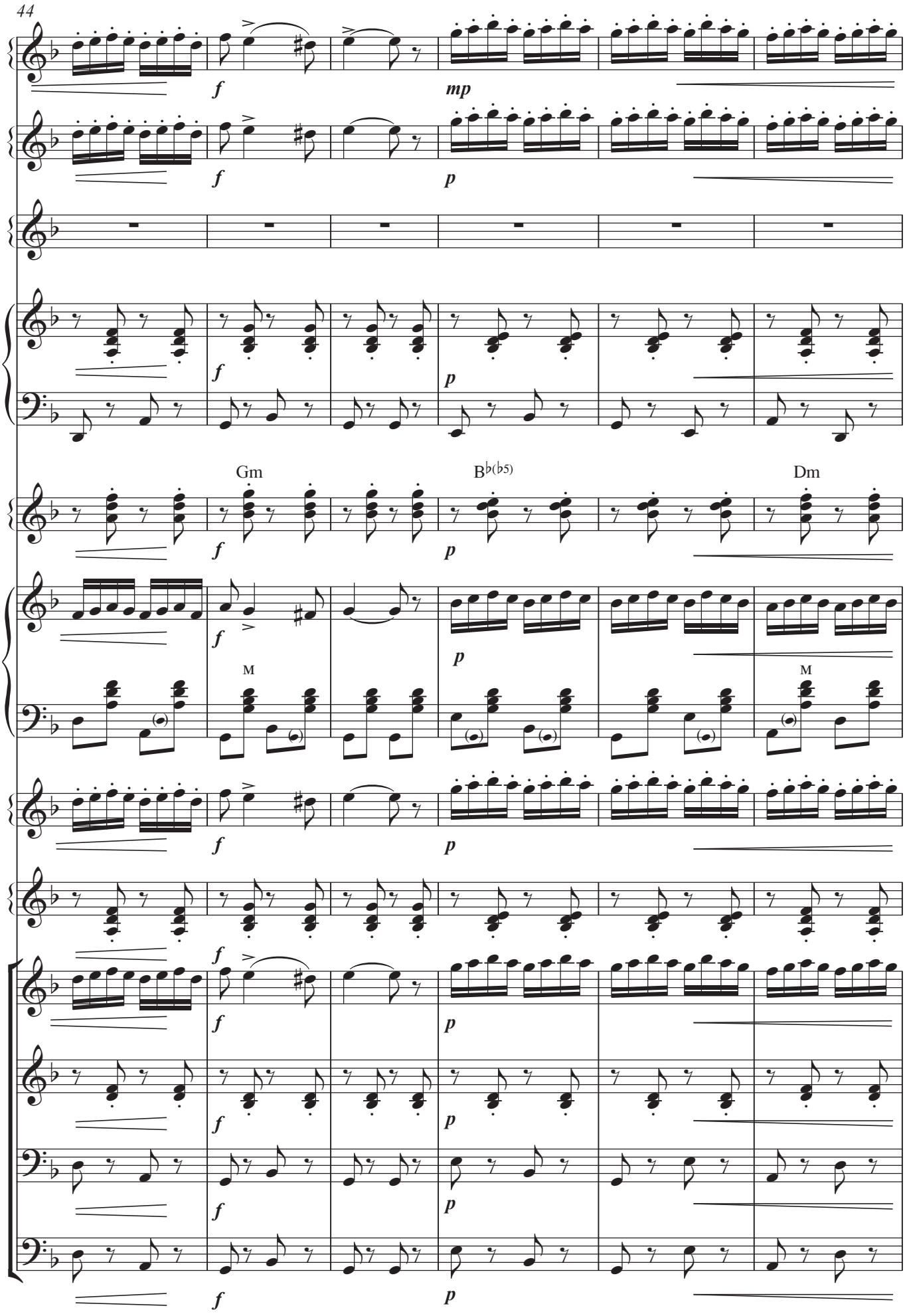
44
Gm
B♭(♭5)
Dm
M
M

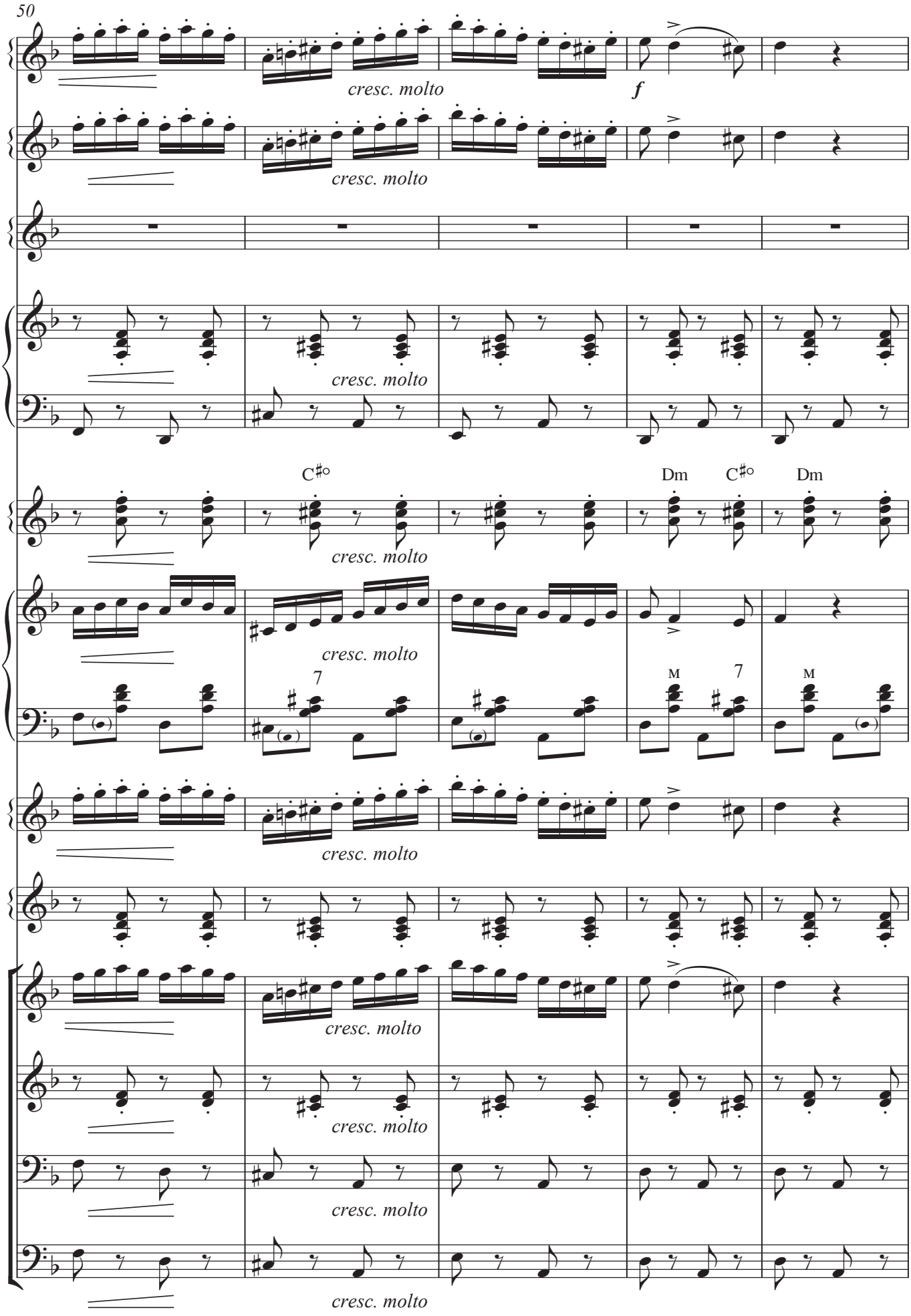
50
cresc. molto
f
C♯o
Dm
C♯o
Dm
M
7
M

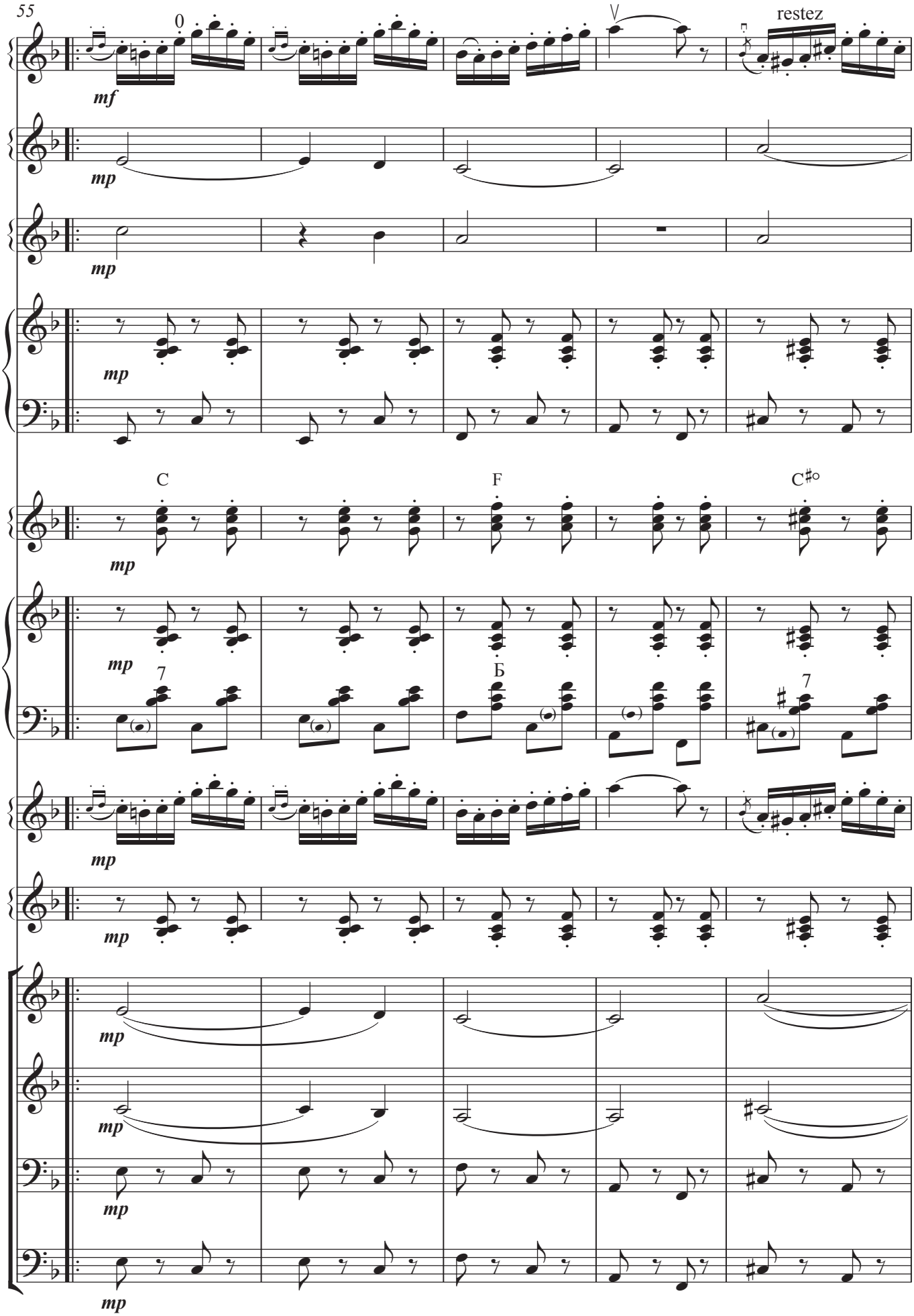
55
0
restez
mf
mp
C
F
C♯o
7
Б
7

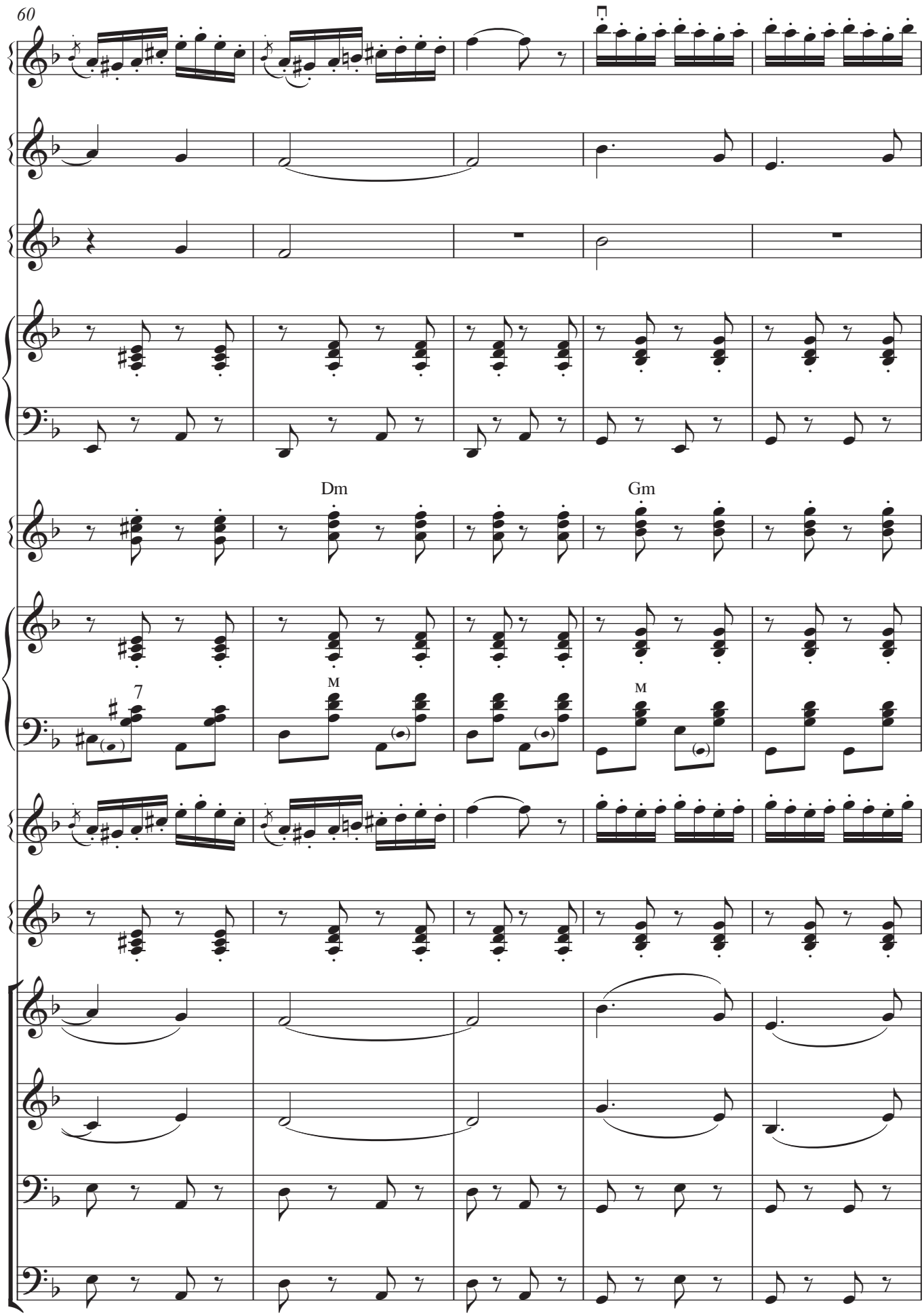
60
Dm
Gm
7
M
M

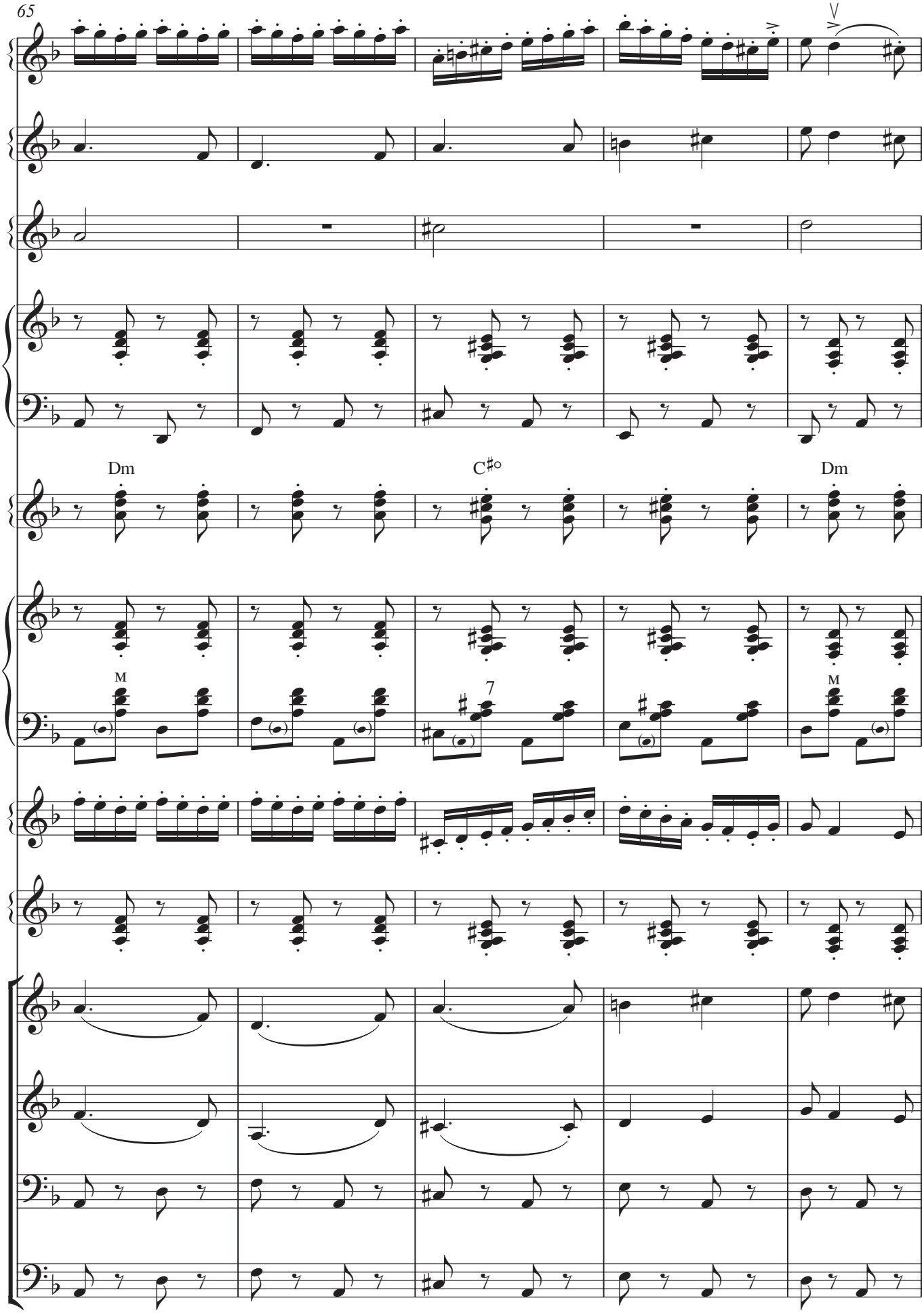
65
Dm
C♯o
Dm
M
7
M

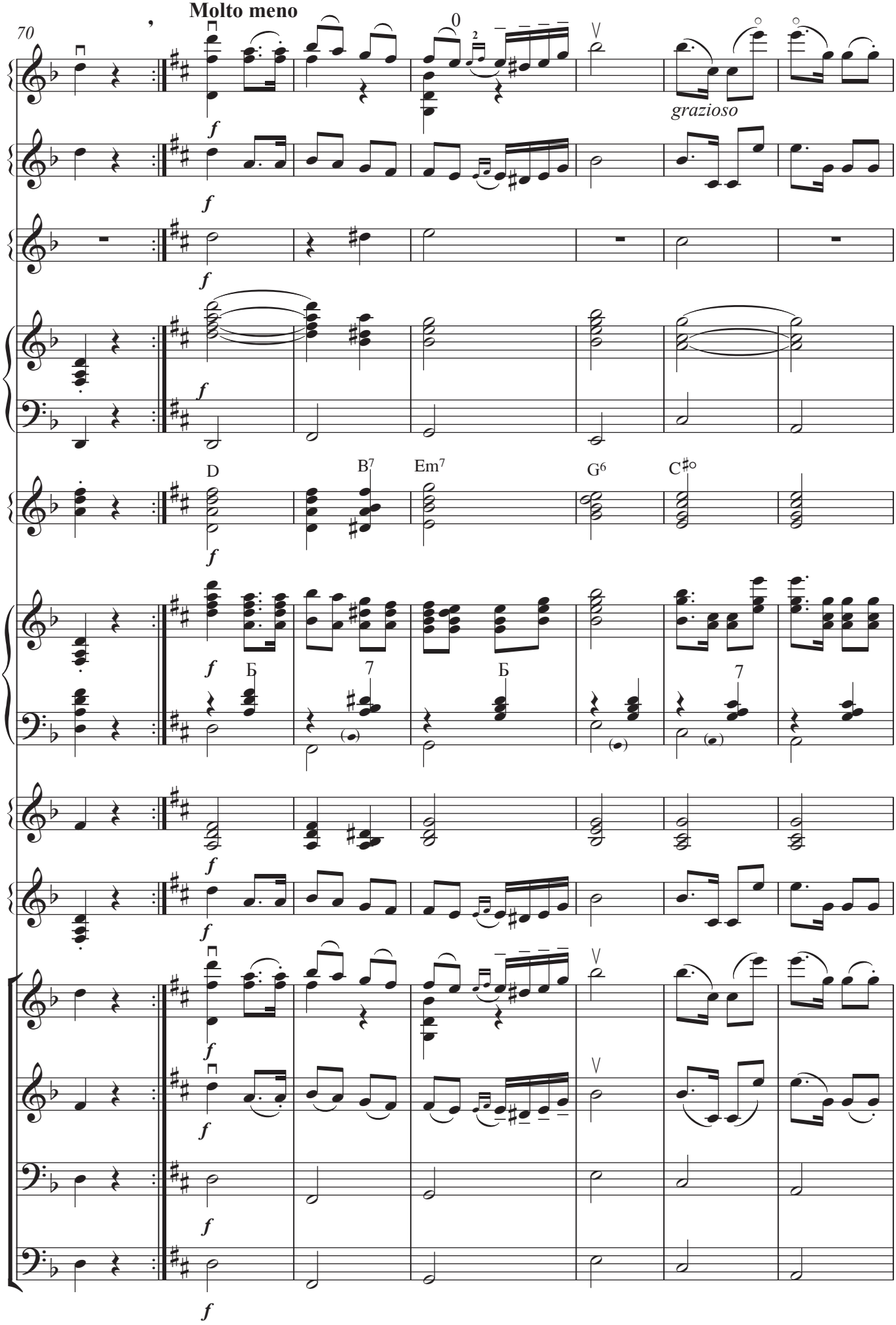
Molto meno
70
grazioso
D
B7
Em7
G6
C♯o
Б
7
Б
7

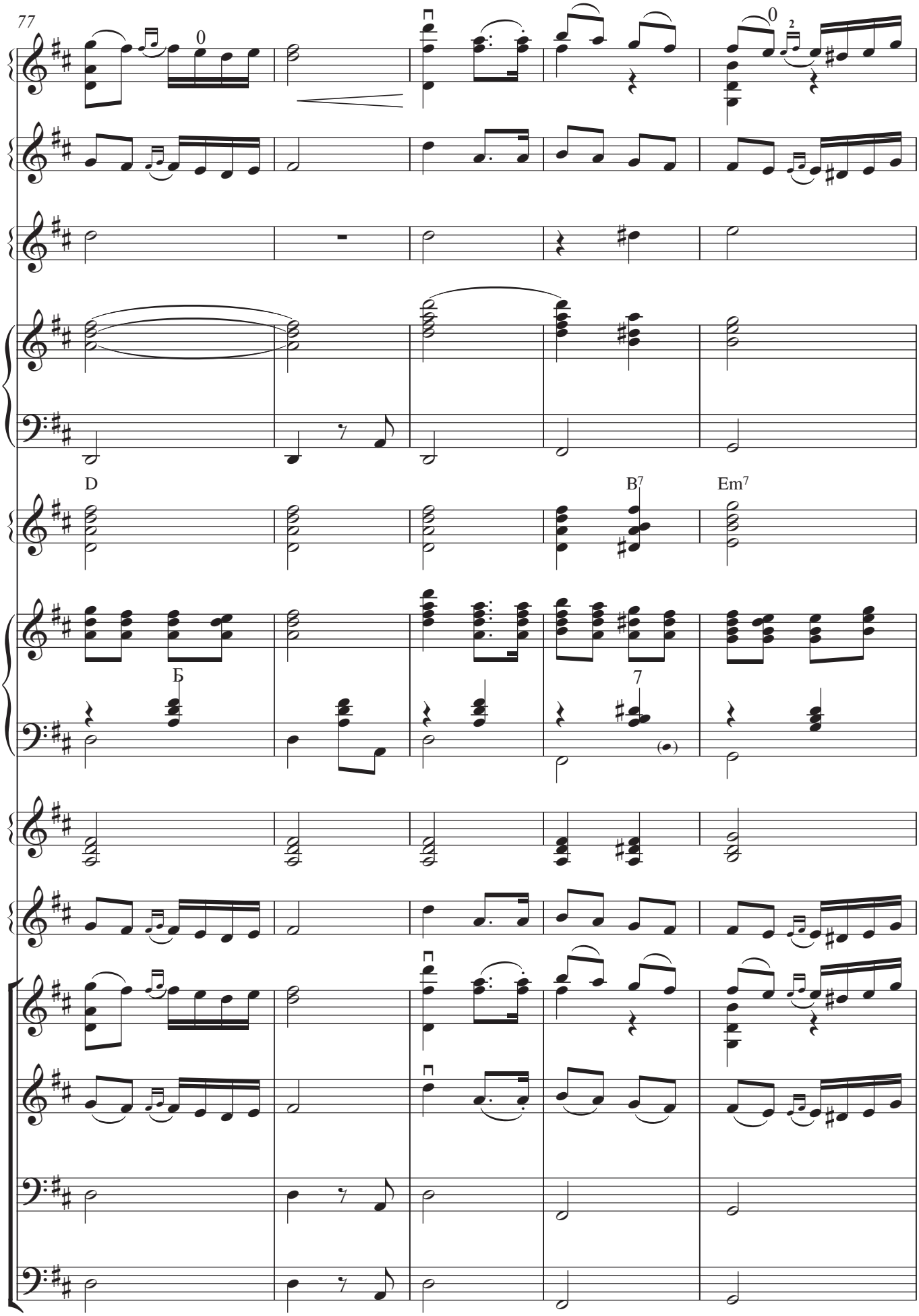
77
0
0
2
D
B7
Em7
Б
7

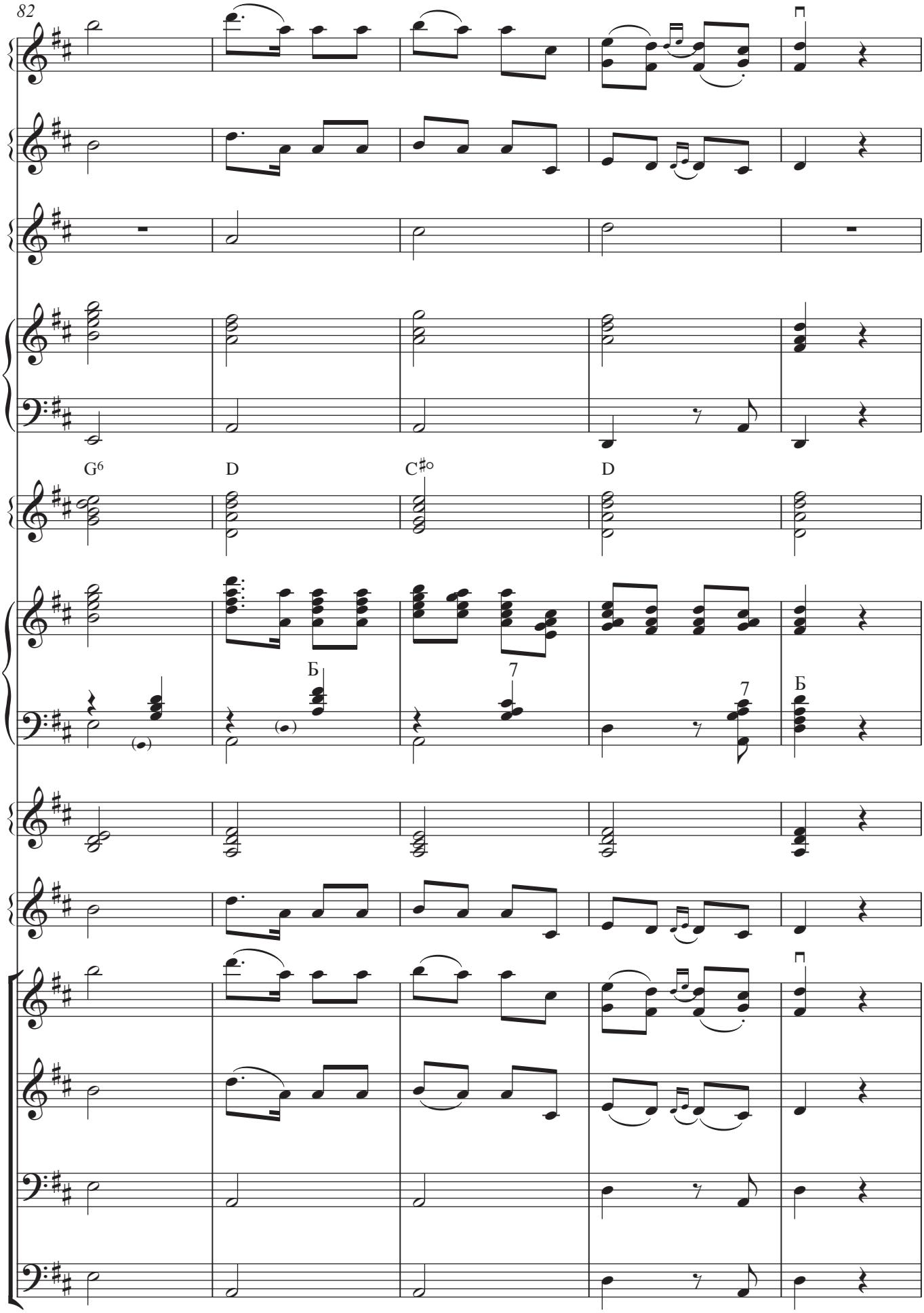
82
G6
D
C♯o
D
Б
7
7
Б

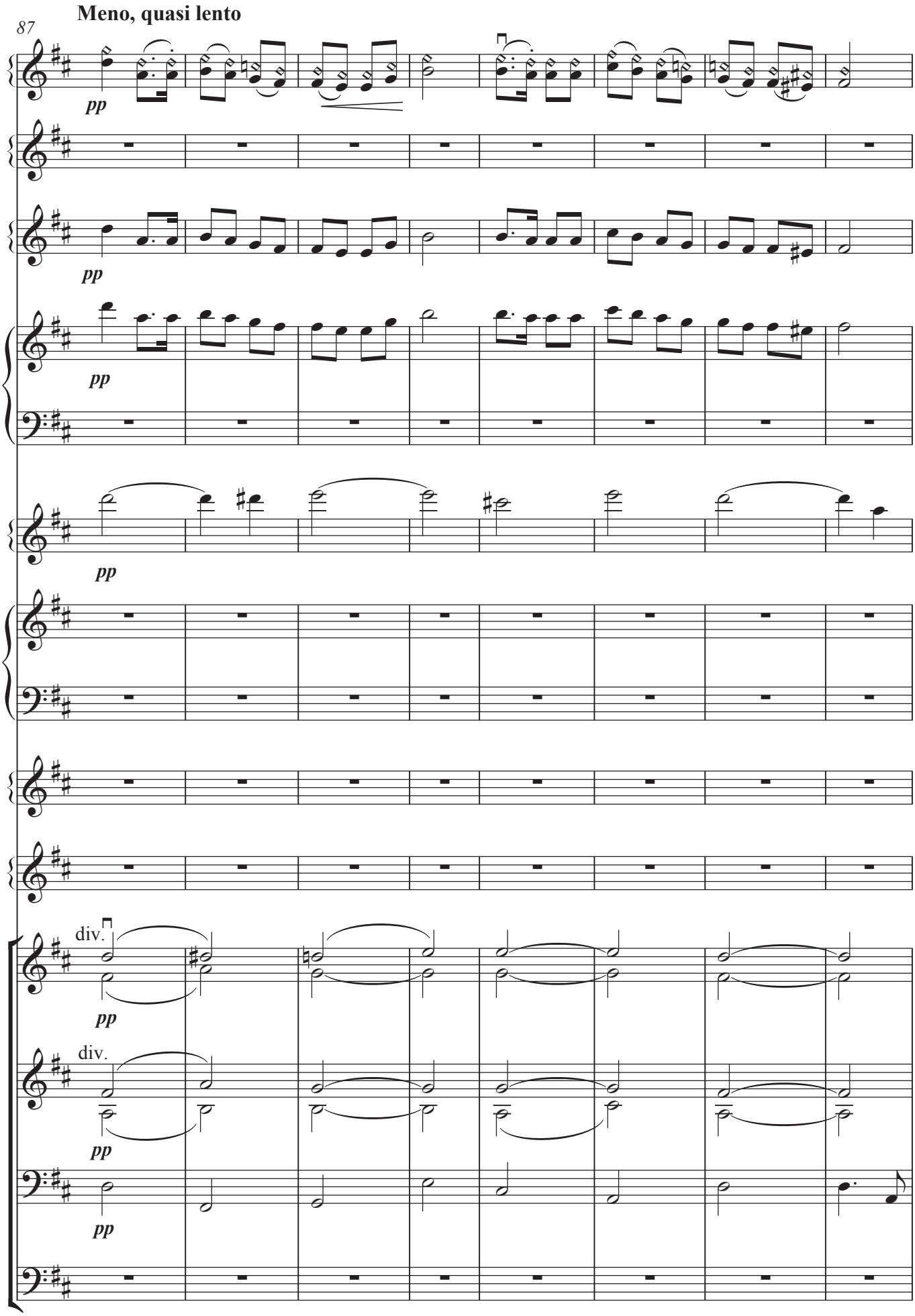
Meno, quasi lento
87
pp
pp
pp
pp
div.
pp
div.
pp
pp

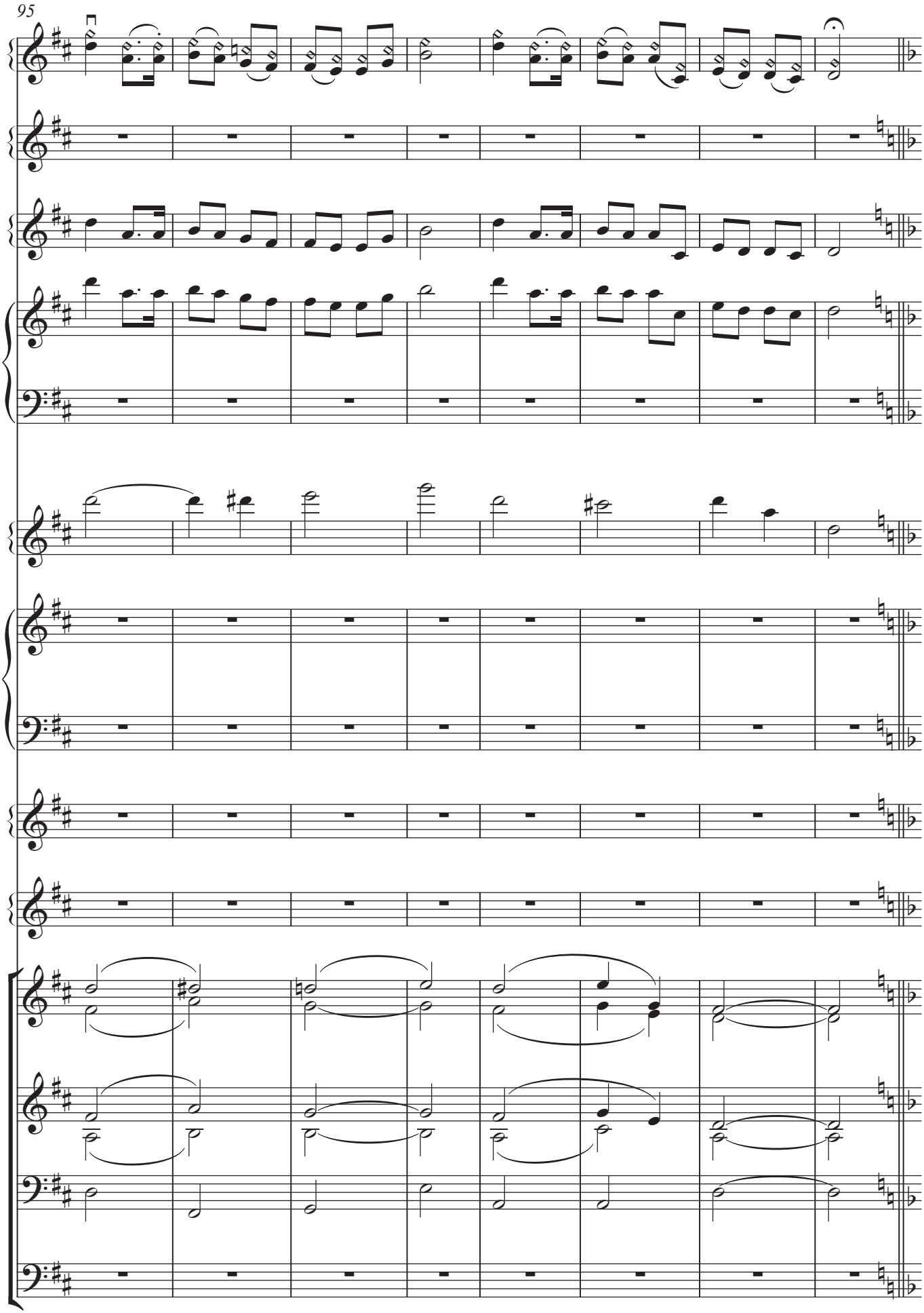
95

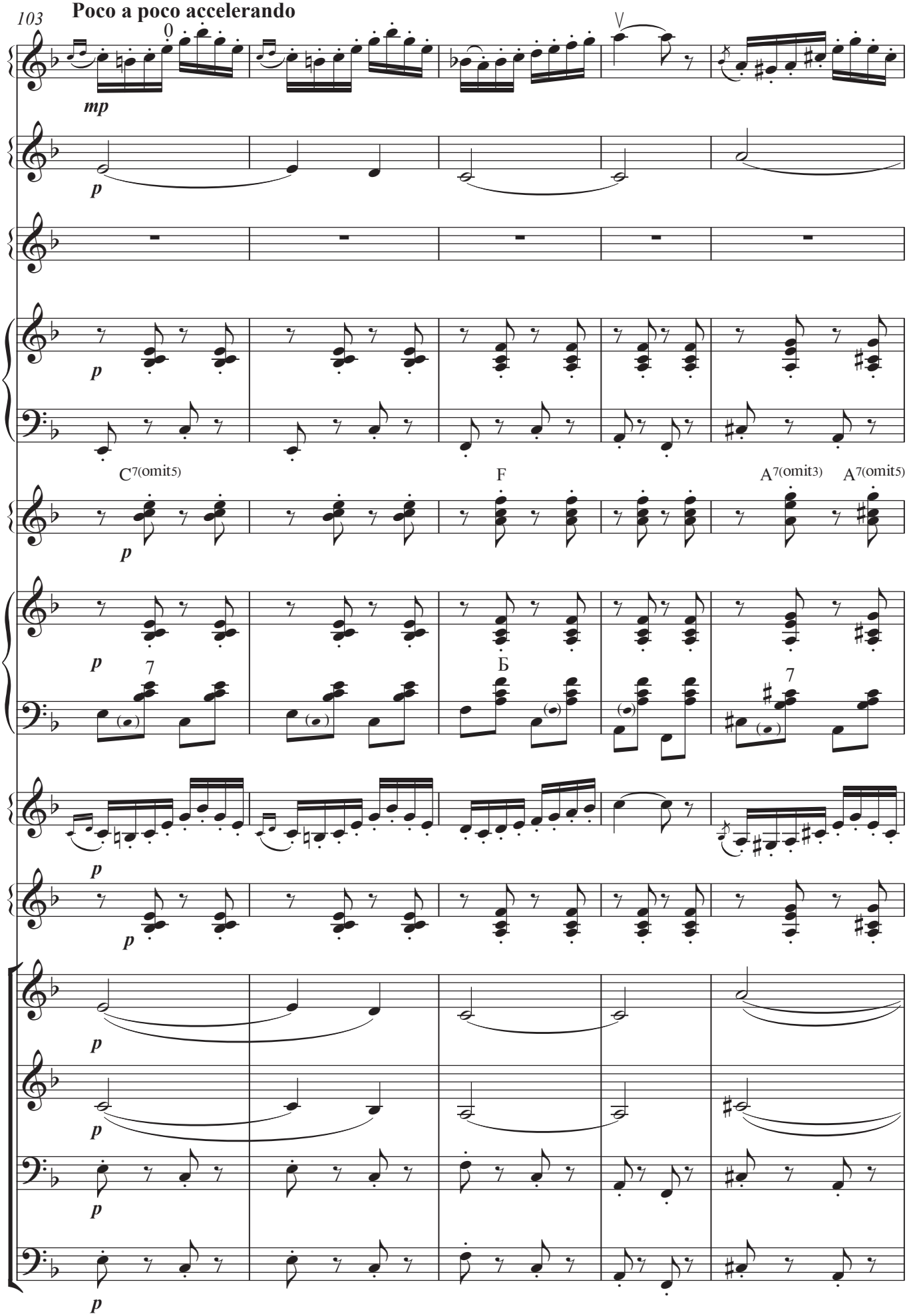
103
Poco a poco accelerando
mp
p
C7(omit5)
F
A7(omit3)
A7(omit5)

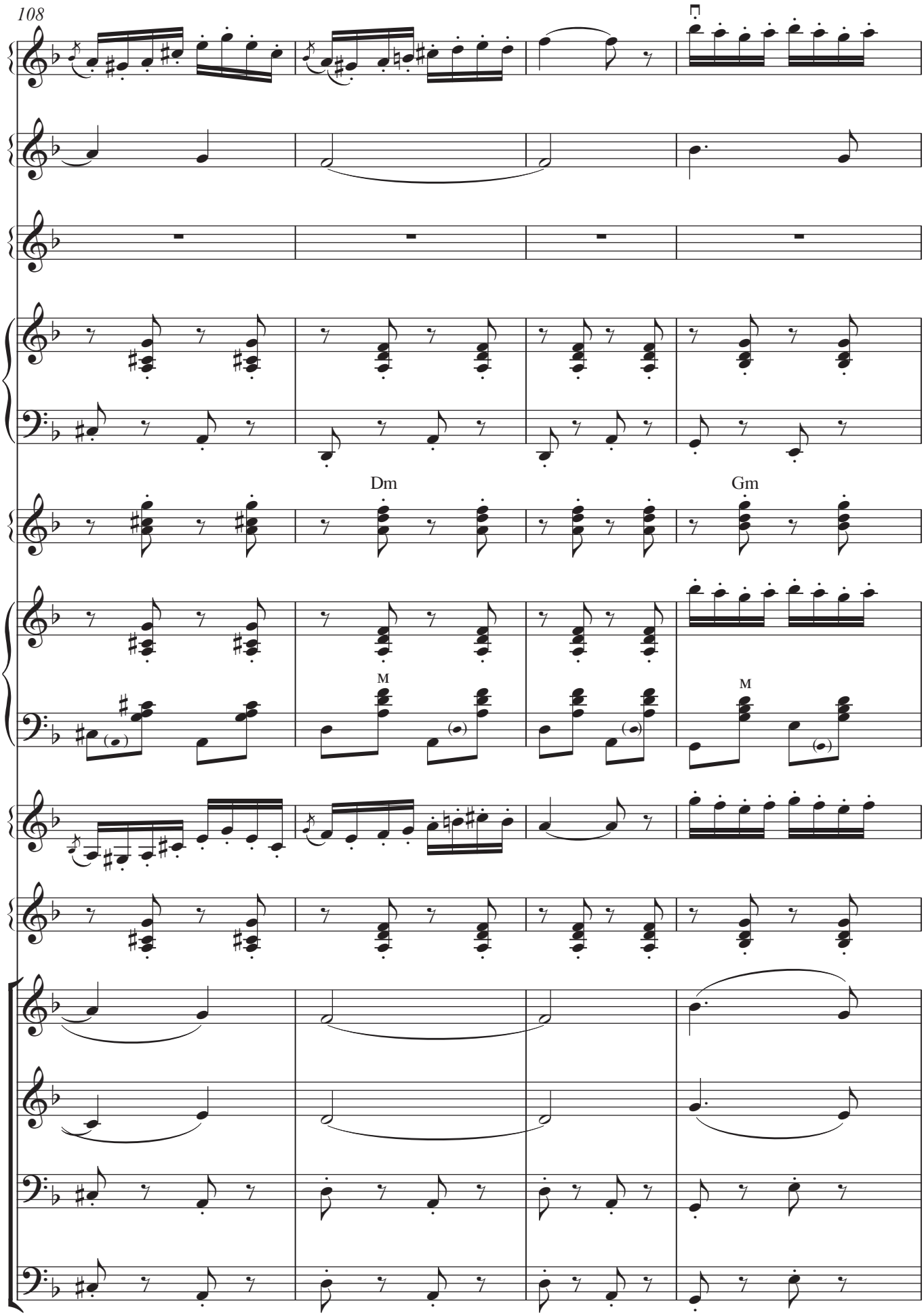
108
Dm
Gm
M
M

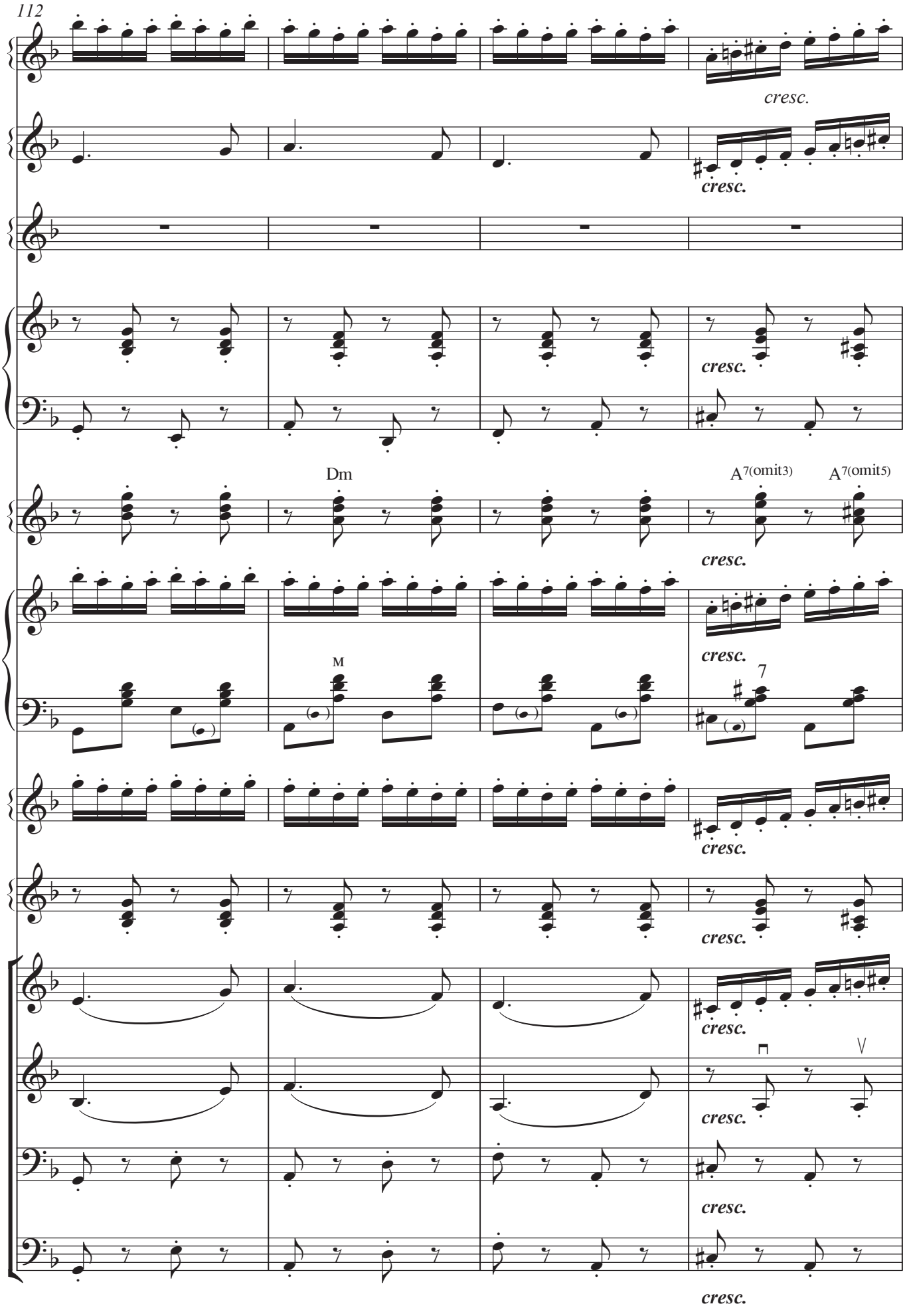
112
cresc.
cresc.
cresc.
Dm
A7(omit3)
A7(omit5)
cresc.
M
7
cresc.
cresc.
cresc.
cresc.
cresc.
cresc.

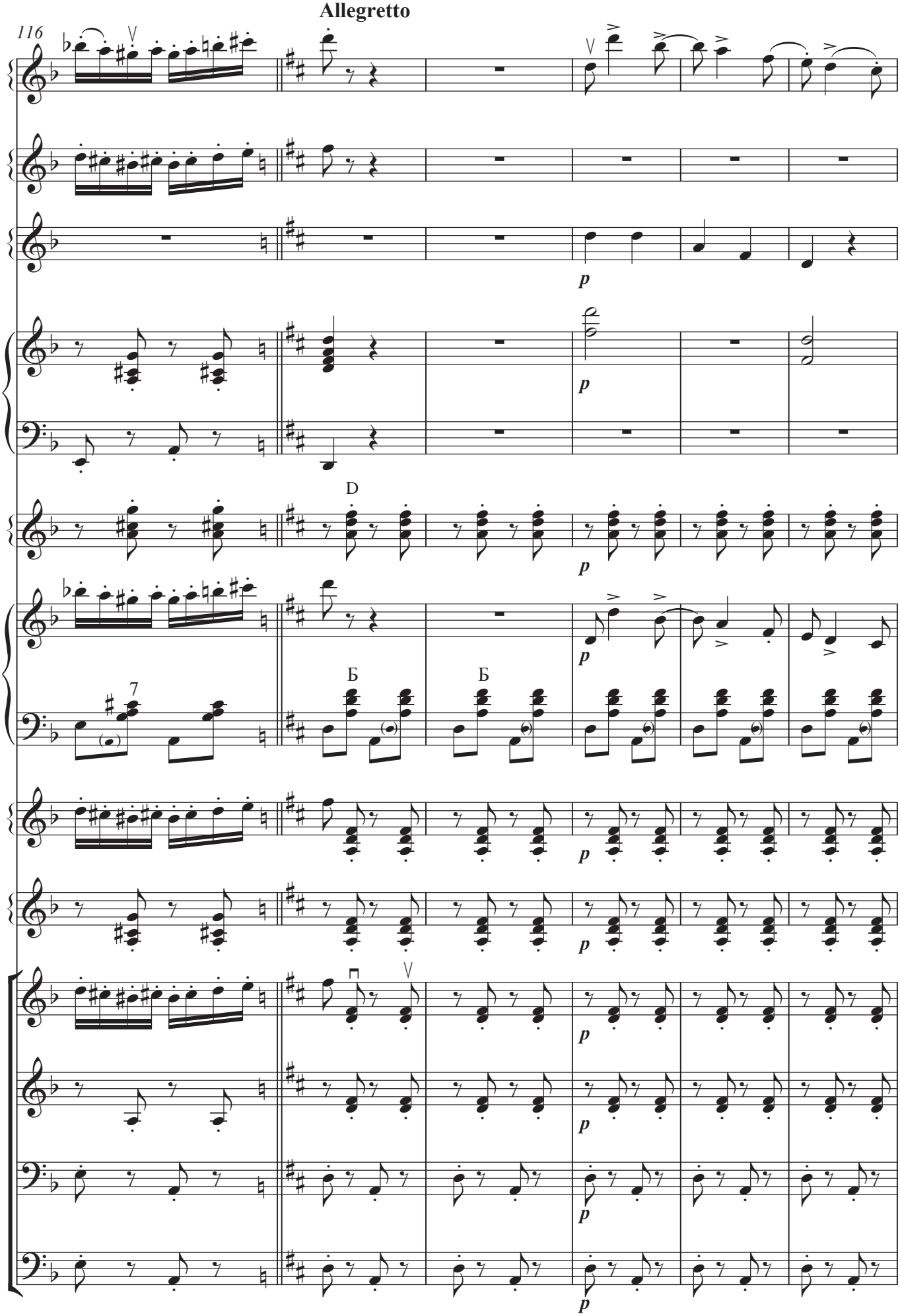
Allegretto
116
D
Б
Б
7
p

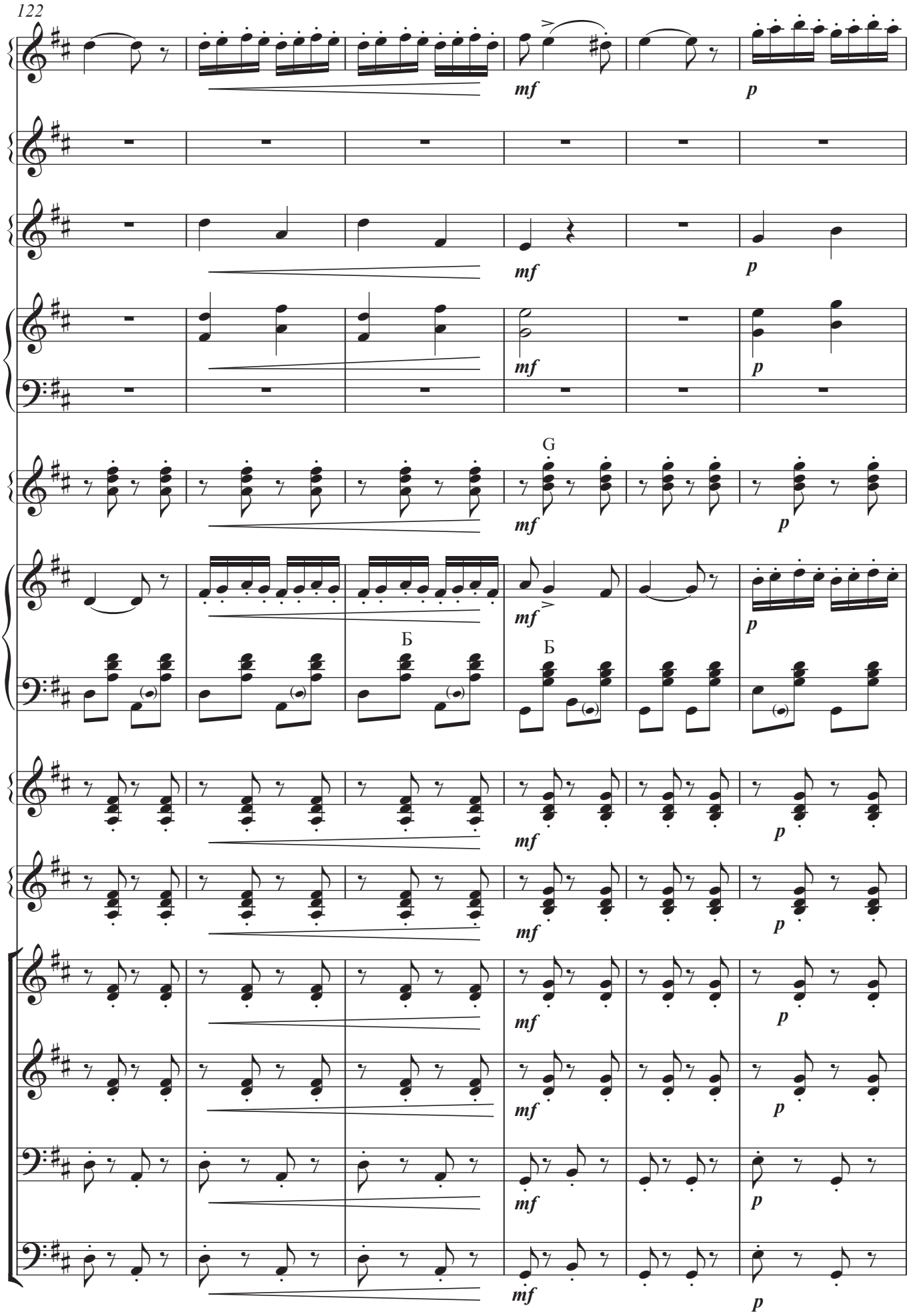
122
mf
p
G
Б
Б

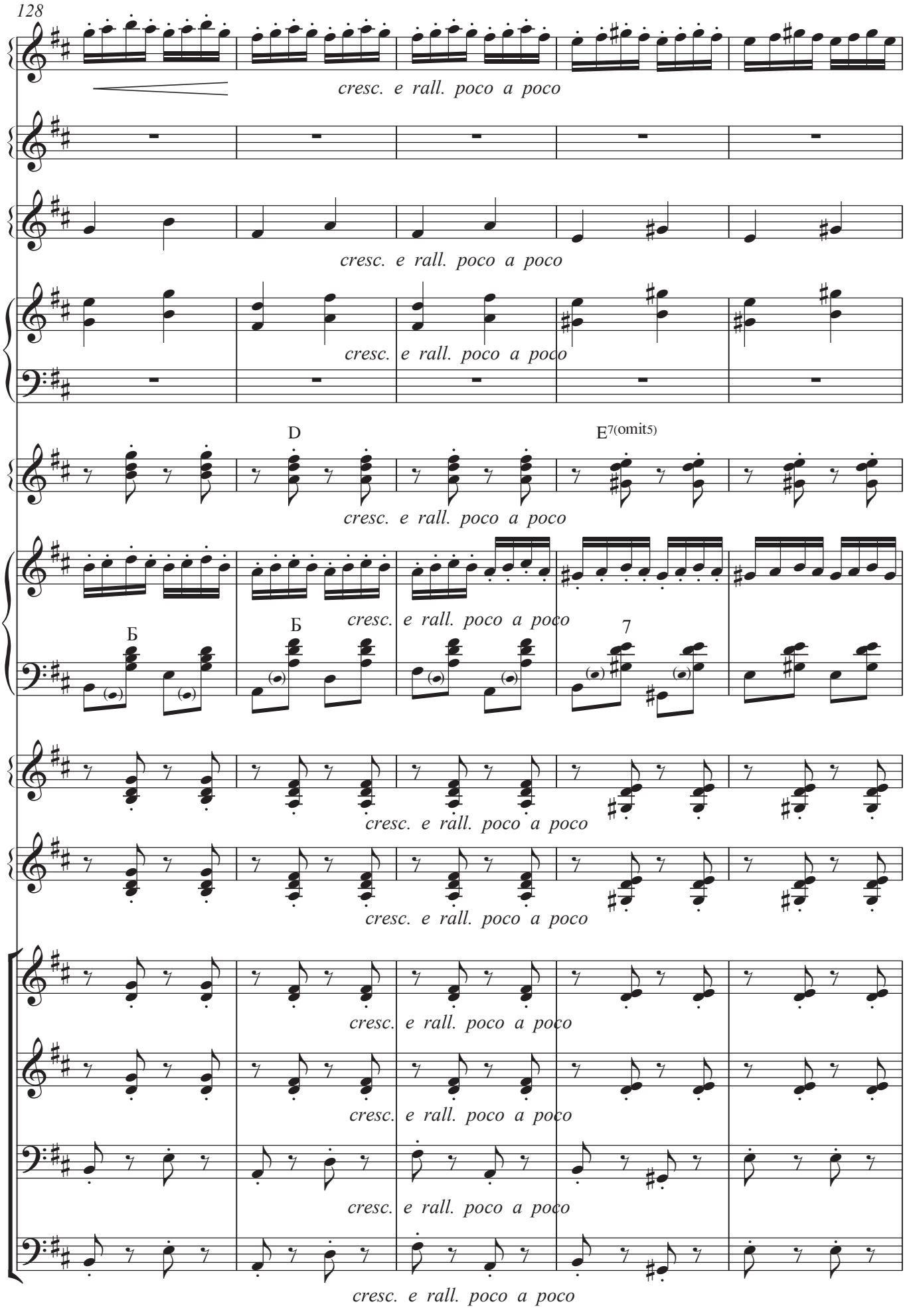
128
cresc. e rall. poco a poco
cresc. e rall. poco a poco
cresc. e rall. poco a poco
D
E7(omit5)
cresc. e rall. poco a poco
Б
Б
7
cresc. e rall. poco a poco
cresc. e rall. poco a poco
cresc. e rall. poco a poco
cresc. e rall. poco a poco
cresc. e rall. poco a poco
cresc. e rall. poco a poco

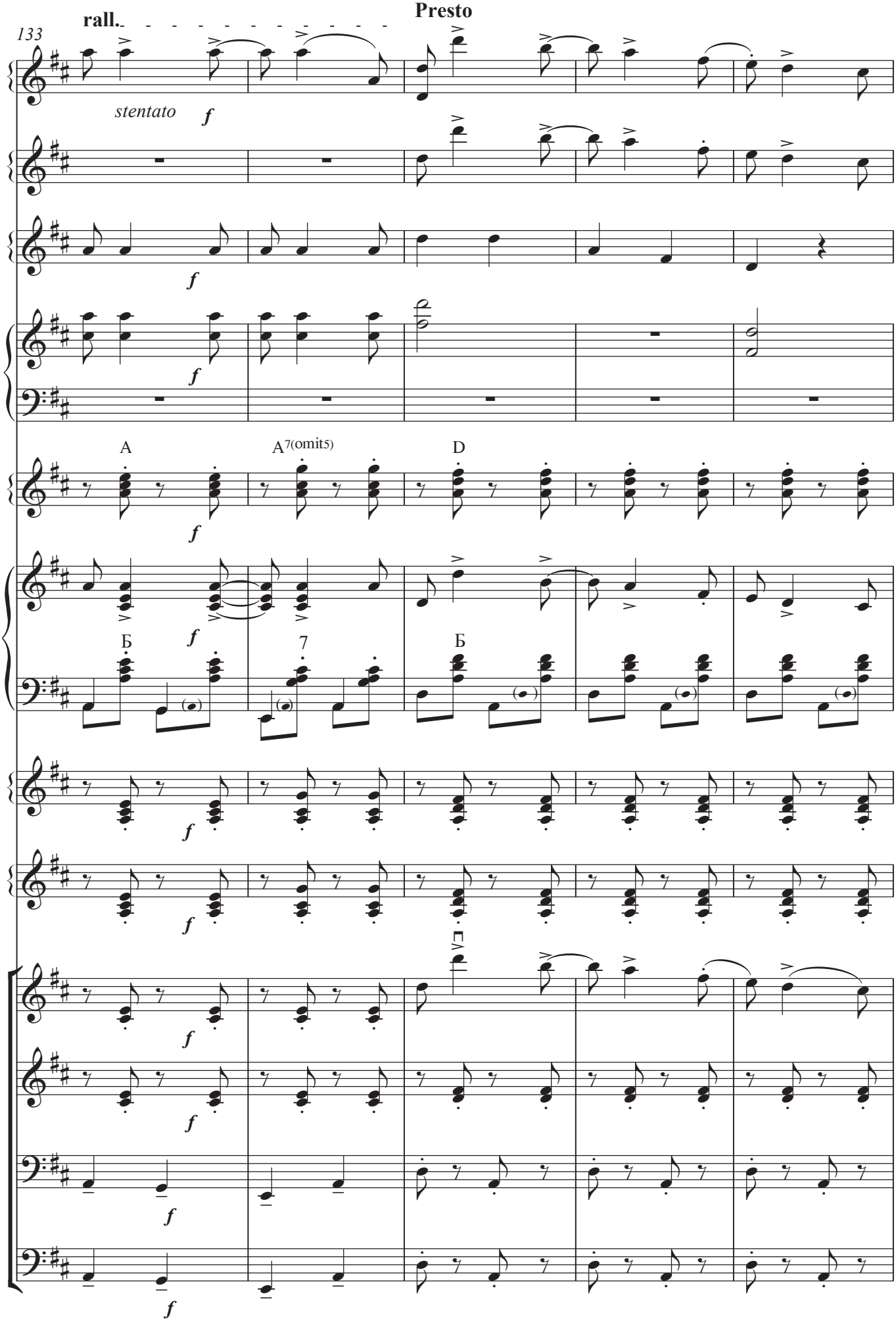
rall.
Presto
133
stentato
f
A
A7(omit5)
D
Б
7
Б

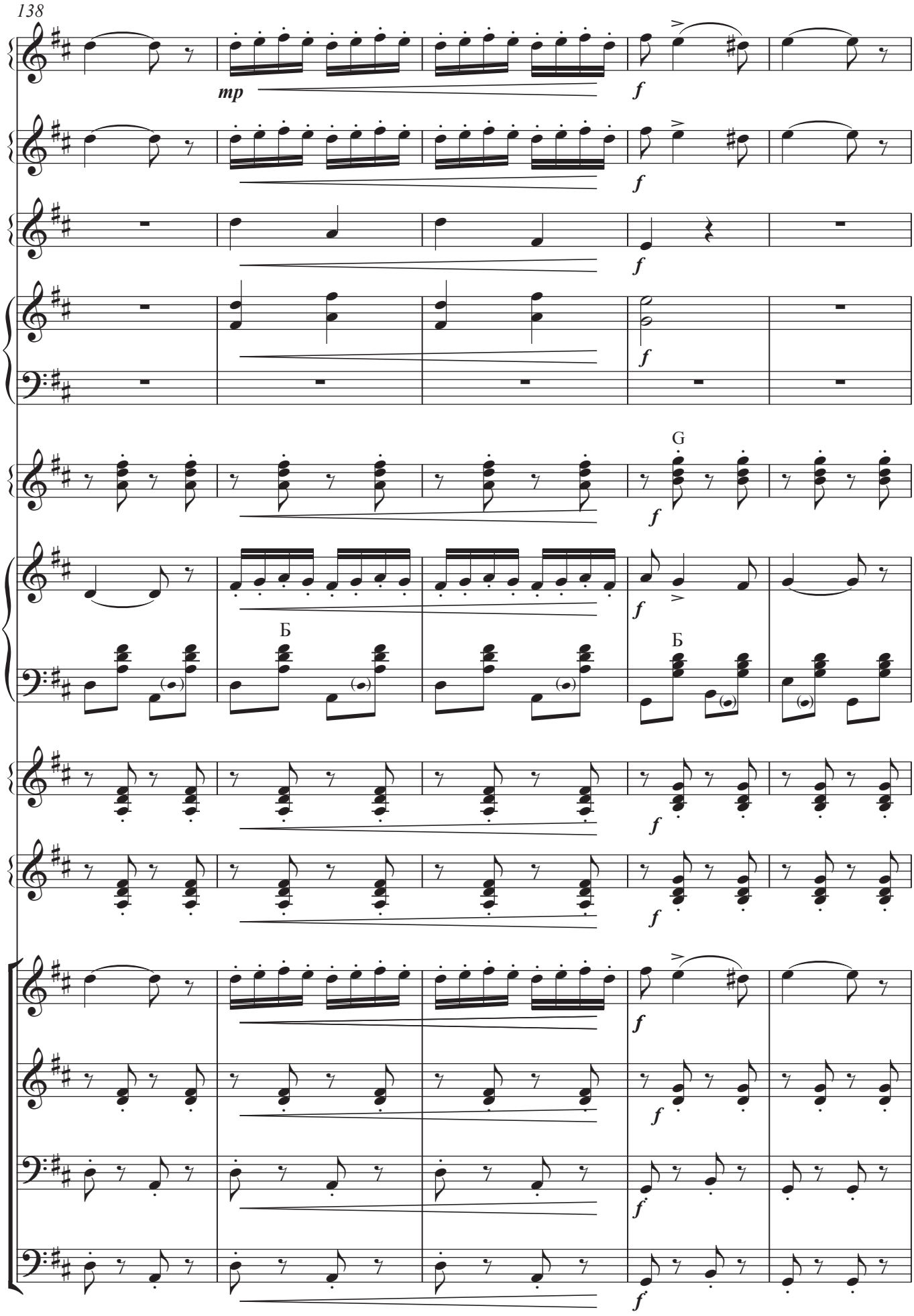
138
mp
f
G
Б
Б

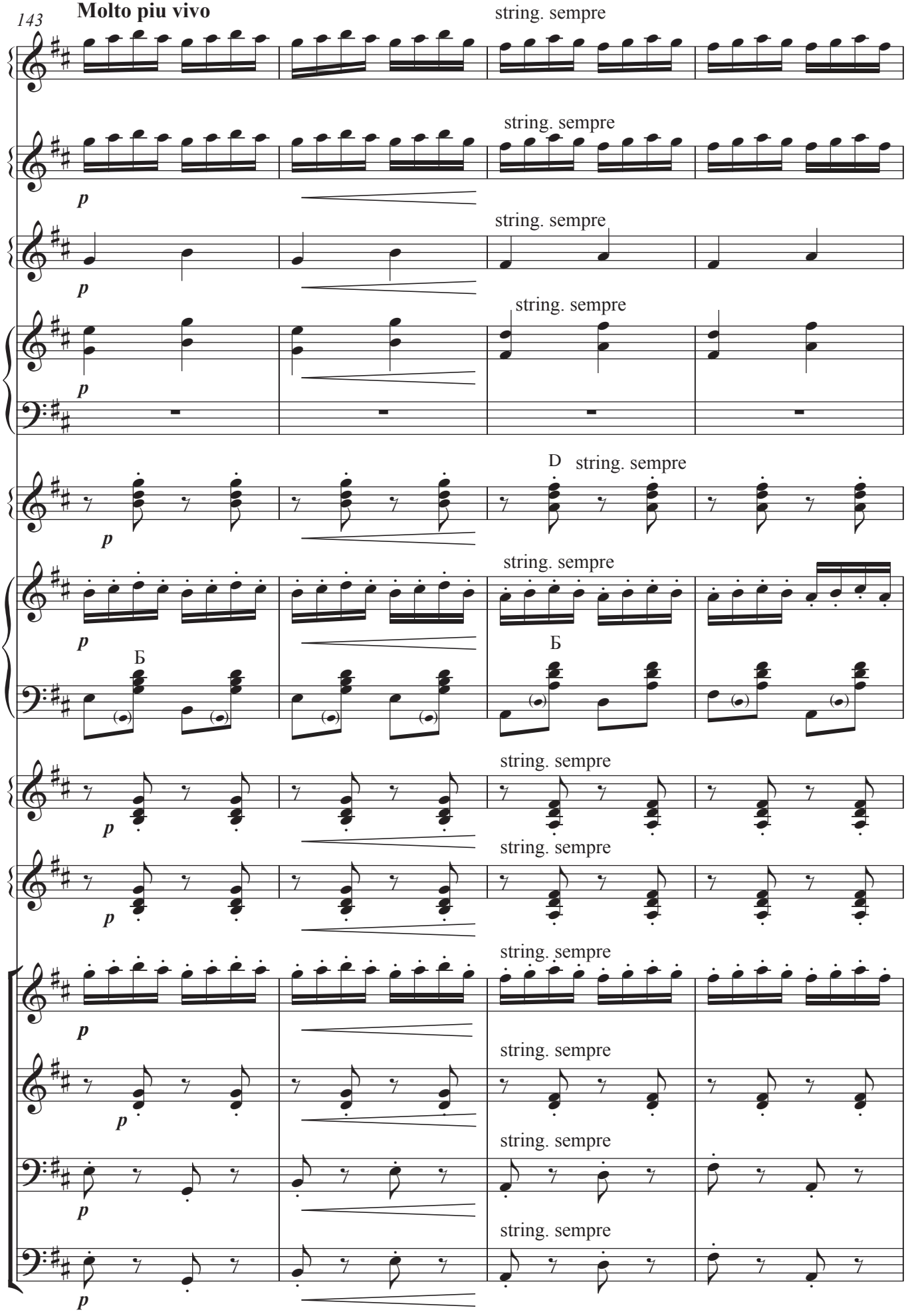
143
Molto piu vivo
string. sempre
p
D
Б

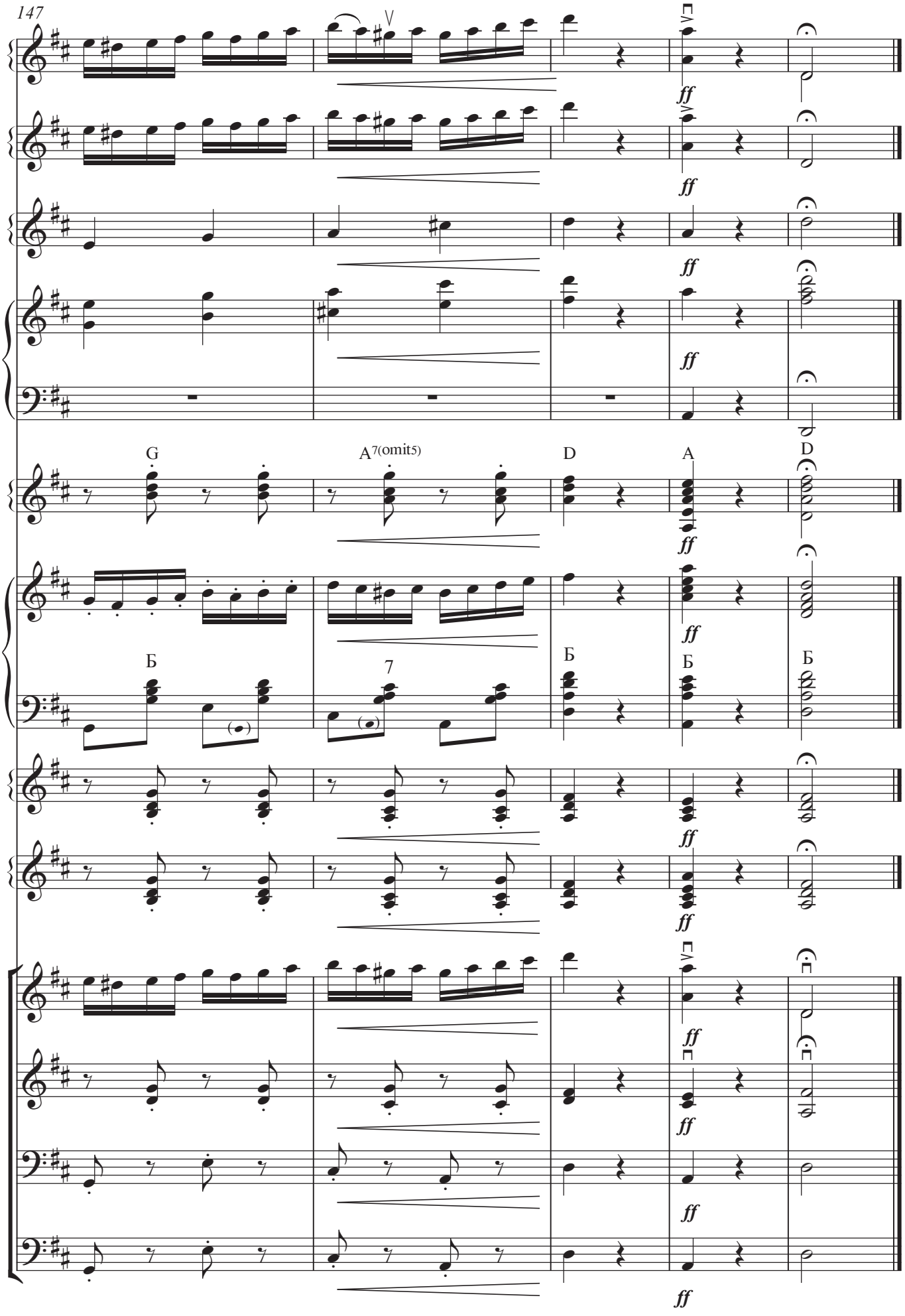
147
G
A7(omit5)
D
A
D
Б
7
Б
Б
Б
ff

ЗМІСТ

«Вийшла, вийшла дівчинонька»
Попурі за мотивами українських народних пісень І. Візнюк 7

«Намалюю тобі зорі»
Т. Кароль. Перекладення для ансамблю І. Візнюк 37

Лелеченьки
О. Білаш, вірші Д. Павличка. Перекладення для ансамблю І. Візнюк 50

Чардаш
В. Монті. Перекладення для ансамблю І. Візнюк 64

НОТНЕ ВИДАННЯ

БАРВИСТА МОЗАЇКА ЗВУКІВ

Обробки та перекладення
для інструментальних ансамблів
Ірини Візнюк

Частина V

ПЕДАГОГІЧНИЙ РЕПЕРТУАР МИСТЕЦЬКОЇ ШКОЛИ

Редактор:
Смольська Н. І.
за участю **Івченко П. О., Черепович О. О.**

Відповідальна за випуск:
Бриль М. М.

Відповідальність за надані до друку матеріали несе автор

Підписано до друку 22.12.2018. Формат 60x84 $^{1}/_{8}$.
Гарнітура Times. Папір офсетний. Друк офсетний. Ум. друк. арк.11,16.
Наклад 800 пр.

Видавництво «АГАТ ПРІНТ»
Адреса: 04080, м. Київ, вул. Аляб'єва, 3.
Тел.: +38 (044) 239-2667 (багатоканальний), +38 (066) 379-08-91, +38 (067) 402-44-70
E-mail: info@agatprint.com.ua. Home page: www.agatprint.com.ua

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів
видавничої справи ДК 4257 від 26.01.2012

Віддруковано в друкарні «АГАТ ПРІНТ»

9 790900 716187